

ΑΣΤΗΡ της ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Πάντα δοκιμάζετε, το Καλόν κατέχετε

ΜΗΝΙΔΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΔΙΤΗΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΙΔΑΣ Εκδίδεται από το 1858

www.gec.gr/astir

ISSN 1106-4250

Στο τεύχος αυτό

Η Εξουσία, το Κύρος
και η Δύναμη της Βίβλου	291
Ισραήλ και Εκκλησία:
σχέση παρένθεσης ή
εκπλήρωσης;	294
Οι Ποιμαντικές Επιστολές	299
Η Βασιλεία του Θεού και
ο Υιός του ανθρώπου	301
Οι Παραθρησκευτικές
Οργανώσεις στη
νεωτερικότητα	305
Ήλιος μετά την Καταιγίδα	311
Σπάλατιν και Λούθηρος:
Ζητήματα Βεβαρυσμένης
Συνείδησης	314

ΣΚΕΨΕΙΣ

ΜΟΝΟΝ ΝΑ ΕΙΜΑΙ ΕΓΓΥΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Όταν κοιτάξεις την υδρόγειο σφαίρα του γιου σου και την περιστρέφεις από τις γνωστές χώρες της Ευρώπης και της Αμερικής, προς τον Ειρηνικό ωκεανό, ο οποίος δεν σου λείει τίποτα, παρά μόνο ότι πιθανόν να έχεις μία θεία στην Αυστραλία, ή να έχεις επιθυμία να πας στην Χαβάη, τότε, αν είσαι Έλληνας ευαγγελικός, οπωσδήποτε θα σταθείς σε μία χώρα πάνω από την Αυστραλία, κομμένη στη μέση με τον χάρακα, το μισό της οποίας τώρα λέγεται Ίριαν Τζάγια, τούτέστιν Δυτικό Ίριαν.

Ξέρεις ότι κάποτε είχε άλλο όνομα, λεγόταν Νέα Γουινέα, που κατά την αγαπημένη συνήθεια των χωρών του τρίτου κόσμου, το άλλαξαν. Η σκέψη σου γεμίζει με αναμνήσεις από την παιδική σου ηλικία, από ώρες προσευχής γι αυτήν την περιέργη και απομακρυσμένη από τα πάντα χώρα και για τον άνθρωπό ΜΑΣ, που τα άφησε όλα για να πάει εκεί και να διδάξει το Ευαγγέλιο, να θεραπεύσει, να βοηθήσει, να καταθέσει την υγεία του και την ομορφιά του, την κοινωνική του θέση, τα νιάτα του, τον ενθουσιασμό του και την ενεργητικότητά του. Και αυτό όχι για λίγο καιρό, όπως θα έκαναν «οι Γιατροί χωρίς σύνορα» των οποίων το έργο σαφώς εκτιμούμε, αλλά για 16 ολόκληρα χρόνια. Πήγε νέος και γύρισε γερασμένος, πήγε υγιής και γύρισε τσακισμένος, «βαστάζων τα στίγματα του Κυρίου Ιησού Χριστού εν τω σώματί του», από δυσπρόφερτες τροπικές ασθένειες, από τις άθλιες καιρικές συνθήκες, την νοσηρή υγρασία, τις τροπικές κατακλυσμιαίες βροχές, τους απατηλούς βάλτους, τα ιοβόλα ερπετά, τα κεντροφόρα έντομα –«το βράδυ καθόμουν να γράφω την αλληλογραφία μου, τα βιβλικά μου μαθήματα και ένωθα σαν την Πυθία, περιτριγυρισμένος από τις αναθυμιάσεις των κατόλ», μου έλεγε-, με την ψευδαίσθηση ότι θα κατόρθωνε να κρατήσει μακριά τα κουνούπια, τα οποία δεν είναι σαν τα ελληνικά, επιμένουν μέχρι να σε φιλοδώρησουν με την ελονοσία.

Γεννημένος στο πλαίσιο μίας αστικής οικογένειας με έντονη καλλιτεχνική διάθεση από όλα τα μέλη της –θείος του ο γνωστός γλύπτης Μέμος Μακρής-, ο Κώστας Μακρής άφησε «τα καλά του και τα αγαθά του» κατά το κοινώς λεγόμενο, λογίστηκε τα πάντα σκύβαλα, προκειμένου να κερδίσει στον Χριστό τους ιθαγενείς της Νέας Γουινέας. Έφυγε νέος, σε ηλικία 26 ετών για τον δύσκολο αυτό αγρό το 1961, σε μία εποχή χωρίς καλές επικοινωνίες, χωρίς διαδίκτυο και τηλεφώνω, χωρίς αεροπορικές συνδέσεις. Η ζωή του κινδύνευσε εκεί από χίλιους-μυρίους κινδύνους. Οι ιθαγενείς ζούσαν στην εποχή του λίθου, στο χέρι τους είχαν το τόξο και το δόρατο, με εξάρτηση από τον φύλαρχο και τον μάγο, από δαιμόνια και τελετές μαγείας, –«είχε ανθρωποφάγους στην

Νέα Γουινέα;» ρώτησα –«είχε, σε ένα διπλανό ιεραποστολικό σταθμό έφαγαν δύο συναδέλφους μου ιεραποστόλους», είπε-, η ημέρα του Κώστα δεν ήταν σίγουρο ότι θα τελείωνε. Οι άνθρωποι αυτοί είχαν μεγάλη θνησιμότητα σε μικρή ηλικία, η βιοτή τους -την οποία η σημερινή «πολιτική ορθότητα» την εκτιμά τόσο πολύ- ήταν άθλια. Μεταξύ τους στάθηκε ο Κώστας για να τους βοηθήσει ουσιαστικά, να τους θεραπεύσει, να τους διαθρέψει, να τους απαλλάξει από τα βάρη της μαγείας και για να τους δείξει τον μόνο Σωτήρα, τον Ιησού Χριστό. Είχε να υπερπηδήσει και το μέγα πρόβλημα των δεκάδων γλωσσών και διαλέκτων. «Η ζωή στην ζούγκλα δεν είναι αυτή που παρουσιάζει ο δυτικός κινηματογράφος, ευδαιμονίας, με όμορφα δάση και συμπαθητικά ζώα, με πλούσιους καρπούς στα δέντρα», έλεγε σε μία παρουσίαση του έργου του στο ελληνικό κοινό του στην αίθουσα Τερψιχόρη, στο Χίλτον, τη δεκαετία του '70. Η ζωή στη ζούγκλα είναι ανυπόφορα σκληρή. Ειδικά η χώρα την οποία διάλεξε, ήταν σε χειρότερη κατάσταση και από άλλα μέρη, που συνήθως τα θεωρούμε πρωτόγονα. Την έζησε όμως, πρόσφερε θυσίασθηκε γι αυτούς τους ανθρώπους, χάριν Χριστού.

Στην σημερινή εποχή υπάρχει πολύ έντονα προβαλλόμενη μια θεωρία, που ισχυρίζεται ότι μεταξύ άλλων ο δυτικός ιεραπόστολος πήγε και έλαβε μέρος στην καταστροφή αυτών των πολιτισμών, κάτι που καμία σχέση δεν έχει με την πραγματικότητα. Από πολλά άχθη έσωσαν αυτούς τους ανθρώπους οι ιεραπόστολοι -πολλές φορές και από τον δυτικό αποικιοκράτη.

Κάτι ακόμα. Μαζί του πήγε η σύζυγός του Άλκη και εκεί γέννησε κάποια από τα παιδιά τους. Της αξίζει μία θέση ηρωίδας, που ακολούθησε με υπακοή και αγάπη τον άνδρα της σε αυτές τις τόσο εκτός φυσιολογικού τρόπου ζωής επιλογές του. Τους αξίζουν τα «εύγε» γιατί συνέβαλλαν με το παράδειγμά τους στο να είναι τα (έξι!) παιδιά τους στο δρόμο του Θεού.

Ο Κώστας και η Άλκη δημιούργησαν ένα ακόμα πνευματικό κεφάλαιο για την Ελληνική Ευαγγελική Κοινότητα, ένα ακόμα κεφάλαιο, που γεννήθηκε και ισχυροποιήθηκε την πλούσια σε πνευματικά κεφάλαια δεκαετία του 1950. Ας μην παραμεινουμε στην κατανάλωση αυτών των κεφαλαίων, ας δημιουργήσουμε νέα. Αυτό θα ήθελε και εκείνος, ο Αλβέρτος Σβάρτσερ της Ελλάδας, όπως τον αποκάλεσε εύστοχα στην κηδεία ο Δημοσθένης Κατσάρκας.

Το περιοδικό μας, όλοι όσοι διακονούν σε αυτό, υποκλίνονται με σεβασμό στον άξιο αυτό στρατιώτη του Χριστού.

ΑΣΤΗΡ
της
ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Εκδίδεται από το 1858

"Πάντα δοκιμάζετε
το καλόν κατέχετε"

Α' Θεσσα. 5: 21

www.gec.gr/astir

Λεωφ. Αμαλίας 50, 105 58 Αθήνα
Τηλ: 210 3231079 – Fax: 210 3316 577
email: astir@gec.gr

ΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ:
Ιωάννης Τσεβάς

ΔΙΡΥΤΗΣ:
Μιχ.Δ.Καλοποθάκης (1858-1911)

ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΕΚΔΟΤΕΣ:
Δημ. Μ. Καλοποθάκης (1911-1946)
Μιχ. Β. Κυριακάκης (1946-1989)
Γ. Τασσόγλου (1989-1990)
Φ. Β. Καμπούροπουλος (1991-2002)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ:
Γ. Αδάμ, Τιμ. Αναστασιάδης,
Ε. Αντωνιάδου, Παν. Κανταριτζής,
Αντ. Κουλούρης, Μελ. Μελετιάδης,
Ευσγ. Μπίτσας, Παρ. Παπαγεωργίου,
Ιω. Σακινίδου, Ιωάν. Τσεβάς

ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΣ:
Σειράς «Λόγος»: Λ. Κολλάρος
Σειράς «Παλαιά Διαθήκη»: Γ. Αδάμ
Σειράς «Καινή Διαθήκη»: Στ. Δεληγιάννης
Ειδικών αφιερωμάτων: Μελ. Μελετιάδης
Ποίηση, Προσευχές: Λιλ. Βαλαή

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ: Στέφανος Μοσιχίδης

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ: Παναγιώτης Τας

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μυριτά Σακινίδου

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ: Γιώργος Σώκος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ-ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ: Μαίρη Αλάγιαλη
Λεωφ. Αμαλίας 50 - 105 58 Αθήνα
ΑΡΙΘΜ. ΛΟΓ. ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΡΗΛΑ:
149-00-2786-004611 (Ι. Εμμανουήλ)

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ:
Θεο/νίκης: Δημήτρης Σοφός
Κατερίνης: Πάρις Παπαγεωργίου
Κέρκυρας: Βέτα Παντελιού
Χαλκίδας: Νίκος Παντελής
Βοστώνης: Τάκης Τσανικλίδης

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Εσωτερικό & Κύπρος € 10
Ευρώπη: € 26 - ΗΠΑ USD 30
Καναδάς, Αυστραλία κ.λπ. Δολ. 40

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ: € 1,00

ISSN 1106-4250

Τα ευπρόσδεκτα άρθρα αποχύν τις απόψεις των συγγραφέων. Η σύνταξη του περιοδικού διασπείρει το δικαίωμα να κάνει συνομιλήσεις ή αλλαγές στα προς δημοσίευση κείμενα. Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

Η ΕΞΟΥΣΙΑ, ΤΟ ΚΥΡΟΣ ΚΑΙ Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ

του κ. Λ. Κολλάρου

«Ούτω θέλει είσθαι ο λόγος μου ο εξερχόμενος εκ του στόματός μου·
δεν θέλει επιστρέψει εις Εμέ κενός, αλλά θέλει εκτελέσει το θέλημά Μου,
και θέλει ευοδωθή εις ό,τι αυτόν αποστέλλω»

Ησα. ve'

«Η φωνή του Κυρίου είναι δυνατή·
η φωνή του Κυρίου είναι μεγαλοπρεπής»
(Ψαλ.κθ'4)

Η εξουσία της Βίβλου οφείλεται στο ότι αυτή είναι ο λόγος του Θεού. Δεν θα είχε καμία τελική εξουσία, κανένα ιδιαίτερο κύρος ή δύναμη, εάν ήταν απλά και μόνο έργο ανθρώπινων συγγραφέων. Στην περίπτωση αυτή θα ήταν ένα βιβλίο εκ των κάτω και όχι εκ των άνω· θα ήταν εκ του κόσμου τούτου και δεν θα παρουσίαζε τίποτε το καλύτερο από το σύνηθες ομιχλώδες τοπίο της ανθρώπινης σκέψης και φιλοσοφίας καθώς αυτή απεγνωσμένα προσπαθεί να βρει διέξοδο από τον λαβύρινθο της σύγχυσης και της άγνοιας. Εάν η Βίβλος δεν ήταν ο λόγος του Θεού, αυτοί που θα αποφάσιζαν να περπατήσουν στις σελίδες της θα έβρισκαν άφθονες κακοτεχνίες ικανές να τους πείσουν ότι πρέπει να προσέχουν καθώς την διαβάζουν για να μη πέσουν και σκουντουφλήσουν σε παγίδες και σφάλματα. Τώρα όμως η Βίβλος είναι ο λόγος του Θεού, τέλειος, αλάνθαστος, γεμάτος με εξουσία και δύναμη ικανή να γίνει αισθητή από τους ανθρώπους. Οι υποτιθέμενες κακοτεχνίες που μερικοί βρίσκουν στον λόγο του Θεού οφείλονται στο ότι οι ίδιοι τους δεν είναι εκ του Θεού αλλά εκ του διαβόλου (Ιωά.η'43,44,47). Σε τέτοιους ανθρώπους το πραγματικό σφάλμα βρίσκεται στην ίδια τους την καρδιά και όχι στον θεόπνευστο και αλάνθαστο θεϊκό λόγο. Σε αυτήν την θεοπνευστία οφείλεται η εξουσία και η δύναμή της. Η θεοπνευστία της πιστοποιείται μέσα από την εκρηκτική δύναμή της η οποία είναι η σφραγίδα της ουράνιας προέλευσής της. Ο λόγος του Θεού, όπου αυτός ακουστεί, θα φέρει αποτελέσματα, είτε προς εκπλήρωση των θεϊκών βουλών, είτε προς θαυμαστή σωτηρία αμαρτωλών, είτε προς φοβερή καταστροφή και αναμονή κρίσεως των πνευματικά τυφλών. Όταν, σαν παράδειγμα, η βροντή της φωνής του Θεού έσπασε την σιωπή του αρχέγονου χάους, συνοδεύονταν από τέτοια δύναμη που εμφανίστηκε εκ του μηδενός ο ουρανός και η γη την πρώτη ημέρα της δημιουργίας μπροστά στα έκπληκτα μάτια των αγγέλων. Η ίδια φωνή συνέχισε να ακούγεται τις υπόλοιπες πέντε ημέρες έως ότου ολόκληρο το σύμπαν φόρεσε το μεγαλείο της τελικής του μορφής. Η ίδια

αυτή φωνή του Θεού άρχισε να τυπώνεται στις σελίδες της Βίβλου και έρχεται στον άνθρωπο κρατώντας μία τέτοια δύναμη και εξουσία και φέρνοντας μαζί της ένα τέτοιο ισχυρό φως που γίνεται αισθητό από φίλους και εχθρούς. Όπως το έθεσε ένας από τους Πουριτανούς θεολόγους, «Ας υψωθεί ο ήλιος στο στερέωμα και δεν υπάρχει ανάγκη για μάρτυρες προκειμένου να αποδειχθεί σε έναν άνθρωπο που βλέπει ότι είναι μέρα....Είναι το ίδιο άσχετα με το ποιο είναι το μέσον με το οποίο έρχεται [ο λόγος της Βίβλου], που μπορεί να είναι ένα παιδάκι ή μια εκκλησία· ας έρθει όπως θέλει, έχει την εξουσία μέσα της...και έχει την δύναμη να αποκαλύψει τον εαυτόν της...από το ίδιο της το εσωτερικό της φως». Αυτά ισχύουν για ολόκληρη την ιερά Γραφή. Στο παρόν άρθρο όμως θα περιοριστούμε στην ουράνια, θεϊκή εξουσία με την οποία συνοδεύονταν τα λόγια του Κυρίου Ιησού Χριστού στον κόσμο αυτό.

Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

Στην εποχή του Κυρίου θρησκευτικούς δασκάλους έβρισκες με το τσουβάλι. Σαδδουκαίοι, Φαρισαίοι, γραμματείς, ραβίνοι (και αναγνωρισμένοι και ερασιτέχνες) και διδάσκαλοι κάθε είδους βομβάρδιζαν τον απλό λαό με τις θρησκευτικές τους ιδέες και εφαρμόζοντας την ιδιαίτερη ερμηνευτική γραμμή του κόμματός τους στα διάφορα γραπτά της Παλαιάς Διαθήκης. Ακόμα και η καλύτερη διδασκαλία τους ήταν συνηθώς αρκετά ανούσια και βαρετή να καταφέρει να συλλάξει αρκετούς από τους ακροατές. Φαντάζομαι ότι όσοι δύστυχοι έτυχε να βρίσκονται την συγκεκριμένη ώρα στον τόπο της διδασκαλίας έπρεπε να είναι οπλισμένοι με αρκετή δόση υπομονής και να έχουν πει εκ των προτέρων ένα διπλό καφέ για να αντέξουν στην δοκιμασία, να καταπνίξουν κάθε χασμουρητό που θα τολμούσε να χαλάσει την «κατανυκτική» ατμόσφαιρα και να μη βρεθούν στον πειρασμό να σηκωθούν και να φύγουν δίνοντας την εντύπωση του ασεβούς ανθρώπου. Και ξαφνικά, μέσα στο μισοσκόταδο, εμφανίζεται στο προσκήνιο η λαμπρή μορφή ενός άλλου διδασκαλου - του Ιησού - που δεν είχε καλά-καλά τελειώσει την επί του όρους ομιλία και διαβάζουμε ότι **«εξεπλήττοντο οι όχλοι δια την διδαχήν αυτού, διότι edίδασκεν αυτούς ως έχων εξουσίαν, και ουχί ως οι γραμματείς»**. Στην ιδιαίτερη πατρίδα Του την Ναζαρέτ οι όχλοι διερωτόνταν, **«Πόθεν εις τούτον η σοφία**

αυτή...». Ακόμα και οι υπηρέτες, που αναμφίβολα θα είχαν ακούσει ορδές ολόκληρες θρησκευτικών διδασκάλων κατά την διάρκεια της εκτέλεσης των καθηκόντων τους, παραδέχτηκαν και ομολόγησαν στους ανωτέρους τους ότι **«Ουδέποτε ελάλησεν άνθρωπος ούτω, καθώς ούτος ο άνθρωπος»**. Τα δικά Του τα λόγια χαρακτηρίζονταν από μια τέτοια δύναμη και εξουσία που απαιτούνταν μια εξήγηση εντελώς διαφορετική από την συνήθη. Δοξασμένο το όνομα του Κυρίου διότι δεν μας άφησε στην άγνοια ως προς την αληθινή εξήγηση· Αυτός ο ίδιος μας την έδωσε. Η εξήγηση της εξουσίας και της δύναμης των λόγων Του ήταν η εξής: **«... απ' Εμαυτού δεν κάμνω ουδέν, αλλά καθώς με εδίδαξεν ο Πατήρ Μου, ταύτα λαλώ»**. Αργότερα υποστήριξε την ίδια αλήθεια λέγοντας, **«Διότι Εγώ απ' Εμαυτού δεν ελάλησα, αλλ' ο πέμψας Με Πατήρ, αυτός μοι έδωκεν εντολήν, τι να είπω, και τι να λαλήσω.... Όσα λοιπόν λέγω εγώ, καθώς μοι είπεν ο Πατήρ, ούτω λαλώ»**. Το τι εννοούσε είναι φαινοτότερον ηλίου. Ο Κύριος δεν ήταν ένας τρόπον τινά αριστούχος απόφοιτος θεολογίας από κάποιο Πανεπιστήμιο και ικανός να μιλήσει ως αυθεντία σε θρησκευτικά θέματα. Κάθε άλλο, αφού σε κάποια άλλη περίπτωση είπε στους Ιουδαίους, **«Εγώ λαλώ ό,τι είδον πλησίον του Πατρός Μου»**

- δηλαδή στον ουρανόν, στην αιωνιότητα. Όταν ο Κύριος ήρθε στην γη έφερε την διδασκαλία Του μαζί Του· δεν την απέκτησε από 'δω κι από 'κει.

Ακόμα ίσως πιο πολύ θα ανέβηκε η αρτηριακή πίεση των αντιπάλων Του όταν έκανε ένα σχόλιο λίγες στιγμές αργότερα. Μεμφομένος τους αντιρρησίες Ιουδαίους διότι αρνήθηκαν να πιστέψουν τα λόγια Του, είπε, **«Εάν δε αλήθειαν λέγω, διατί σεις δεν πιστεύετε; Όστις**

είναι εκ του Θεού, τους λόγους του Θεού ακούει· δια τούτο σεις δεν ακούετε, διότι εκ του Θεού δεν είσθε». Τίποτε δεν θα μπορούσε να ήταν σαφέστερο από αυτό το σχόλιο σχετικά με το περιεχόμενο των λόγων του Ιησού. Η έννοια είναι ότι τα λόγια του Χριστού είναι τα λόγια του Θεού· το να ακούσει κάποιος τον Χριστό είναι το να ακούσει τον Θεό. Η εξουσία Του, και συνεπώς και η εξουσία των λόγων Του, είναι απόλυτη διότι είναι θεϊκή. Το λάθος ή η ανακριβεία δεν μπορούν να ισχυρωθούν ούτε καν λαθραία στα λόγια Του. Αυτά παραμένουν έγκυρα και αξιόπιστα εις τους αιώνας των αιώνων. Οι καιροί, οι συνήθειες των ανθρώπων και οι κοινωνικές πρακτικές μπορεί να αλλάζουν και να μεταβάλλονται προκειμένου να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις της ανθρωπίνης αμαρτωλότητας αλλά τα λόγια του Κυρίου είναι άκαμπτα σαν το ασάλι και ανέκδοτα απέναντι σε οποιαδήποτε προσπάθεια συμβιβασμού με την αμαρτία ή με την πλάνη. Αυτή ακριβώς η σταθερότητα στην αλήθεια εκ μέρους των λόγων του Κυρίου είναι το χαρακτηριστικό της εξουσίας τους. Η ουράνια εξουσία δεν σκύβει το κεφάλι στις ιδέες και τις ιδιοτροπίες θνητών ανθρώπων που υπόκεινται σε σφάλματα αλλά διακηρύττει την αλήθεια είτε είναι αρεστή

είτε όχι. Η Αλήθεια δεν μπορεί παρά να εκφράσει τον εαυτόν της. Τα παιδιά της αλήθειας είναι αλήθειες. Η διδασκαλία, που προέρχεται από τον Χριστό, που είναι η Αλήθεια, δεν μπορεί παρά να είναι η αλήθεια. Τα λόγια του Χριστού έχουν εξουσία διότι είναι αληθινά και έχουν επάνω τους τυπωμένη την σφραγίδα της θεϊκής επιβεβαίωσης.

Τα λόγια του Χριστού πέρασαν στην Αγία Γραφή και καταχωρήθηκαν σε αυτήν μεταφέροντας μαζί τους και όλη τους την εξουσία. Το αβίαστο συμπέρασμα είναι ότι όλα τα λόγια της Γραφής πρέπει να έχουν την ίδια εξουσία με τα λόγια του Κυρίου που είναι γραμμένα εκεί και να έχουν την απόλυτη θεοπνευστία που έχουν και τα λόγια του Χριστού που είναι γραμμένα σε αυτήν. Εάν δεν ήταν έτσι τότε πώς είναι δυνατόν τα λόγια του Κυρίου να τοποθετηθούν σε ένα βιβλίο που είναι απλά ανθρώπινο και συνεπώς περιέχει λάθη και στερείται της εξουσίας που ισχύει μόνο για τα λόγια του Θεού; Πώς είναι δυνατόν μη θεόπνευστα λόγια να τοποθετηθούν στο ίδιο βιβλίο με τα θεόπνευστα λόγια του Χριστού; Πώς είναι δυνατόν μη θεόπνευστα, και συνεπώς χωρίς εξουσία λόγια να τοποθετηθούν δίπλα-δίπλα με τα θεόπνευστα

και γεμάτα εξουσία λόγια του Χριστού; Άρα όλα τα λόγια της Γραφής είναι εξ' ίσου θεόπνευστα και γεμάτα εξουσία· όλα τα λόγια της είναι λόγια Θεού και έχουν το κύρος που τους προσδίδει αυτή η πραγματικότητα. Δεν είναι παράξενο λοιπόν που εκείνοι που διαβάζουν τα λόγια της, και με την φώτιση του Αγίου Πνεύματος, νοιώθουν την δύναμή της να αγγίζει τα ενδόμυχα της ψυχής, και να μεταμορφώνει τη ζωή τους. Η Βίβλος έχει νικήσει επανειλημμένα κατά κράτος την ηθική και πνευματική εξαθλίωση ανθρώπων και κοινωνιών. Αλλά αυτό είναι το θέμα της επόμενης παραγράφου.

Η διδασκαλία, που προέρχεται από τον Χριστό, που είναι η Αλήθεια, δεν μπορεί παρά να είναι η αλήθεια. Τα λόγια του Χριστού έχουν εξουσία διότι είναι αληθινά και έχουν επάνω τους τυπωμένη την σφραγίδα της θεϊκής επιβεβαίωσης

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Πριν από πολλούς αιώνες ο Ψαλμωδός έγραψε τα εξής λόγια για την Βίβλο: **«Ο νόμος του Κυρίου είναι άμωμος, επιστρέφων ψυχήν· η μαρτυρία του Κυρίου πιστή, σοφίζουσα τον απλούν· τα διατάγματα του Κυρίου ευθέα, ευφραίνοντα καρδίαν· η εντολή του Κυρίου λαμπρά, φωτίζουσα οφθαλμούς· ο φόβος του Κυρίου καθαρός, διαμένων εις τον αιώνα· αι κρίσεις του Κυρίου αληθινάί, δίκαιαι εν ταυτώ»** (Ψαλ. ιθ' 7-9). Όταν ήρθε ο Ιησούς τύλιξε την ίδια αλήθεια με τη γλώσσα της υπόσχεσης και δήλωσε, **«Εγώ είμαι το φως του κόσμου· όστις ακολουθεί Εμέ δεν θέλει περιπατήσει εις το σκότος αλλά θέλει έχει το φως της ζωής»** (Ιωά. η' 12). Αυτές είναι βαρυσήμαντες δηλώσεις. Το θέμα είναι εάν η ιστορία τις έχει επαληθεύσει. Έχει η Γραφή γενικά, και η διδασκαλία του Ιησού ειδικότερα, ασκήσει τέτοια δυναμική, επαναστατική, εξαγνιστική επιρροή επάνω στους ανθρώπους και την κοινωνία; Αυτή είναι η δοκιμασία που θα πρέπει να υποβάλλουμε τώρα την Γραφή. Δεν είναι παράλογη

αυτή η δοκιμασία. Ας υποθέσουμε ότι δίνω σε κάποιον ένα πακετάκι με την ετικέτα να λέει, 'βολβοί τουλίπας', και μία υπέροχη έγχρωμη φωτογραφία αυτού του λουλουδιού στο γυαλιστερό χαρτόνι. Ο άνθρωπος όμως αυτός είναι καχύποπτος και μου λέει, «Δεν το πιστεύω ότι αυτά είναι βολβοί τουλίπας. Τι αποδείξεις έχει να με πείσεις;». Η ερώτησή του είναι δίκαιη και η απάντηση εξίσου προφανής: ας φυτέψει τους βολβούς και ας δει το αποτέλεσμα! Τώρα η Γραφή διατείνεται ότι η διδασκαλία της έχει την δύναμη να αλλάξει τη ζωή των ανθρώπων προς το καλύτερο. Αυτό γράφει στο πακέτο, στο περιτύλιγμα της συσκευασίας. Τι έχει συμβεί όμως εκεί που σπάρθηκε ο σπόρος; Κάποτε το περιοδικό Reader's Digest φιλοξένησε μία ιστορία με τίτλο: Σιμαμπούκου – Το χωριό που ζει με την Γραφή. Όταν τα Αμερικανικά στρατεύματα απελευθέρωσαν την Οκίναβα προς το τέλος του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου, την βρήκαν σε μία φοβερή κοινωνική και ηθική κατάσταση. Μετά έφτασαν στο χωριό που λέγονταν Σιμαμπούκου, όπου τους υποδέχτηκαν δύο γερόντια που ο ένας απ' αυτούς κρατούσε μία Αγία Γραφή. Υποψιαζόμενοι κάποια παγίδα μήψαν στο χωριό με πολλή προσοχή. Προς μεγάλη τους έκπληξη βρήκαν το χωριό πεντακάθαρο, τα χωράφια του καλλιεργημένα και εύφορα και το κάθε τι παράδειγμα τάξης, σε αντίθεση με τα γύρω χωριά. Ο λόγος; Τριάντα χρόνια νωρίτερα ένας ιεραπόστολος, καθ' οδόν προς την Ιαπωνία, πέρασε από το Σιμαμπούκου. Με την διακονία του είδε την μεταστροφή δύο ψυχών (ήταν τα δύο γερόντια), τους διδάξε λίγους ύμνους, τους άφησε μία Γραφή στα Ιαπωνικά και τους παρότρυνε να ζήσουν σύμφωνα με αυτήν. Με μόνο οδηγό τους την Γραφή, αυτοί οι δύο άνδρες, μεταμόρφωσαν την τοπική κοινωνία. Δεν υπήρχε φυλακή, ούτε οίκος ανοχής, ούτε αλκοολισμός ούτε άλλα σημάδια εκφυλισμού· αντίθετως, οι άνθρωποι ζούσαν με ευτυχία και ικανοποίηση – μία δόση αγάπης, και αγνότητας σε μία έρημο εξαθλίωσης τριγύρω τους. Κάποιος σχολίασε αυτή την ιστορία λέγοντας, «Τέτοια λοιπόν είναι τα αποτελέσματα της Βιβλικής διδασκαλίας και δύο γέρων που ήθελαν να ζήσουν όπως ο Ιησούς! Ίσως εμείς χρησιμοποιούμε λάθος μέσα για να αλλάξουμε τον κόσμο!»

Φυσικά και υπήρξαν και εκείνοι που διαστρέβλωσαν την Βιβλική διδαχή προκειμένου να εξυπηρετήσουν τους κακούς σκοπούς τους, και άλλοι που εσφαλμένα αξίωσαν ότι έχουν την Βιβλική εξουσιοδότηση για κάθε είδους αδικία και καταπίεση αλλά η μαρτυρία της ιστορίας είναι ότι οπουδήποτε διδάχθηκε και εφαρμόστηκε το περιεχόμενο της Γραφής η κοινωνία γνώρισε μία ηθική και πνευματική επανάσταση. Μία τέτοια άλλωστε επανάσταση και αναμόρφωση δεν έχουμε ανάγκη και εμείς στη χώρα μας; Γιατί οι φυλακές στη χώρα μας είναι ασφυκτικά γεμάτες; Γιατί ο κοινωνικός ιστός της χώρας μας καταρρέει από τόσα διαζύγια, από τόσους νέους να σύρονται προς τα ναρκωτικά, από τις τριακόσιες χιλιάδες εκτρώσεις

το χρόνο, από την πρόσφατη έξαρση της παιδοφιλίας, από τη θραύση που κάνουν αντιχριστιανικά βιβλία τύπου κώδικα Νταβίντσι, και "ευαγγελίων" τύπου Ιούδα, από τη λατρεία των καρναβαλικών και ειδωλολατρικών εκδηλώσεων, της Γιουροβίζιον και από πάσης φύσης διαφθορά; Η απάντηση είναι τραγικά απλή. Υπάρχει μία κραυγαλέα άγνοια της Αγίας Γραφής ανάμεσα στο λαό μας. Ποιος ευθύνεται γι' αυτό; Δυστυχώς η κρατική Εκκλησία δεν ενθάρρυνε το λαό μας να διαβάσει την Αγία Γραφή. Οι Μητροπόλεις είναι αρκετά πλούσιες να δώσουν μία Καινή Διαθήκη δωρεάν σε κάθε ελληνική οικογένεια. Μάλιστα υπάρχουν Έλληνες που δεν ξέρουν τι είναι η Αγία Γραφή.

Έχω χτυπήσει πόρτες πουλώντας την Αγία Γραφή, και όταν μου λένε ότι ήδη την έχουν τους έχω ζητήσει να μου την δείξουν. Με προθυμία οι άνθρωποι πηγαίνουν μέσα να μου φέρουν και να μου δείξουν την "Αγία Γραφή" τους. Και τι νομίζετε ότι μου φέρνουν; Μία φορά μου έφεραν ένα εικονογραφημένο βιβλίο για τα Μετέωρα· άλλες φορές μου φέρνουν κάποιο άλλο θρησκευτικό βιβλίο. Δεν είναι για να γελάς; είναι για να κλαίς. Γιατί υπάρχει τόσο λίγη πνευματική δύναμη στη χώρα μας; Η απάντηση είναι διότι υπάρχει τόσο μεγάλη άγνοια της Αγίας Γραφής. Εμείς χαιρετίζουμε κάθε απόφαση της κρατικής Εκκλησίας να συνεργαστεί με άλλες Εκκλησίες για την διάδοση της Γραφής.

Η μαρτυρία της ιστορίας είναι ότι οπουδήποτε διδάχθηκε και εφαρμόστηκε το περιεχόμενο της Γραφής η κοινωνία γνώρισε μία ηθική και πνευματική επανάσταση

Υπάρχει πνευματικός μαρasmus, νέκρα και άπνοια στην κοινωνία διότι δεν στηριζόμαστε στον λόγο του Θεού. Θα υπήρχε όμως πνοή και ζωή και ωφέλεια εάν στηριζόμασταν σ' αυτόν.

Υπάρχει μεγάλη αλήθεια σ' έναν ύμνο που λέει,

*Και στον λόγο Σου ενώ ακροάζομαι εδώ
έμπλησόν με προσοχής και αγάπης θεϊκής.
Ούτος εις εμέ πνοήν θέλει δώσει και ζωήν
και εδώ και πανταχού θα στηρίζομ' επ' αυτού.*

Είθε ο Θεός να κάνει έλεος στο έθνος μας, να μας αφυπνίσει και να μας χαριτώσει προκειμένου να επιστρέψουμε στις αληθινές ρίζες μας που είναι η Καινή Διαθήκη που γράφτηκε στη γλώσσα μας. Τότε θα δούμε την κοινωνία να αλλάζει, τότε θα δούμε την πανθομολογούμενη σκληρότητα που κυριαρχεί στην κοινωνία μας να δίνει τόπο σε αγνή αγάπη, ειρήνη, συμφιλίωση μεταξύ εχθρών και σε αρμονικές σχέσεις ανάμεσα στους ανθρώπους που τόσο πολύ έχουν κρατηθεί δέσμοι των παθών και της άγνοιας. Πάνω απ' όλα θα δούμε ανθρώπους να συμφιλιώνονται με τον Θεό δια του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού. Είθε να ξημερώσει σύντομα μία τέτοια μέρα επιστροφής στην απλότητα της Καινής Διαθήκης.

Ο κ. Λ. Κολλάρος είναι κήρυκας του Ευαγγελίου στην Ε.Ε.Ε. Ιωαννίνων.

Ισραήλ και Εκκλησία: σχέση παρένθεσης ή εκπλήρωσης; / 3

του Αιδ. Γεωργίου Αδάμ

Ποιος "Ισραήλ" είναι ο εκλεκτός λαός του Θεού;

Η «Ένωση Χριστιανών για τον Ισραήλ» (Christians United for Israel) στην ιστοσελίδα τους (www.cufi.org) αναφέρει ανάμεσα σε άλλους τους εξής βραχυπρόθεσμους στόχους:

- Η ανάπτυξη ταχείας επικοινωνίας ανάμεσα στα μέλη σε κάθε εκλογική περιοχή με σκοπό την άμεση και σε εθνικό επίπεδο υποστήριξη του Ισραήλ σε θέματα που στηρίζονται στη Βίβλο. «Διά την Σιών δεν θέλω σιωπήσει και διά την Ιερουσαλήμ δεν θέλω ησυχάσει, εωσού η δικαιοσύνη αυτής εξέλθῃ ως λάμψις και η σωτηρία αυτής ως λαμπάς καιομένη» (Ησαΐας 62:1).
- Η φιλοξενία των μελών των Ενωμένων Χριστιανών για το Ισραήλ καθώς θα μαζευτούν στις 18 και 19 Ιουλίου 2006 στην πρωτεύουσα με σκοπό να παρουσιαστεί σε βουλευτές το ενδιαφέρον μας για τη ασφάλεια του Ισραήλ και η υποστήριξή μας για το δικαίωμα του Ισραήλ στη γη με βάση τη Βιβλική επιταγή. «Και εἶπε Κύριος προς τον Ἄβραμ, αφοῦ διεχωρίσθη ο Λωτ ἀπ' αὐτοῦ, Ὑψώσον τώρα τους ὀφθαλμούς σου, και ἰδέ ἀπό του τόπου ὅπου εἶσαι, προς ἄρκτον και μεσημβρίαν και ανατολήν και δύσιν· διότι πάσαν την γην την ὁποίαν βλέπεις, εἰς σε θέλω δώσει αὐτήν και εἰς το σπέρμα σου ἕως αἰῶνος» (Γένεση 13:14-15). «Υἱέ ἀνθρώπου, σε κατέστησα φύλακα ἐπί του οἴκου Ισραήλ· ἀκούσον λοιπόν λόγον εκ του στόματός μου και νουθέτησον αὐτούς παρ' ἐμοῦ» (Ιεζεκιήλ 3:17).
- Η οργάνωση μιας βραδιάς προς τιμή του Ισραήλ «Ευηρεστήθησαν τῶνόντι, και εἶναι ὀφειλέται αὐτῶν. Διότι εἰάν τα ἔθνη ἐγένιναν συγκοινωνοί αὐτῶν εἰς τα πνευματικά, χρεωστοῦσι να υπηρετήσωσιν αὐτούς και εἰς τα σωματικά» (Ρωμαιοῦς 15:27).

Στους μακροπρόθεσμους στόχους τους, ξεχωρίζουμε τους εξής μεταξύ άλλων:

- Η οργάνωση μιας βραδιάς προς τιμή του Ισραήλ σε πολλές πόλεις στις Ηνωμένες Πολιτείες, τον Καναδά και ὅσα περισσότερα ἔθνη γίνεται. «και θέλω εὐλογῆσει τους εὐλογούντάς σε, και τους καταρωμένους σε θέλω καταρασθῆ· και θέλουσιν εὐλογηθῆ εν σοί

- πᾶσαι αι φυλαί της γης» (Γένεση 12:3).
- Η συνεχής αύξηση της υποστήριξης του Ισραήλ και των Ιουδαίων ανά τον κόσμο μέσω της εκπαίδευσης της χριστιανικής κοινότητας σχετικά με τη Εβραϊκή συνδρομή στον χριστιανισμό και την βιβλική επιταγή που έχει δοθεί στο Ισραήλ για τη γη, διαμέσου βιβλικής διδασκαλίας και προσκυνημάτων στο Ισραήλ. «Δίδε αφορμήν εις τον σοφόν και θέλει γείνει σοφώτερος· δίδασκε τον δίκαιον και θέλει αυξηθῆ εις μάθησιν» (Παροιμίες 9:9). «Και πολλοί λαοί θέλουσιν υπάγει και εἰπέ, Ἐλθετε και ας αναβώμεν εις το ὄρος του Κυρίου, εις τον οἶκον του Θεοῦ του Ιακώβ και θέλει διδάξει ημᾶς τας ὁδοῦς αὐτοῦ, και θέλομεν περιπατήσει εν ταις τριβίβοις αὐτοῦ. Διότι εκ Σιών θέλει ἐξέλθῃ νόμος και λόγος Κυρίου ἐξ Ιερουσαλήμ» (Ησαΐας 2:3, Μιχαίας 4:2).

Στο περασμένο άρθρο είπαμε πως οι ευαγγελικοί χριστιανοί που υιοθετούν θέσεις όπως αυτή που περιγράφουμε για το Ισραήλ και το υποτιθέμενο βιβλικό δικαίωμα τους στη γη της Παλαιστίνης ακολουθούν μια θεολογία που ονομάζεται θεολογία των οικονομίων. Κύριο χαρακτηριστικό αυτής της θεολογίας είναι ο διαχωρισμός ανάμεσα στον Ισραήλ και την Εκκλησία. Πιστεύουν πως η Εκκλησία αποτελεί ουσιαστικά παρένθεση στο σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία του ανθρώπου, επομένως οι προφητείες που αφορούν την αποκατάσταση του λαού Ισραήλ δεν την αφορούν, και δεν εκπληρώνονται με κανένα τρόπο στην Εκκλησία. Το δεύτερο χαρακτηριστικό αυτής της θεολογίας, είναι η πεποίθηση πως οι προφητείες που αφορούν τον λαό Ισραήλ θα εκπληρωθούν κυριολεκτικά σε κάποιο χρονικό σημείο στη γη της Παλαιστίνης. Ο J.D. Pentecost για παράδειγμα γράφει, «Σύμφωνα με τις καθιερωμένες αρχές της ερμηνευτικής, η Δαβιδική διαθήκη απαιτεί μια κυριολεκτική εκπλήρωση. Αυτό σημαίνει πως ο Χριστός πρέπει να βασιλεύσει στο θρόνο του Δαβίδ στη γη, στο λαό του Δαβίδ για πάντα».¹

Καταλήξαμε όμως, στα εξής συμπεράσματα. Ο μελετητής της Παλαιάς Διαθήκης δεν μπορεί να αγνοήσει δύο αλήθειες. Πρώτο, ὅλη η Παλαιά Διαθήκη είναι Χριστοκεντρική. Ὅλες οι υποσχέσεις, οι θεσμοί, οι θυσίες, και οι προφητείες, ὅλα εἶχαν σκοπό να προετοιμάσουν το δρόμο του Μεσσία. Το κεντρικό θέμα της Παλαιάς Διαθήκης δεν είναι το ἔθνος του Ισραήλ, ἀλλά ο ερχομός του Μεσσία. Δεύτερο, δεν μπορεί να παραθεωρηθῆ το γεγονός πως υπάρχει η Καινή Δια-

θήκη. Ο Μεσσίας έχει έρθει, η εκπλήρωση των προφητειών έχει λάβει χώρα. Επομένως πρέπει να λάβουμε υπόψη μας, το μεταγενέστερο φως που μας δίνει ο Λόγος του Θεού στην ερμηνεία των προφητειών. Ο χριστιανός ερμηνευτής είναι δεσμευμένος εξαιτίας της πίστης στον Ιησού Χριστό να αναγνωρίσει την Καινή Διαθήκη ως την θεία ερμηνεία των προφητειών της Παλαιάς Διαθήκης.

Η ερμηνεία λοιπόν, των προφητειών για τον χριστιανό είναι ευρύτερη από την συνήθη ερμηνευτική της Παλαιάς Διαθήκης. Ο χριστιανός μελετά και οδηγείται από την ενότητα της Αγίας Γραφής και το μοτίβο της υπόσχεσης και εκπλήρωσης ανάμεσα στις δύο Διαθήκες. Η κυριολεκτική ερμηνεία λοιπόν, των προφητειών δεν αρκεί για μια σωστή ερμηνεία του μέλλοντος του λαού Ισραήλ. Η συνήθης εξηγητική διαδικασία η οποία λαμβάνει υπόψη τις αρχές της γραμματικής, το λογοτεχνικό και ιστορικό πλαίσιο, πρέπει να πλαισιωθεί από την θεολογική ερμηνεία. Χωρίς αυτήν χάνεται η ενότητα και η πνευματική διάσταση αμφοτέρων των διαθηκών. Η θεολογική αυτή διάσταση ονομάζεται και η ευρύτερη (ή βαθύτερη) σημασία της Αγίας Γραφής.²

Το πραγματικό νόημα της Γραφής δεν βρίσκεται στην επιφάνεια. Η πρόθεση των συγγραφέων, η οποία ανέρχεται στην επιφάνεια με τις γνωστές μεθόδους, δεν εξαντλεί όλο το νόημα της Αγίας Γραφής. Οι ίδιοι οι προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης προσπάθησαν να συλλάβουν και να κατανοήσουν τις προφητείες τους, όμως, οδηγήθηκαν να ομολογήσουν την άγνοια τους για τις οράσεις τους. Στην Καινή Διαθήκη διαβάζουμε, "Περί της οποίας σωτηρίας εξεζήτησαν και εξηρέυνησαν οι προφήται οι προφητεύσαντες περί της χάριτος, ήτις έμελλε να έλθει εις εσάς· ερευνώντες εις τίνα ή ποιόν καιρόν εμφανέρονε το εν αυτοίς Πνεύμα του Χριστού, ότε προεμαρτύρει τα πάθη του Χριστού και τας μετά ταύτα δόξας· εις τους οποίους απεκαλύφθη ότι ουχί δι' εαυτούς, αλλά δι' ημάς υπηρετούν αυτά..." (Α' Πέτρου 1:10-12^ο). Αναφέρουμε λοιπόν, τα εξής παραδείγματα. Στο Δανιήλ διαβάζουμε, "εθαύμαζον δε διά την όρασιν και δεν υπήρχεν ο εννοών" (Δανιήλ 8:27β). Και πιο κάτω, "Και εγώ ήκουσα, αλλά δεν ενόησα· τότε είπον, Κύριέ μου, ποιόν το τέλος τούτων;" (Δανιήλ 12:8). Στον προφήτη Ζαχαρία διαβάζουμε, "Και είπε προς εμέ λέγων, Δεν γνωρίζεις τι είναι ταύτα; Και είπα, Ουχί, κύριέ μου" (Ζαχ. 4:13).

Αν, έτσι έχουν τα πράγματα, δεν είναι δυνατόν να ικανοποιείται ο μελετητής των προφητειών αναμένοντας την κυριολεκτική εκπλήρωσή τους, στηριζόμενος στη γραμματική και ιστορική εξήγηση των προφητειών, αγνοώντας την ευρύτερη, βαθύτερη θεολογική διάσταση. Οι σχολιαστές που αρκούνται στην κυριολεκτική ερμηνεία δέχονται του C.I. Scofield το σχόλιο: «οι προφητείες δεν μπορούν ποτέ να πνευματικοποιούνται, είναι πάντα κυριολεκτικές». Αυτή

όμως η θέση οδηγεί στην εξής ερώτηση. Υπάρχει κάποιος όριο στην κυριολεκτική εκπλήρωση των προφητειών; **Μόνο ο Ισραήλ πρέπει να αποκατασταθεί ως θεοκρατία; Τι θα γίνει με τον Εδώμ, τον Μωάβ, τον Αμμών; Αυτοί δεν πρέπει να ανασυσταθούν;** Η προφητεία γράφει: *Αλλά θέλουσιν ορμήσει επί τα όρια των Φιλισταιών προς την δύσιν· θέλουσι λεηλατήσκει και τους υιούς της ανατολής πάντας ομού· θέλουσι βάσει την χείρα αυτών επί τον Εδώμ και Μωάβ· και οι υιοί Αμμών θέλουσιν υποταχθή εις αυτούς* (Ησαΐας 11:14). Με βάση την κυριολεκτική εκπλήρωση πρέπει και αυτά τα έθνη να ανασυσταθούν. Γιατί άραγε η ερμηνεία μας σταματά στον Ισραήλ; Γιατί να **υπάρχει μια επιλεκτική κυριολεκτική ερμηνευτική;** Κατανοούμε, νομίζω, τον παραλογισμό στον οποίο μπορεί να οδηγήσει ο στείρος «κυριολεκτισμός» που δεν λαμβάνει υπόψη του το βαθύτερο νόημα της Αγίας Γραφής, το οποίο μας δίνεται στην Καινή Διαθήκη, από το Χριστό και τους Αποστόλους.

Η ιστορική χριστιανική θέση αναγνωρίζει πως η κυριολεκτική εξήγηση της Παλαιάς Διαθήκης επιτρέπει, την τυπολογική εφαρμογή όπως τη χρησιμοποιήσαν

ο Χριστός και οι Απόστολοι στην Καινή Διαθήκη. Αυτή η παραδοχή μάλιστα καθιστά και την Παλαιά Διαθήκη μαζί με την Καινή το βιβλίο των χριστιανών.

Στο σημείο αυτό ερχόμαστε σε μια άλλη μεγάλη μεθοδολογική αδυναμία της θεολογίας των οικονομιών. Οι αδελφοί μας αυτοί, δεν αρνούνται την ύπαρξη τύπων του Χριστού και της Εκκλησίας στην Παλαιά Διαθήκη. Δεν αρνούνται την ύπαρξη αναλογιών στα Ιστορικά Βιβλία. Μάλιστα ανατρέχουν στην Καινή Διαθήκη για να υποστηρίξουν πως τέτοιες αναλογίες

υπάρχουν. Στην New Scofield Reference Bible, η οποία όπως αναφέραμε αποτέλεσε σημαντικό εργαλείο στη διάδοση των αρχών της θεολογίας των οικονομιών, αναφέρεται ως τύπος του αίματος του Χριστού ακόμη και το κόκκινο σχοινί που κρέμασε η Ραάβ έξω από τα τείχη της Ιεριχώ (Ιησούς του Ναυή 2:21). Οι περισσότεροι ερμηνευτές βέβαια απορρίπτουν αυτή την ερμηνεία ως ακατάλληλη πνευματικοποίηση ενός γεγονότος. Ακόμη το πέρασμα του Ισραήλ από τον Ιορδάνη (Ιησούς του Ναυή 3), αναφέρεται ως μια προεικόνιση του θανάτου μας εν Χριστώ (Ρωμ. 6:3-4, 6-11). Η ιστορία του Ιωσήφ στη Γένεση 37-45, στην πραγματικότητα «αλληγοριοποιείται» γιατί υπάρχουν πάρα πολλές αναλογίες ανάμεσα στον Ιωσήφ και τον Χριστό, ώστε ο πρώτος να θεωρείται ως τύπος του δεύτερου. Στο βιβλίο της Ρουθ, ο Βοόζ είναι ένας τύπος του Χριστού. Το ίδιο αναγνωρίζουν στα ποιητικά βιβλία της Παλαιάς Διαθήκης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το Άσμα Ασμάτων στο οποίο «αλληγορικά» βλέπουν την αγάπη του Θεού για το λαό Του Ισραήλ και την αγάπη του Χριστού για την νύφη Του, την Εκκλησία.

Που βρίσκεται η μεθοδολογική αδυναμία λοιπόν; Στη διχοτόμηση της Παλαιάς Διαθήκης, δηλαδή, η

Όλη η Παλαιά Διαθήκη είναι Χριστοκεντρική. Όλες οι υποσχέσεις, οι θεσμοί, οι θυσίες, και οι προφητείες, όλα είχαν σκοπό να προετοιμάσουν το δρόμο του Μεσσία. Το κεντρικό θέμα της Παλαιάς Διαθήκης δεν είναι το έθνος του Ισραήλ, αλλά ο ερχομός του Μεσσία

ιστορία και η ποίηση του Ισραήλ μπορεί να ερμηνευθεί τυπολογικά (ή/και αλληγορικά) με βάση το φως της Καινής Διαθήκης, όχι όμως η προφητεία. Ενώ καυχώνται για την επιμονή τους στην «κυριολεξία», εντούτοις την παραβιάζουν. Στο ιστορικό και ποιητικό μέρος της Παλαιάς Διαθήκης δέχονται την Χριστοκεντρικότητα της, στα προφητικά βιβλία όμως, επιμένουν στον κυριολεκτισμό.

Η πιθανότητα η διαθήκη του Θεού με τον Δαβίδ να εκπληρώνεται στον Χριστό ο οποίος τώρα βασιλεύει στην Εκκλησία του από τον ουράνιο θρόνο της χάρις (σύγκρισε Πράξεις 2:30-36, Α' Κορινθίους 15:25, Εφεσίους 1:20-23) είναι απορριπτέα γιατί αλληγοριοποιεί την προφητεία. Αυτό, λοιπόν, που αρκεί στην ποίηση και την ιστορία της Παλαιάς Διαθήκης, δεν αρκεί για την προφητεία.

Η ερώτηση λοιπόν, που τώρα έχουμε μπροστά μας είναι η εξής: Η Καινή Διαθήκη τι λέει; Χρησιμοποιείται στην Καινή Διαθήκη η Χριστολογική-τυπολογική μέθοδος μόνο για τα ιστορικά και ποιητικά βιβλία της Αγίας Γραφής ή και για τα προφητικά; Πώς

η Καινή Διαθήκη ερμηνεύει την προφητική διάσταση των διαθηκών με τον Αβραάμ, τον Μωυσή και τον Δαβίδ; Θα στραφούμε λοιπόν, στο υπόλοιπο μέρος αυτού του άρθρου, στην Καινή Διαθήκη προσπαθώντας να απαντήσουμε ακριβώς αυτό το ερώτημα.

Η τυπολογική ερμηνεία

Η Εκκλησία, είναι ο εσχατολογικός Ισραήλ, με την Καινή Διαθήκη εν τω αίματι του Χριστού, είναι η εκπλήρωση των σχεδίων του Θεού για τον Ισραήλ. Η νέα διαθήκη έχει δόξα μεγαλύτερη της Παλαιάς. Εφόσον η θεία δόξα άφησε τον ναό, η Εκκλησία του Χριστού έχει καταστεί ο ζωντανός ναός του Θεού στη γη

Η πίστη του λαού Ισραήλ στο Γιαχβέ ως τον Κύριο της ιστορίας περιλάμβανε, από την αρχή ακόμη, την ελπίδα για το μέλλον (Γεν. 3:15, 12:2-3). Αυτή η ελπίδα δεν είχε ως κεντρικό στοιχείο της την εθνική εξύψωση και την υλική ευημερία του λαού, αλλά τον ερχομό της παρουσίας του Θεού με δόξα στον Ισραήλ (Ησαΐας 40:5) και την τελική παρέμβαση του Θεού η οποία θα αποκαθιστούσε τον χαμένο παράδεισο για τον λαό Του και για όλη τη γη (Ησαΐας 2, 9, 11, 52, Ψαλμοί 2, 46, 48, 72). Η ελπίδα του Ισραήλ ήταν θεμελιωμένη στην υπόσχεση της μελλοντικής βασιλείας του Θεού: Ο Θεός σου βασιλεύει

2ος Τόμος
ΚΑΘΕ ΠΡΩΙ
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

Μία έκδοση του περιοδικού Αστέρη της Ανατολής

Επιμέλεια από την πένα του Γεωργίου Α. Χατζημαντιού, τα καθημερινά αναγνωσμάτα διατίθενται κάθε χρόνο Σε μία μοναδική καλαίσθητη έκδοση.

ΑΣΤΗΡ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Παραγγελίες: τηλ. 210 3231079
φασ. 210 3316577
ηλεκτρονικά ταχυδρομείο: astir@gei.gr

ΤΙΜΑΤΑ ΕΠΤΑ ΕΥΡΩ

(Ησαΐας 52:7). Αυτή την εσχατολογική ελπίδα, ο Θεός σταδιακά ξεδίπλωνε, διορθώνοντας τις λανθασμένες εθνικιστικές παρανοήσεις, και συνεχώς έδειχνε πως η μελλοντική εκπλήρωση αυτής της ελπίδας υπερέχει, ξεπερνούσε κάθε προσδοκία του Ισραήλ (Ησαΐας 64:4). Στις λατρευτικές συνάξεις του Ισραήλ έψαλλε πως ο Θεός ήταν ο Σωτήρας και η ελπίδα όλου του κόσμου: Θεέ της σωτηρίας ημών, η ελπίς πάντων των περάτων της γης, και των μακράν εν θαλάσση (Ψαλμός 65:5, σύγκρισε και Δευτερονόμιο 7:9-10, Ησαΐας 2:1-4).

Όταν γεννήθηκε ο Κύριός μας, ο Ιησούς Χριστός, ο Συμεών που προσδοκούσε την παρηγοριά του Ισραήλ, δόξασε το Θεό με τα εξής λόγια: Νυν απολύεις τον δούλον σου, δέσποτα, κατά το ρήμα σου, εν ειρήνῃ· διότι είδον οι οφθαλμοί μου το σωτήριόν σου, το οποίον ητοίμασας ενώπιον πάντων των λαών, φως εις φωτισμόν των εθνών και δόξαν του λαού σου Ισραήλ (Ησαΐας 2:29-32). Οι πρώτοι Ιουδαίοι χριστιανοί πίστευαν πως ο Χριστός ήταν ο Μεσσίας για τον οποίο είχαν δοθεί οι προφητείες, το «τέλος» και η «πλήρωση» της Παλαιάς Διαθήκης. Η Καινή Διαθήκη είναι ο καρπός της πεποίθησής τους πως ο Θεός εκπλήρωσε την υπόσχεσή Του εν Χριστώ Ιησού (Β΄ Κορινθίους 1:20). Ο Χριστός ήταν ο υποσχεθείς βασιλιάς από τη γενιά του Δαβίδ, και η άφιξή του, η έκχυση του Αγίου Πνεύματος η οποία είχε προφητευθεί πως θα συμβεί στις έσχατες ημέρες (Ιωήλ 2:28, Ησαΐας 32:15, Ζαχαρίας 12:10), σήμαιναν πως το τέλος της παλαιάς εποχής είχε φτάσει (Α΄ Κορινθίους 10:11) και η μεσσιανική εποχή, οι «έσχατες ημέρες» είχαν ήδη ξεκινήσει (Πράξεις 2:16 κ.ε.).

Μια νέα και βαθειά αίσθηση ενότητας ανάμεσα στις πράξεις σωτηρίας του Θεού για τον Ισραήλ στο παρελθόν (οι έξοδοι από την Αίγυπτο και τη Βαβυλώνα) και την ανάσταση και παρούσα βασιλεία του Χριστού, διέτρεχε το νου των Αποστόλων. Άρχισαν να διαβάζουν την Παλαιά Διαθήκη με νέο φως, με το φως της εκπλήρωσης στο Χριστό και στο δικό Του νέο Ισραήλ. Με την οδηγία του Αγίου Πνεύματος τα μάτια των Αποστόλων ανοίχτηκαν ώστε να καταλάβουν τη βαθύτερη σημασία των θυσιών, των τελετών και των λυτρωτικών πράξεων του Θεού στην ιστορία του λαού Ισραήλ. Οι συγγραφείς της Καινής Διαθήκης, υπό την επιρροή της θείας έμπνευσης, αποκάλυψαν αντιστοιχίες ανάμεσα στις πράξεις του Θεού στην Παλαιά Διαθήκη και στη σωτηρία εν Χριστώ Ιησού. Η μελέτη αυτών των ιστορικών αντιστοιχιών ονομάζεται χριστιανική τυπολογία. Ο «τύπος» είναι ένας θεσμός, ή ένα γεγονός, ή πρόσωπο, προκαθορισμένο από το Θεό, το οποίο αποτελεσματικά προεικονίζει κάποια αλήθεια σχετική με τον χριστιανισμό. Ο «τύπος» γίνεται κατανοητός μόνο εκ των υστέρων, δηλαδή μόνο με το φως της Καινής Διαθήκης, καθώς κοιτάμε προς «τα πίσω». Δεν πρόκειται απλά για μια αυθαίρετη συλλογή αντιστοιχιών, αλλά για οργανική ενότητα ανάμεσα σε πρόσωπα, θεσμούς, γεγονότα της Παλαιάς Διαθήκης με τον Χριστό και την Εκκλησία Του στην Καινή.

Ο ίδιος ο Ιησούς Χριστός εισήγαγε την ιδέα πως ο καιρός των «αντιτίπων» είχε φτάσει καθώς διακήρυξε πως η μεσσιανική αποστολή του ήταν «μεγαλύτερη» του Ιωνά (Ματθαίος 12:41), η σοφία του «περισσότερη» του Σολομώντα (Ματθαίος 12:42), μεγαλύτερη από τη βασιλεία του Δαβίδ (σύγκρισε με το Μάρκος

2:25-28). Διακήρυξε, «εδώ είναι μεγαλύτερος του ιερού» (Ματθαίος 12:6). Δίδαξε πως η θυσία του θα δώσει το αίμα της Καινής Διαθήκης το οποίο θα χυθεί για πολλούς (Μάρκος 14:24). Σε όλες αυτές (και σε πολλές άλλες) τις περιπτώσεις ο Χριστός παρουσίασε τον εαυτό Του ως την πραγματικότητα στην οποία όλοι οι τύποι, τα σύμβολα και οι προφητείες, κατεύθυναν. Ο ίδιος ήταν το αντίτυπο του ναού και των ιερών του. Ξεκάθαρα ο Χριστός ανακοίνωσε την εκπλήρωση της μεσσιανικής περιόδου (Λουκάς 4:16-21), την άφιξη της βασιλείας του Θεού (Ματθαίος 12:28), την έκχυση του Αγίου Πνεύματος (Λουκάς 24:49, Πράξεις 1:8), εν ολίγοις τις «έσχατες μέρες». Η αποστολή Του ήταν να εκπληρώσει στη ζωή και διακονία Του τις Γραφές (Ματθαίος 5:17).

Οι συγγραφείς της Καινής Διαθήκης συνέχισαν με τον ίδιο τρόπο να σκέφτονται και να γράφουν «τυπολογικά» καθώς εφάρμοζαν την Παλαιά Διαθήκη στη δική τους αποστολή. Το έκαναν μάλιστα σε τόσο μεγάλο βαθμό που η «τυπολογία» να θεωρείται ο κατεξοχόν τρόπος με τον οποίο η Καινή Διαθήκη εφαρμόζει και ερμηνεύει της Παλαιά. Στις επιστολές του Παύλου, ιδιαίτερα στη Ρωμαίους 5:12-19, στην Α΄ Κορινθίους 10, επίσης στην προς Εβραίους επιστολή, το τυπολογικό μοτίβο κυριαρχεί.

Στη Ρωμαίους 5:14, χρησιμοποιεί τον όρο «τύπος», καθώς αποκαλεί τον Αδάμ τύπο του μέλλοντος. Ερμηνεύει δηλαδή την αφήγηση στο Γένεση 3 σχετικά με την πτώση του Αδάμ, στο φως του αναστημένου Χριστού και με την έμπνευση του Αγίου Πνεύματος διδάσκει πως υπάρχει μια τυπολογική σχέση ανάμεσα στον Αδάμ και τον Χριστό. Ο Αδάμ έχει τη θέση του πρώιμου αντιπροσώπου του μελλοντικού Αδάμ, του Ιησού Χριστού (Α΄ Κορ. 15:45, 47), μια αντιθετική αντιστοιχία ομολογουμένως, η οποία έχει μια βασική ομοιότητα. Και οι δύο ορίστηκαν από τον Θεό να αντιπροσωπεύσουν την ανθρωπότητα, και η ζωή τους είχε αποφασιστική σημασία για όλους.

Με τον ίδιο «τυπολογικό» τρόπο σκέφτεται ο Παύλος όταν ερμηνεύει τις παρελθοντικές πράξεις του Θεού στον Ισραήλ στο φως του Χριστού και της Εκκλησίας, στο Α΄ Κορινθίους 1:10-11. Πολλοί θεωρούν πως αυτή η περικοπή είναι απλώς μια ηθική παραίνεση, και η ιστορία του Ισραήλ λειτουργεί ως προειδοποιητικό «παράδειγμα» για τον ηθικό αγιασμό των Κορινθίων. Είναι αλήθεια πως ο Παύλος προσπαθεί να διορθώσει βασικές παρανοήσεις των Κορινθίων για το Δείπνο του Κυρίου, δείχνοντας τους την αποτυχία του Ισραήλ. Ταύτα δε πάντα γίνοντο εις εκείνους παραδείγματα, και εγράφησαν προς νουθεσίαν ημών (Α΄ Κορ. 10:11). Όμως, ο απόστολος γράφει χαρακτηριστικά, ταύτα δε πάντα τύποι συνέβαινον εκείνοις, έγγραφη δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν (κριτικό κείμενο). Γιατί το γράφει αυτό; Επειδή είδε τα σωτηρία γεγονότα στη ζωή του Ισραήλ, ως τύπους για την εσχατολογική κοινότητα του Μεσσία: εις οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων κατήντησεν (Α΄ Κορ. 10:11β). Αυτά που συνέβησαν τότε στον Ισραήλ, γράφτηκαν συγκεκριμένα και ιδιαίτερα για την Εκκλησία, τον εσχατολογικό λαό του Θεού.

Η αντιστοιχία βρίσκεται στην βασική ομοιότητα με την οποία ο Θεός ελευθέρωνε, αλλά και έκρινε τον Ισραήλ και την Εκκλησία. Ο ίδιος Άγιος Θεός ελευθέρωσε και αγίαζε τον Ισραήλ και την Εκκλησία. Ο Μωυσής και οι Ισραηλίτες αποκαλούνται οί πατέρες

ήμων (Α΄ Κορ. 10:1). Τόσο ο Ισραήλ όσο και η Εκκλησία συμμετείχαν στη λύτρωση και την χάρη του Χριστού, έπινον γάρ εκ πνευματικής άκολουθούσης πέτρας, ή δὲ πέτρα ἦν ὁ Χριστός (Α΄ Κορ. 10:4).

Υπάρχει όμως, και κάτι ακόμη. Στην περίπτωση της Εκκλησίας, υπάρχει μεσσιανική πρόοδος, αυξημένη ένταση, και εσχατολογική εκπλήρωση, πέρα και πάνω από την αντιστοιχία. Η παραίνηση του Παύλου στους Κορινθίους δεν εξαντλείται απλά στο "λατρεύεται ο ίδιος Θεός ο οποίος σώζει και κρίνει την Εκκλησία Του, όπως έκανε τότε με τον λαό Του" (Α΄ Κορ. 10:6). Η έξοδος του Ισραήλ από την Αίγυπτο ήταν ένα μοτίβο, ένας τύπος ο οποίος «έδειχνε» στο Σταυρό του Χριστού. Επειδή ο Χριστός θυσιάστηκε ως ο πραγματικός πασχαλινός Αμνός (Α΄ Κορ. 5:7), στο «πλήρωμα του χρόνου» (Γαλ. 4:4), όσοι πιστεύουν σε Αυτόν και δέχονται τη θυσία Του, είναι ο Ισραήλ της νέας Εξόδου. Στο κριτικό κείμενο, μάλιστα στην περικοπή που διαβάζουμε για τη μεταμόρφωση του Χριστού γράφει το εξής: *οἱ ὀφθέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἦν ἔμελλε πληροῦν ἐν Ἱερουσαλήμ* (Λουκάς 9:31). Το έργο του Χριστού ήταν μια νέα έξοδος!

Η Εκκλησία, είναι ο εσχατολογικός Ισραήλ, με την Καινή Διαθήκη εν τω αίματι του Χριστού, είναι η εκπλήρωση των σχεδίων του Θεού για τον Ισραήλ. Η νέα διαθήκη έχει δόξα μεγαλύτερη της Παλαιάς (Β΄ Κορ. 3). Εφόσον η θεία δόξα άφησε τον ναό (Ματθ. 23:38), η Εκκλησία του Χριστού έχει καταστεί ο ζωντανός ναός του Θεού στη γη (Β΄ Κορ. 3:16-18).

Εκτός βέβαια, από αυτή την «οριζόντια» τυπολογία ανάμεσα στον Ισραήλ και την Εκκλησία, η Καινή Διαθήκη αναπτύσσει και την «κάθετη» στην οποία το όρος Σιών, η Ιερουσαλήμ, ο ναός, και η Λευιτική ιερωσύνη είναι μια «σκιά» των αρχέγονων ουράνιων πραγματικότητων (βλέπε, Εβραίους 8:5, Πράξεις 7:44 (συγκρ. Έξοδος 25:40), 12:22 (συγκρ. Γαλάτες 4:26)).

Στην προς Εβραίους επιστολή συνδέεται άμεσα η σκηνή του Μαρτυρίου με το έργο του Χριστού για τη σωτηρία μας στον ουρανό. Στο κεντρικό τμήμα αυτής της επιστολής (8:1-10:18) μας εξηγείται η παρουσία βασιλεία του Χριστού ως Βασιλιά-Ιερέα στα δεξιά του Θεού (8:1, 10:12). Μαθαίνουμε μάλιστα πως αυτή είναι η εσχατολογική εκπλήρωση των τύπων και σκιών του Ισραήλ στην Παλαιά Διαθήκη. Αυτό σημαίνει πως ενώ υπάρχει πρόοδος από την μία περίοδο στην επόμενη, εντούτοις υπάρχει ασυνέχεια της Λευιτικής ιερωσύνης, του νόμου, των επίγειων θυσιών και της Δαβιδικής βασιλείας σε ένα επίγειο θρόνο. Με την ανάσταση και ανάληψη του Χριστού έχουμε μια καλύτερη ελπίδα με την οποία πλησιάζουμε το Θεό (Εβρ. 7:18). Ο Χριστός άπαξ διαπαντός εκπλήρωσε όλους τους τύπους και τις σκιές.

Στην προς Εβραίους επιστολή πάλι διαβάζουμε πως η υπόσχεση για τον Δαβιδικό βασιλιά στον Ψαλμό 110:1, 4 εκπληρώνεται στο Χριστό! *Είπεν ο Κύριος προς τον Κύριόν μου, Κάθου εκ δεξιών μου, εωσού θέσω τους εχθρούς σου υποπόδιον των ποδών σου... Ωμοσεν ο Κύριος και δεν θέλει μεταμεληθή, συ είσαι ιερεύς εις τον αιώνα κατά την τάξιν Μελχισεδέκ. Το*

πλαίσιο του Ψαλμού μας οδηγεί να σκεφτούμε πως αυτή η υπόσχεση αφορούσε τον βασιλιά Δαβίδ σε ένα επίγειο θρόνο στην Ιερουσαλήμ (Ψαλμός 110:2,3). **Ο συγγραφέας όμως, της προς Εβραίους και ο απόστολος Πέτρος, μεταθέτουν το θρόνο του Δαβίδ από την επίγεια Ιερουσαλήμ στο θρόνο του Θεού στον ουρανό** (Εβραίους 1:3, 13, 8:1, 10:12, 13, 12:1, Πράξεις 2:36). Ο Πέτρος διακήρυξε στους Ιουδαίους στην Ιερουσαλήμ: *Βεβαίως λοιπόν ας εξεύρη πας ο οίκος του Ισραήλ ότι ο Θεός Κύριον και Χριστόν έκαμεν αυτόν τούτον τον Ιησούν, τον οποίον σεις εσταυρωσατε* (Πράξεις 2:36). Οι τίτλοι Κύριος και Χριστός αφορούν τον Μεσσία, τον κεχρισμένο. Είναι κατανοητό πως οι προφήτες δεν είχαν στο μυαλό τους μια τέτοια εκπλήρωση. Ο συγγραφέας της προς Εβραίους, όμως είχε! Το κύριο μήνυμα της επιστολής αυτής είναι η χριστολογική εκπλήρωση της Δαβιδικής διαθήκης.

Ο διαχωρισμός του θρόνου του Δαβίδ από τον θρόνο του Θεού θεωρούνταν μια θέση στη σφαίρα της φαντασίας, από την Παλαιά Διαθήκη ακόμη, επειδή ο Δαβιδικός βασιλιάς ήταν βασιλιάς σε μια θεοκρατία ο οποίος κάθισε στο θρόνο της βασιλείας του Θεού για πάντα (Α΄ Χρονικών 28:5, 29:23, Β΄ Χρονικών 9:8).

Με ποια λογική λοιπόν, πρέπει να περιμένουμε ένα επίγειο Ισραήλ να επανέρχεται στη Δαβιδική δόξα του παρελθόντος, όταν η ίδια η Καινή Διαθήκη μας διδάσκει πως η εκπλήρωση αυτής της προφητείας λαμβάνει χώρα καθώς ο Χριστός βρίσκεται στα δεξιά του Θεού και βασιλεύει; Εφόσον η ίδια η Καινή Διαθήκη μας δείχνει τον δρόμο για την κατανόηση και εκπλήρωση των προφητειών, δεν θα πρέπει να ακολουθήσουμε αυτόν τον ίδιο δρόμο και για τις άλλες προφητείες;

Δεν είναι άραγε λανθασμένο όταν ο Λόγος του Θεού ξεκάθαρα διδάσκει για ένα είδος εκπλήρωσης, εμείς να επιμένουμε για ένα κατώτερο είδος; Εκτός και αν το ξαναχτίσιμο του ναού, και η επανεκκίνηση των θυσιών και η επαναφορά της δόξας του επίγειου έθνους του Ισραήλ θεωρείται ενδοξότερη από αυτό που τώρα ήδη συμβαίνει, σύμφωνα πάντα με την Καινή Διαθήκη.

Στο επόμενο άρθρο μας, θα μελετήσουμε μια άλλη ερμηνευτική πτυχή της Παλαιάς Διαθήκης. Θα μελετήσουμε πώς ο Χριστός εκπλήρωσε στη ζωή του όχι μόνο τις προφητείες, και τους θεσμούς, αλλά και γεγονότα της ιστορίας του λαού Ισραήλ. Θα δούμε πώς ο ίδιος ο Κύριός μας, είναι η «επιτομή» του λαού Ισραήλ, αυτός είναι «ο» κατεξοχήν υιός του Θεού και για αυτό, οποίος είναι «εν Χριστώ» είναι σπέρμα του Αβραάμ και σύμφωνα με την υπόσχεση κληρονόμος! Με αυτό το άρθρο, θα έχουμε συμπληρώσει όλο το απαραίτητο ερμηνευτικό θεμέλιο της Καινής Διαθήκης, και θα αρχίσουμε να μελετούμε συγκεκριμένες χαρακτηριστικές περικοπές οι οποίες θα μας οδηγήσουν να καταλάβουμε γιατί η Εκκλησία είναι ο εκλεκτός λαός του Θεού σήμερα.

Ο αιδ. Γ. Αδάμ είναι ποιμένας της Β΄ Ε.Ε.Ε. Αθηνών.

Υποσημειώσεις

¹ J. D. Pentecost, *Things to Come* (Findlay, Ohio: Dunham Pub. Co., 1961) σελ. 112.

² L. Berkhof, *Principles of Biblical Interpretation* (Grand Rapids, Michigan: Baker Books, 1964), σελ. 134.

Οι Ποιμαντικές Επιστολές

του κ. Χρ. Καρακόλη

Ποιμαντικές Επιστολές ονομάζονται οι δύο επιστολές προς Τιμόθεον και η επιστολή προς Τίτον του αποστόλου Παύλου. Χαρακτηρίστηκαν έτσι για πρώτη φορά τον 17ο αιώνα λόγω του ότι αποτελούν κατά κύριο λόγο οδηγίες προς ποιμένες της Εκκλησίας, που αφορούν στη συγκρότηση και στη ζωή των τοπικών εκκλησιαστικών κοινοτήτων. Παρά λοιπόν το γεγονός ότι κάθε μία από αυτές απευθύνεται σε συγκεκριμένο πρόσωπο, στενό συνεργάτη του αποστόλου Παύλου, το περιεχόμενό τους δεν έχει κατά κανόνα προσωπικό, αλλά γενικό χαρακτήρα.

1. Περιστατικά συγγραφής

Η Α' προς Τιμόθεον επιστολή μας πληροφορεί ότι ο απόστολος Παύλος έχει μεταβεί από την Έφεσο στη Μακεδονία αφήνοντας πίσω του υπεύθυνο για την εκκλησία της Έφεσου τον έμπιστο συνεργάτη του Τιμόθεο (1,3). Πιθανώς η επιστολή αυτή συντάχθηκε στη Μακεδονία. Ο Απόστολος εκφράζει στον Τιμόθεο την πρόθεσή του να επιστρέψει σύντομα στην Έφεσο (3,14-4,13).

Η προς Τίτον επιστολή μας προσφέρει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα περιστατικά της συγγραφής της. Ο απόστολος Παύλος βρίσκεται καθ' οδόν προς τη Νικόπολη της Ηπείρου (3,12) και γράφει την επιστολή αυτή στο ίδιο χρονικό διάστημα κατά το οποίο συντάσσει και την Α' προς Τιμόθεον, όπως φαίνεται και από τη θεματική εγγύτητα των δύο αυτών κειμένων μεταξύ τους. Στην προς Τίτον επιστολή ο Παύλος μας πληροφορεί ότι κάποιος ταξίδι του τον οδήγησε στην Κρήτη, όπου άφησε υπεύθυνο της εκεί τοπικής εκκλησίας το συνεργάτη του Τίτο (1,5). Φαίνεται ότι οι Ζηνάς και Απολλώς είναι οι κομιστές της επιστολής αυτής (3,13). Μάλιστα ο Παύλος σκοπεύει σύντομα να αντικαταστήσει τον Τίτο με τον Αρτεμά ή τον Τυχικό, ώστε αυτός (ο Τίτος) να μπορέσει να μεταβεί στη Νικόπολη και να συναντήσει τον Απόστολο, ο οποίος σκοπεύει να περάσει εκεί το χειμώνα (3,12).

Η Β' προς Τιμόθεον επιστολή έχει πιο προσωπικό ύφος και χαρακτηρίζεται ως η διαθήκη του Παύλου, καθότι γράφεται στη Ρώμη, όπου ο Απόστολος των εθνών κρατείται αιχμάλωτος (1,8.16-16· 2,9), λίγο πριν από τη θανατική καταδίκη του. Όλοι οι συνεργάτες του, πλην του Λουκά, βρίσκονται πλέον μακριά του (4,11). Ο Δημᾶς «ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα» κατευθύνθηκε προς τη Θεσσαλονίκη, ο Κρησκήσ στη Γαλατία και ο Τίτος στη Δαλματία (4,10), ενώ τον Τυχικό τον έστειλε ο ίδιος ο Απόστολος στην Έφεσο (4,12). Ο Παύλος καλεί στην εν λόγω επιστολή τον Τιμόθεο να έλθει από την Έφεσο στη Ρώμη (4,9.13.21) παίρνοντας μαζί του και τον Μάρκο, ο οποίος μπορεί να αποδειχθεί χρήσιμος στη διακονία του Αποστόλου (4,11). Παρακαλεί μάλιστα ο

Παύλος τον Τιμόθεο να περάσει από την Τρωάδα και να φέρει μαζί του τό πανωφόρι και τὰ βιβλία πού ὁ ἴδιος εἶχε παλιότερα ἀφήσει ἐκεῖ, στό σπίτι τοῦ Κάροπου (4,13). Σαφέστατα ἡ ἐπιστολή αὐτή συνεγράφη χρονικά μετά τις δύο ἄλλες Ποιμαντικές Επιστολές, καθώς προϋποθέτει τήν ἐξέλιξη τῶν γεγονότων πού μαρτυροῦνται σ' αὐτές. Ὁ Απόστολος ἔχει ἔλθει πλέον, προφανῶς διά θαλάσσης, ἀπό τή Νικόπολη στή Ρώμη. Ὁ Τίτος ἦλθε ἀπό τήν Κρήτη στή Νικόπολη, ἀλλά ὁ δρόμος του χῶρισε ἀπό αὐτόν τοῦ Παύλου καί πορεύθηκε τελικά στή Δαλματία. Ὁ Τιμόθεος δέν πρέπει πιά νά ἀναμένει τόν Παῦλο στήν Έφεσο, ἀλλά καλεῖται νά ἔλθει ὁ ἴδιος νά τόν συναντήσει στή Ρώμη. Ὁ Παῦλος διαισθάνεται ὅτι τό ἔργο του ἔχει πλέον ὀλοκληρωθεῖ καί ὅτι τό τέλος του πλησιάζει. Περιμένει ὅτι θά θανατωθεῖ καί ὅτι θά ἀνταμειφθεῖ ἀπό τόν Θεό γιά τούς κόπους πού κατέβαλε κηρύσσοντας τό εὐαγγέλιο (4,6-8).

Καμία ἀπό τίς τρεῖς Ποιμαντικές Επιστολές δέν μπορεί νά τοποθετηθεῖ ἱστορικά στή γνωστή ἀπό τίς Πράξεις τῶν Αποστόλων καί ἀπό τίς ὑπόλοιπες παύλειες ἐπιστολές περίοδο τῆς δράσεως τοῦ Παύλου μέχρι τή σύλληψή του στό Ἱεροσόλυμα (Πρ. 21,33έξ.) καί τό πρώτο ταξίδι του στή Ρώμη (Πρ. 27,1έξ.). Ἐπομένως οἱ ἐπιστολές μας προϋποθέτουν ὅτι ὁ Παῦλος ἀθώωθηκε στήν πρώτη δίκη του ἀπό τόν Καίσαρα (βλ. Πρ. 25,11-12.21· 26,32· 27,24· 28,19) καί συνέχισε τό ἱεραποστολικό ἔργο του.

2. Τό πρόβλημα τοῦ συγγραφέα

Από τό 200 περίπου μ.Χ. καί ἐξῆς ἀρχίζουν οἱ Ποιμαντικές Επιστολές νά μνημονεύονται στήν ἐκκλησιαστική γραμματεία. Γιά πρώτη φορά ἀμφισβητεῖται ἡ προέλευσή τους ἀπό τόν Παῦλο γύρω στό 1800. Τά σχετικά ἐπιχειρήματα, πού ἐντωμεταξύ ἀναπτύχθηκαν καί σήμερα πλέον γίνονται δεκτά ἀπό τό μεγαλύτερο μέρος τῆς διεθνούς ἐπιστημονικῆς κοινότητας μποροῦν νά συνοψισθοῦν στά ἐξῆς:

Οἱ Ποιμαντικές Επιστολές παρουσιάζουν σημαντική διαφοροποίηση στό ὕφος καί στό λεξιλόγιό τους σέ σχέση μέ τίς ὑπόλοιπες παύλειες ἐπιστολές. Ἡ χρήση ἰδιαίτερου λεξιλογίου εἶναι δύομισι φορές πιο συχνή στίς ἐπιστολές αὐτές ἀπό ὅ,τι στόν μέσο ὄρο τῶν λοιπῶν παύλειων ἐπιστολῶν, ἐνῶ οἱ σμημιτισμοί τους πολύ πιο σπάνιοι ἀπό ὅ,τι σέ ἐκείνες. Συχνές καί χαρακτηριστικές λέξεις τῶν λοιπῶν ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου ἀπουσιάζουν παντελῶς ἀπό τίς Ποιμαντικές ἡ χρησιμοποιοῦνται μέ διαφορετική σημασία (π.χ. «σῶμα», «βαπτίζεῖν», «δικαιοσύνη», «παρουσία», «ἀμαρτία» στόν ἐνικό ἀριθμό, «ψυχή»), ἐνῶ κατ' ἐπανάληψιν ἐπιστρατεύονται σημαντικές θεολογικές ἐννοιες πού ἀπουσιάζουν ἀπό τίς ὑπόλοιπες παύλειες ἐπιστολές (π.χ. ἐπιφάνεια [Α' Τιμ. 6,14· Β' Τιμ. 1,10· 4,18· Τίτ. 2,13], ὑγιαίνουσα διδασκαλία-ὑγιαίνοντες λόγοι

[Α' Τιμ. 1,10· 6,3· Β' Τιμ. 1,13· 4,3· Τίτ. 1,9· 2,1· πβλ. Τίτ. 1,13· 2,2], ευσέβεια [Α' Τιμ. 2,2· 3,16· 4,7,8· 6,3,5,6,11· Β' Τιμ. 3,5· Τίτ. 1,1], σεμνότης [Α' Τιμ. 2,2· 3,4· Τίτ. 2,7], παραθήκη [Α' Τιμ. 6,20· Β' Τιμ. 1,12,14]). Επίσης απουσιάζει από τις Ποιμαντικές Έπιστολές ή έντονη άναμνηση της ἐγγίζουσας παρουσίας του Χριστού. Στις ἀναφορές τους στην ἱερωσύνη του ἐπισκόπου (Α' Τιμ. 3,2· Τίτ. 1,7), του πρεσβυτέρου (Α' Τιμ. 5,17,19· Τίτ. 1,5) καὶ τοῦ διακόνου (Α' Τιμ. 3,8,12) τονίζεται περισσότερο ἢ θεσμική διάσταση, ἐνῶ τό χαρισματικό στοιχείο ἐντοπίζεται κυρίως στην πράξη τῆς χειροτονίας (Α' Τιμ. 4,14· Β' Τιμ. 1,6). Τέλος, ἡ χρήση χωρίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀντίθετα πρὸς ὅ,τι συμβαίνει στίς λοιπές παύλειες ἐπιστολές, εἶναι ἐξαιρετικά φειδωλή.

Ορισμένοι ἐρευνητές, πεπεισμένοι γιά τή γνησιότητα τῶν Ποιμαντικῶν Ἐπιστολῶν, ἀλλά καί ἀδυνατώντας συγχρόνως νά ἀγνοήσουν τίς σημαντικές διαφορές τους ἀπό τίς ὑπόλοιπες ἐπιστολές τοῦ Παύλου, κατέληξαν στή διατύπωση τῆς θεωρίας τοῦ γραμματέα. Σύμφωνα μέ τή θεωρία αὐτήν ὁ Παῦλος δέν μπόρεσε γιά διαφόρους λόγους νά ὑπαγορευθεῖ τίς Ποιμαντικές Ἐπιστολές, ὅπως ἔκανε μέ τίς ὑπόλοιπες ἐπιστολές του, ἀλλά ἔδωσε γενικές κατευθυντήριες γραμμές σέ κάποιο συνεργάτη του, ὁ ὁποῖος τίς συνέταξε ἐξ ὀνόματος τοῦ Ἀποστόλου, χρησιμοποιώντας ὅμως τό δικό του προσωπικό ὕφος καί τή δική του θεολογική ὀρολογία.

Πάντως, ὅποια κι ἂν εἶναι ἡ ἀλήθεια γιά τό θέμα αὐτό, δέν θίγεται σέ καμία περίπτωση ἡ θέση τῶν Ποιμαντικῶν Ἐπιστολῶν στόν ἀνὸνα τῆς Καινῆς Διαθήκης. Τά κείμενα αὐτά, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τά συνέταξε ὁ ἴδιος ὁ Παῦλος ἢ κάποιος μαθητής του μέ ἡ χωρίς τήν ἐξουσιοδότηση τοῦ Ἀποστόλου, ἐκρίθησαν κατά τό πνεῦμα τους θεόπνευστα ἀπό τήν Ἐκκλησία. Σ' αὐτήν τή βάση τό πρόβλημα τοῦ συγγραφέως καθίσταται δευτερευούσης σημασίας.

3. Διδασκαλία

Από τά πολλά θέματα πού θίγονται στίς Ποιμαντικές Ἐπιστολές ἀναφερόμαστε ἐπιλεκτικά στά ἑξῆς:

α. Διαπροσωπικές σχέσεις καί συμπεριφορές

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὀρίζει τή σχέση τοῦ ἐπισκόπου μέ τά ἡλικιωμένα μέλη τῆς κοινότητος, τῆς κοινότητος μέ τίς χήρες, τῶν δούλων πρὸς τοὺς κυρίους τους, καθώς καί τῶν μελῶν κάθε οἰκογένειας μεταξύ τους. Σέ ὅλες αὐτές τίς σχέσεις πρέπει νά κυριαρχοῦν ἡ ἀγάπη καί ἡ αὐταπάρνηση. Ὅποιοι ἔχουν ἐξουσία, εἴτε εἶναι οἱ ἐπίσκοποι καί οἱ πρεσβύτεροι εἴτε οἱ γονεῖς εἴτε οἱ κύριοι, πρέπει νά τή χρησιμοποιοῦν ὄχι γιά προσωπικό τους ὄφελος, ἀλλά «ἐν Κυρίῳ», μέ ἀγάπη καί μέ σκοπό ἀφενός τήν ὠφέλεια τῶν προσώπων, γιά τά ὅποια εἶναι ὑπεύθυνοι, καί ἀφετέρου τήν καλή μαρτυρία γιά τήν Ἐκκλησία πρὸς τόν ἕξω κόσμο. Ὁ Παῦλος δέν ἐπιδιώκει τήν ἐπαναστατική ἀνατροπή τῶν κοινωνικῶν δομῶν. Ἀντίθετα, προώθει μέσα ἀπό τίς ἐπιστολές του τήν ἐκ τῶν ἐνδον μεταμόρφωση τῶν δομῶν αὐτῶν σέ προσωπικό ἐπίπεδο μέσω τῆς ἀγάπης καί τῆς μερίμνας κάθε μέλους τῆς κοινότητος γιά τά ἄλλα μέλη. Γι' αὐτήν τήν μεταμόρφωση χρειάζεται ἡ ζωὴ κάθε πιστοῦ νά

εἶναι «ἐν Χριστῷ» καί πλήρως ἐνταγμένη στήν ἐκκλησιαστική κοινότητα.

β. Προϋποθέσεις ἱερωσύνης

Ὁ ἐπίσκοπος, ὁ πρεσβύτερος καί ὁ διάκονος πρέπει νά εἶναι δοκιμασμένα καί ὠριμα μέλη τῆς κοινότητος, καί νά πληροῦν συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Ἡ πίστη καί ἡ ζωὴ τους πρέπει νά εἶναι ἀμεμπτες, οἱ ἴδιοι νά ἀποτελοῦν ὑποδείγματα προσφορᾶς καί νά μὴν ἐκτρέπονται σέ ἠθικά παραπτώματα. Αὐτά ὅλα καταξοχὴν μαρτυροῦνται στήν οἰκογενειακὴν καὶ ζωὴν. Ἄν δέν εἶναι σέ θέση νά καθοδηγοῦν τήν οἰκογένειά τους σύμφωνα μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, τότε δέν μποροῦν καί νά προϊστάνται τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος.

γ. Ἀντιμετώπιση τῆς αἵρέσεως

Μεγάλη βαρῦτητα δίνεται στήν ἀντιμετώπιση τῆς αἵρέσεως καί τῶν αἰρετικῶν, οἱ ὅποιοι κηρύττουν πίστη καί ζωὴ πού εἶναι ἀντίθετες πρὸς τήν «ὕγιαίνουσα διδασκαλία», δηλαδή πρὸς τό εὐαγγέλιο. Ἡ ἀλλοίωση τῆς πίστεως προέρχεται ἀπό τὸν πονηρὸ καί παρασύρει τὰ μέλη τῆς κοινότητος στήν ἀπώλεια. Ἡ ἀλλοίωση αὐτὴ συνίσταται στήν σχετικοποίηση ἢ καί στήν παντελὴ ἄρση τῆς σημασίας τοῦ σωτηριώδους ἔργου τοῦ Χριστοῦ. Οἱ αἰρετικοὶ πρεσβεύουν ἕναν ἀπόλυτης μορφῆς ἐγκρατισμὸν, πού φθάνει μέχρι τὴν πλήρη ἀποφυγὴ τοῦ γάμου καί τὴν αὐστηρὴ ἐπιλογὴ τῶν τροφῶν σύμφωνα μέ τίς διατάξεις τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Ἐπιπλέον πρεσβεύουν ὅτι ἡ ἀνάσταση τῶν νεκρῶν ἔχει ἤδη πραγματοποιηθεῖ κατὰ πνευματικὸν τρόπο καί ἐπομένως δέν πρέπει νά ἀναμένεται στό μέλλον. Οἱ αἰρετικοὶ αὐτοὶ πρέπει νά ἀπομονώνονται καί ὁ ἐπίσκοπος ἔχει τὴν εὐθύνη νά προφυλάξει τοὺς πιστοὺς ἀπὸ τὴν καταστροφικὴν ἐπίδρασίν τους διδάσκοντας αὐθεντικά τό εὐαγγέλιο.

δ. Χριστολογία καί σωτηριολογία

Ἡ ἠθικὴ ζωὴ τῶν πιστῶν, πού τόσο πολὺ τονίζεται στίς Ποιμαντικές Ἐπιστολές, θεμελιώνεται στή χριστολογία καί στή σωτηριολογία. Ὁ Χριστὸς ἦλθε στόν κόσμον καί πέθανε, γιά νά σώσει τοὺς ἁμαρτωλοὺς. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἀποκαλύφθηκε κατὰ τὴν «ἐπιφάνεια» τοῦ Χριστοῦ στόν κόσμον. Ἡ δικαίωση, πού σημαίνει τὴ σωτηρία, δέν θά προέλθει ἀπὸ τά καλὰ ἔργα, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν πίστη, ἡ ὁποία ὀδηγεῖ στήν αἰώνια ζωὴ. Ὡστόσο τά καλὰ ἔργα καί ἡ ἠθικὴ ζωὴ δέν παύουν νά εἶναι ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ γιά ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ μέλη τῆς κοινότητος ὡς ἐκφραση, ἀλλὰ καί προβολὴ πρὸς τὸν ἕξω κόσμον τῆς ἀληθοῦς πίστεως. Κέντρο τῆς πίστεως εἶναι ὁ Χριστὸς καί σ' αὐτόν θεμελιώνεται ἡ ζωὴ τῆς κοινότητος σέ ὅλες τίς διαστάσεις τῆς.

Ὁ κ. Χρῆστος Καρακόλης εἶναι καθηγητὴς Καινῆς Διαθήκης στο Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν.

Σημείωση:

Ὁ ἐκλεκτὸς συγγραφέας εἶναι ὀρθόδοξος θεολόγος, καί ὑπὸ το πρίσμα αὐτῆς του τῆς ιδιότητος πρέπει νά διαβαστεῖ τὸ ἀρθρο του. Ἡ Ἐλληνικὴ Εὐαγγελικὴ Ἐκκλησία ταυτίζει τὸ ὑποῦργημα του πρεσβυτέρου με αὐτὸ του ἐπισκόπου, ἐνῶ ἀπὸ τὴν ἄλλη θεωρεῖ ὅτι ἡ ἱερωσύνη εἶναι μίᾳ ιδιότητα πού ἔχουν ὅλοι ὅσοι πιστεύουν στον Χριστό.

Ο purhna" tou'mhnumato" tou'Æhsou!

“ Η Basileia tou'Qeou'kai; oJUið," tou'Ænqrwpou”

του κ. Χρ. Καραγκούνη

B. Ο Uιð," tou'Ænqrwpou sth Didaskalian tou'Æhsou'

Η εκφρασι" Uιð," tou'Ænqrwpou einai ek ißou akatanohoto" sthn Ellhnikhn glwssan opw" kai;sthn Agglikhn, Germanikhn, Souhdikhn, k. al' glwsse". Η εκφρασι" einai Ebraikh;kai;Aramaikh;Sthn kurioloxian th' hJekfrasi" «uιð," tou'ajqrwpou» shmainei «efa deigma tou'ajqrwpinou eiflou"». W" ek toutou, hJekfrasi" einai ajtiproswpeutikh; dhl. shmainei «oJajqrwpou"». Sthn K.D., ofw", hJekfrasi" aujh;crhsimpoieitai ne;efa polu; ijliaiteron periecomenon kai;einai mia apo; ti;" proswnmie" tou'Æhsou' Cristou! Alla;a; ijloune ta;pragmata apo;thn ajchn.

1. Η Jdea peri;Uιðu'tou'Ænqrwpou sth Palaiian Diaqhkh kai;ston Joudaismon

Η P.D. crhsimpoieit' tesserei" ekfrav sei" pou;sthn metafrasin twh Ebdonhkonta apodidontai wJ «oJUið," tou'Ænqrwpou», ti;" Ebraikev: (a') Ben Adam(Uιð," tou'Adam adama = gh'154 forev), (b') Ben I" (Uιð," tou' Androv, 3 forev), (g') Ben Eno" (Uιð," tou' Ænqrwpou, 1 fora), kaqw' kai;thn Aramaikhn (d') Bar Ena" (Uιð," tou'Ænqrwpou, 3 fore", ofe" sta;Aramaika;kefalaia tou'Bibliou tou' Daniht.).¹

Ta;duo bibliia th" P.D. sta;ofoia apantatai hJekfrasi" sucnotera einai oiJYalmoi;(30 forev) kai;to;Biblion tou'Æzekihl (94 forev).

Ekeino, ofw" pou;dhmiourgei' ejtupwsin einai ofi hJefmoia th' ekfrasew" «oJUið," tou'

ajqrwpou» hJston plhquntikon «oiJuiði;twh ajqrwpwn» den einai pantote kolakeutikh; Η εκφρασι" ajaferetai mia-duo fore;" ne;kapw" qetikhn shmasian, merike;" fore;" ne;oujleteran shmasian kai;polle;" fore;" ne;ajnhtikhn shmasian. Epi;paradeigmati, sto;Biblion twh Ariqmwn 23:18 diabazomen «oJQeo;" den einai ajqrwpou" na;yeusqh; oufe uið," tou'ajqrwpou na; metanelhqh;sto;Æwb 25:6: oJUið," tou'ajqrwpou einai skwthx, ejw'kata;ton Yalnon 12:1-2 oiJuiði;twh ajqrwpwn einai ajsebei", yeute" kai;do'ioi, to;de;ejl. 8 dinei nian apaisian eikona paranomia": «oiJajsebei" kukloforouh ej euqera, ofan hJajreioth" uJwqh/metaxu twh uiðh twh ajqrwpwn». Alla;a;ajkouh kai; oiJoujetero" sunafeie" parousiazoun ton Uidon tou'Ænqrwpou wJ ajshwanton (Æwb 25:6), proswrinon kai;bracubion (Yal 89:47), ajlunaton (Yal 146:3), kai;efhmeron kai; feugaleon (Æs 51:12). Akouh kai;sto;Biblion tou'Æzekihl hJefmoia den einai qetikhmE aujh thn proswnnian prosagoreuei oJQeo;" ton profhthn, oJfoib" efei tautisqei ne;to; diestrammenon kai;ajarcikon efno" tou kai; wJ ajtiproswo" tou efei parei thn qesin tou' ajartwlou'kai;ej einou'laou'tou'Æsrahv.

Dhmiourgei, legw, ejtupwsin ofi oJKuriov na" ephren efan tetoion ofon ne;toson ajnhrike;" sunafeie" ki jefmoie" sthn P.D. kai; ton ekane thn pio;prosilhh tou proswnnian.

Alla;pw', afrage, hto touton dunatonE Touto qa;to;ijlouhen sto;Biblion tou' Daniht.

2. Ο Uιð," tou'Ænqrwpou sto;Biblion tou' Daniht

Edw hJekfrasi" apantatai pente fore;" ajla;non efa cwrion einai shmantikon

dia;thn ne lethn ma". Sto;negafo ofama pou; blepei oDanihl sto;eþdomn kefaþaion, afÆ ou;parelaþoun ta;tessera qhria ta;oþoia ajtiprosweuoun tesserei" basileie", kai; eþ qei hWra na;kriqouh, oJuyisto", oþoioþ parousiazetai wþ Palaio;" twh Hmerwh hþ Proaiwnio", kaqetai epaww sÆþan apo;tou;" qronou" pou;topoqetoutai. Tote blepei oJ Danihl na;efcetai ne;ta;sunnefa tou'oujanou' eþa" pou;eþoiaze ne;Uiþn Anqrwpou, dhl. eþoiaze ne;nian ajqrwpiwhn fusiognwnian. Adw'eþomen nian spoudaian leptoneveian. Anw'pantou'aj lou'ginetai logo" peri;kapoiou uiþu'tou'ajqrwpou, dhl. mia" sugkekrinewh" ajqrwpiwh" proswpikothto", touto einai to; nonon cwriwn to;oþoibn den oþilei'peri;kapoiou sugkekrinewou uiþu'tou'ajqrwpou, dhl. mia ajqrwpiwh proswpikoth", aj la;peri;kapoiou pou;ajlw" oþoiazen ne;aqqrwpon. Akribw" opw" ta;tessera qhria, sthn pragmatikothta, den hsan qhria, aj la;ajlw" sunbola ajqrwpiwn basileiwh, eþsi kai;hþfusiognwnia hþoþoia eþcetai epi;twh nefelwh tou'oujanou' den einai mia ajqrwpiwh uparxi" aj la;Kapoio" pou;sunbolizetai ne;to;schma tou'ajqrwpou. Kai;kaqw;" ta;tessera zwa ajtiprosweuan tesserei" basileie" ajqrwpon, eþsi kiÆeþw eþa ajqrwpiwn proswpeibn ajtiprosweuei eþa uþerteron, oujanion Dn, kapoion pou;einai ajwtero" twh ajqrwpon.

Auþhn thn uþeranqrwpon norfhþ daneizetai hþipudaikh;qeologia twh nesodiaqhikikwh crown apo;to;Bibliwn tou'Danihl, thn kallwþizei ne;polla;kai;diafora stolidia, eþel iþsontaþ thn sthn apokaluptikhþ norfhþ tou'Uiþu'tou'Anqrwpou pou;sunantouhe sto;prwton Bibliwn tou' AvEnw; kai;ston Uperanqrwpon Polenisthn tou'tetartou Bibliou tou' D v Esdra".

H norfh; tou' Uiþu'tou'Anqrwpou diadramatizei eþan spoudaibn roþon sthn Abudaikhþ eþscatologian, hþoþoia einai gnwsth; uþo;ton ofon Apokaluptikhþ.

Otan, telo", ejcomeqa eif thn epochn tou' Ansou'Cristou, hþileþa peri; Uiþu'tou'Anqrwpou eice eþraiwqei'staqera;stou;" ipudaikou;" kuklou" pou;hsan oþadoi;tou'apokaluptikou' kinhwato". H ijlea de;peri;Uiþu'tou'Anqrwpou kai;hþijlea peri;Basileia" tou'Qeou'hsan ajlhendete".

Touto shmainei ofi thn epochn tou' Cristou'oiAdoudaioi den eican ofoi to;iflion periecomenon sthn ejnikhn twh eþpida dia; to;neþlon tou'laou'twn. D ipudaiko;" lao;" hto cwrismeno" se;diafore" omologiake;" omade". KatÆauþon ton tropon to;eþlafo" eice

eþoimasqei'kai;ginei proþforon dia;to;neon nhuuna tou'Ansou'. To;nhuuna tou'Ansou'eice perissotera koina;ne;thn apokaluptikhþ parataxin twh Abudaiwn, sto;ofi hþejkaqidrusi" th" Basileia" tou'Qeou'qa;hto eþgon Qeou'kai; ofi eþgon ajqrwpon, para;ne;thn kaqierwneþhn latreian twh Saddoukaiwn kai;Leuitwn, hþ eþeinwn oiþoþoioi prosemenan nian epigeion, Daidikhþ basileian eþtiasmeþhn ston laon tou'Esrahþ kai;ne;kentron thn Aerousalhm

3. D Uiþ" tou'Anqrwpou sthn Didaskalian tou'Ansou'

Otan strafwhen pro;" ta;euþgeþeia, ijliw" ta;sunoptikaykanei ejtupwsin to;gegono;" ofi hþejfrasi" «oUiþ;" tou'Anqrwpou» crhsinopoieitai apo;ton Ansouh - kai;nonon apo; ton Ansouh - wþ hþlewn proþfilh;" proswnunia dia;ton eþuton tou. H ekfrasi" ajantatai 69 fore;" sta;sunoptika;euþgeþeia kai;13 fore;" sto;kata;Awameþhn. H bibliografia peri; tou' Uiþu'tou'Anqrwpou einai oþkwdestath. Sto;pro;eikosi ejwh ejdopen bibliwn mou, D Uiþ;" tou'Anqrwpou. Orama kai; Ernhneia,³ mhþmneuontai peri;ta;1.000 eþga.

H eþeuna eþei deixei ofi oiþ69 meie" peri; tou'Uiþu'tou'Anqrwpou dunantai na;cwrisqouh se;diafore" kathgorie" kata;ti;" sunafeie" sti;" oþoie" ajaferontai. Oi;kathgorie" auþe;" einai kuriw" trei": eþomen logia tou'Ansou'Cristou' ta;oþoia ajaferontai sthn epigeion zwhn kai; to;eþgon tou, logia ta;oþoia ajaferontai sto; paqhmawtou, kai;logia pou;ajaferontai ston ejdoxasmou tou, ajalutikotera:

	Epigeio" zwþ;kaiv drasi"	Paqhma	Endo-xasmw	Sunolon
Mt	7	10	15	32
Mk	2	9	3	14
Lk	7	8	10	25
	16	27	28	71

D cwro" eif thn diaqesin mou den epitrepei para;na;suzhthsw suntomw" eþa hþduw logia th" kaqe kathgoria".

a. D Uiþ;" tou'Anqrwpou pou;zei'kai; eþgazetai sthn Ghn

Ena apo;ta;logia pou;ajaferontai sthn epigeion zwhn kai;drasin tou'Kuriou ma"

eu¹isketai sto;kata;Mtq 8:20. To;logion touto probat¹ lei ti' ajiwsei" tou' Ahsou' kai;to;tinhma pou;prepei na;plhrwsh/ekeino" pou;qe¹vei na; ajkolouqhs¹h/ton Ahsouh w¹ maqthv¹ tou. O¹tan, loipon, efa" grammatev¹ h¹l qen ston Ahsouh kai; tou'eipe: «Didaskale, qe¹vw na;se;ajkolouqhs¹w opou kai;ah pa"», o¹Ahsou" tou' aphn¹thsen:

Ai¹aj¹wpeke" fwleou;" e¹ousin kai;ta;peteina; tou'ou¹ranou'kataskhnwsei", o¹de; Ui¹o;" tou' Anqrwpou ouk e¹pei pou'thn kefal¹hn kl¹inh/

Edw blepomen ton Ui¹on tou'Qeou'na;ginetai Ui¹o;" tou'Anqrwpou, Akeihon pou;kate¹vei ta; panta, ton Plousion, opw" ton perigrafei o¹ Ap. Paulo", na;ptwcainh/dia;carin h¹wn, kai; na;ptwcainh/neeri toioutou shmei¹ou w¹ste na;tou'leiph/ajonh kai;to;stoiceiwde" pou; apolanbanoun ta;agri¹a qhria - h¹stegh. H maqhteia, to;na;hnai kanei;" maqthv¹ tou, nporei'na;shmanh/kai;to;ejdeconenon na;neinh/ a¹stego", na;summerisqh/thn el¹leiyin stegh" mazi;ne;ton Ahsouh.

E¹na al¹lo logion pou;afora/ton epigeion Ui¹on tou'Anqrwpou, eu¹isketai sto;kata; Markon 2:10 (= Mtq 9:6). Tesserei" a¹hdre" feroun efan paralutikon ston Ahsouh. O¹ Ahsou" legei ston paralutikon:

qarsei, teknon, a¹fi¹entaisou ai¹aj¹martiai

Oi¹paronte" grammatei" ajalogizontai ofi o¹ Ahsou" blasfmei, ki¹Au¹jo;dinei thn eukairian ston Ahsouh na;apanthsh/kai;na;drash/ Tou' legei:

Inativejquneisqe ponhra;ej¹ tai" kardiai" ul¹wn¹Etigar eukopwteron, eipein: a¹fi¹entaisou ai¹aj¹martiai, h¹leipein: e¹geire kai;peripateiE¹ i¹fa de;eij¹hte ofi ejousian e¹pei o¹Ui¹o;" tou' ajqrwpou epi;th" gh" a¹fi¹enai a¹martia" - tote legei tw¹paralutikw¹ egerqe;" aron sou thn kl¹inhn kai;upage eij¹ ton oikon sou.

Edw blepomen ofi o¹JPtwcov, a¹stego", epiv geio" Ahsou" e¹pei ofi monon thn ejousian na; kanh/qaunata kai;na;qerapeuh/aj¹ la;ajonh kai; to;qeikon prononion na;sugcwrh/a¹martia".

Au¹ja; ta; paradeigmata na" dinoun mian ajndran eikona peri; tou' epigeiou Ahsou', peri; th' zwh" kai;drasew¹ tou.

b. O¹ Ui¹o;" tou' Anqrwpou pou;Pascei

Apo;ta;polla;logia tou' Ahsou' pou;ajafev

rontai sto;paqhna tou'Ui¹ou'tou' Anqrwpou, xecwrizomen ti" trei" profhteie" dia;ton staurikon tou qanaton. Anesw" meta;thn o¹nl¹ogian tou'Petrou, ofi «Su;ei¹o¹JCristo;" o¹ Ui¹o;" tou'Qeou», o¹Ahsou" ejpisteuetai stou' maqthv¹ tou efa mustikon:

Apo;tote h¹fxato o¹Ahsou" deiknu¹ein toi" maqhtai" au¹jou'ofi dei'au¹jon (dhl. ton Ui¹on tou'Anqrwpou, parab. Mk) eij¹ Ierosolyma ajelqein kai;polla;paqein apo;tw¹n presbuterwn kai;ajcierewn kai;grammatewn kai; ajoktanqh¹hai kai;th/trith/h¹tera/ejerq¹h¹hai (Mtq 16:21).

Ligo ajgotera, meta;apo;thn Metanorfwsin tou, tou' legei pa¹yi, aj¹ la;au¹thn thn foran ne; diaforetika;logia:

Me¹lei o¹Ui¹o;" tou'ajqrwpou paradidosqai eij¹ ceira" ajqrwpwn, kai;ajoktenousin au¹jon, kai;th/trith/h¹tera/ejerq¹h¹setai (Mtq 17:22-23).

Te¹to", ejw¹ eu¹isketo kaq¹o¹lon pro;" ta; Ierosolyma, ejm¹sthreuetai stou' maqhta¹v tou:

A¹lou;ajabainomen eij¹ Ierosolyma, kai;o¹Ui¹o;" tou'ajqrwpou paradoq¹h¹setai toi" ajciereusin kai;grammateusin, kai;katakrinousin au¹jon qanatw/ kai; paradwsousin au¹jon toi" e¹hnesin eij¹ to; ejpaixai kai;mastigwsai kai;staurwsai, kai;th/ trith/h¹tera/ejerq¹h¹setai (Mtq 20:18).

E¹an eprosexate h¹trith profhteia einai safestera kai;perie¹ei perissotere" leptomereie" apo;ti" prwte" du¹o. Au¹je;" oi¹J trei" profhteie" ajtiprosweuoun u¹peroca ton pasconta Ui¹on tou'Anqrwpou, ton Ui¹on tou' Anqrwpou ofti" h¹l qe ofi dia;na;diakonhq¹ aj¹ la;dia;na;diakonhs¹h/ kai;na;dwsh/thn yuchn tou lutron ajti;poll¹wh (Mk 10:45).

O¹ prof. A¹saia", sto;53on kefa¹laion tou, o¹h¹lei'peri;tou'Dou¹ou tou'GiacevPolle;" apo;ti" leptomereie" sto;kefa¹laion touto sunplhrwoun thn eikona tou'Pasconto" Ui¹ou' tou'Anqrwpou, aj¹ la;h¹ijlea peri;tou' Ui¹ou'tou' Anqrwpou apousiazei pantelw" sto;bibli¹on tou'A¹saia. Fainetai, loipon, ofi o¹Ahsou" sunenwsen ti;" du¹o ijlee" h¹leikone" peri;Ui¹ou' tou' Anqrwpou ston Dani¹h¹ kai;tou'Dou¹ou tou'Giacevston A¹saian kai;h¹nea eikona peri;tou'Ui¹ou'tou'Anqrwpou h¹lo¹poia prohl¹ qe apo;au¹thn thn e¹hwsin e¹gine o¹pio;agaphto¹v au¹toprosdiorismov¹ tou'Kurieu na".

g. **Ο** **Υ**ιός, του **Α**νθρώπου που; Doxazetai

To; 24on kai; 25on kefalaiou tou euaggelion tou Matthaiou (opw' kai; ta; paratylhla kefalaiou Mk 13 kai; Lk 21) mhnoneuon ton ofon «ο **Υ**ιός, του **Α**νθρώπου» polle; forev. Ta; kefalaiou auja; ajcolountai ne; thn deuteran elousin tou Kuriou kai; parousiazoun ton Staurwqenta kai; Anastanta **Υ**ion tou **Α**νθρώπου na; epistrefh/sthn gh ne; doxa, dumanin, kai; tinhn, ejcomeno" epi; twh nefelw tou oujanou. Kanena al lo cwriou den upenqumizei thn ajcikhn parousiasin th' oujanou aujh" fusiognwma" sto; bibliou tou Danihl ofon hperigrafh; pou; efone sto; Mtq 24 kai; 25.

Αδω **ο** **Υ**ιός, του **Α**νθρώπου den einai pleon otapeino;, astepo;, kai; ptwco; Doulo" tou Qeou; dhl. o **ε**πιγειο" **Υ**ιός, του **Α**νθρώπου, h **ο** **Υ**ιός, του **Α**νθρώπου kata; thn epigeion zwhn kai; drasin tou, oufe einai o **π**ασcwn **Υ**ιός, του **Α**νθρώπου, **Α**keino" pou; prepei na; ajabh/eif thn **Α**erousalhm na; paradoqh/eif ta; ceira" twh ahartwlw, na; nastigwqh/kai; na; staurwqh/ ajla; einai o **δ**edoxasmeno" **Υ**ιός, του **Α**νθρώπου, **Α**keino" pou; efci kaqisei sta; dexia" tou Qeou; kai; o **ο** **π**οις, opw' h **μ**orfh; h **ο** **π**οια vjwiazen ne; **Υ**ion **Α**νθρώπου sto; bibliou tou Danihl, ef cetai epi; twh nefelw tou oujanou; ne; ejousia dia; na; kanh/krish/ kai; na; krih/ta; efnh.

Δiabazonen sto; Matthaiou 24:30:

kai; tote fanhsetai to; shmeion tou uiou tou ajqrwpu epi oujanw/ kai; tote koyontai pasai aifulai; th' gh" kai; ofyontai ton uion tou ajqrwpu ejcomenon epi; twh nefelw tou oujanou meta; dunaww" kai; doxh" pollh"

Κai; sto; kef. 25:31, diabazonen:

Οtan de; elqh **ο** **Υ**ιός, του ajqrwpu epi th' doxh/aujou; kai; pante" oi **α**γγeloi netaujou;

tote kaqisei epi; qrou doxh" aujou; kai; sunacqh; sontai efnrosqen aujou; panta ta; efnh, kai; aforizei aujou; ap' **α**jlhwn, w; sper o **Ι**ouhn aforizei ta; probata apo; twh ejifwn.

Αδw h **λ**zw; kai; h **κ**rasi" tou **Υ**iou tou **Α**νθρώπου efci kanai efan o **Ι**ouhn kuklon. **Η**lqe tapeino; kai; ajqrwpiw" ajumato", cwri; na; efci nero" na; klineh/ka; thn kefalhn tou, periepathse ton ajhforikon dromon tou Golgoqa; ki **α**fonta" pih/olon to; pothvion pou; tou proseferen o **Π**athr tou, ejuywqh ki j ejloxasqh, ki jelaben thn plhrhn ejousian epi oujanw/kai; epi; gh", ki jepistrefei meta; doxh" dia; na; krih/zwh" kai; nekrouv. **Ο** ap. Paulo" to; diatupwnei ne; ton ijlikon tou tropon ofan grafei (Fil 2:6-11):

o; ej nwrfh/qeou; uparcwn ouj a; pagnon h; sato to; einai isa qew/ ajla; e; auton ejenwsen nwrfh doulou labwn, ej o; iwnati ajqrwpuw genoueno": kai; schmati eufeqei; w; ajqrwpo" ejapeiwsen e; auton genoueno" uphko" neeri qanatu, qanatu de; staurou; dio; kai; o **Ι**ou; aujon uperuywsen kai; e; arisato aujw/to; ofona to; ufer pah ofona, isa ej tw o; iwnati **Α**hsou; pah gomu kanyh/epouraniwn kai; epigeiwn kai; kataroniwn kai; pasa glwssa ejomologhshtai ofi kurio" **Α**hsou" Cristo; eif doxan qeou; patrov.

Ο aujoprosdiorism; tou **Ι**hsou' «ο **Υ**ιός, του **Α**νθρώπου» einai isw" o **κ**alhtero" tropon dia; na; katalabwnen kati apo; thn yucologian tou **Α**hsou; dhl. pw' ajtilanbaneto ton e; auton tou. Sto; khruqmatou peri; Basileia" tou Qeou; kai; sthn parousiasin tou proswpu tou w; **Υ**iou tou **Α**νθρώπου o **Α**hsou" na" efanerwsen **Π**oio; einai kai; giati h **λ**qe sthn gh.

Ο κ. Χρ. Καραγκούνης einai Kaqhghth; th" Kainh" **Δ**iaqhkh", Lund University, Σουηδία.

Υποσημειώσεις

¹ **Γ**ia; leptomeresterh ekqesin twh dedomenwn, bl. C. C. Caragounis, The Son of Man. Vision and Interpretation (WUNT 38), Tübingen: Mohr 1986, 48 k. efej

² **Η** **Α**pokaluptikh; hto efa ipudaikon kinhma twh nesodiaqhkhkwh crown ofan h **Π**rofhteia eicen pleon ekleiei. To; kinhma aujo; ejpeneeto apo; apaisiodoxian w; pro; ti" dunatohete" tou ajqrwpu na; kallitereush/thn hijikh tou zwh. Toujantion h **α**hartia qa; eplhmurize ton kosmon, h **κ**atastasi" epi; th' gh" qa; ejerotereue neeri shmeiou pou; qa; kaqistouse thn suneeisin th' zwh" ajumaton, kai; ofan ta; pragmata eican fqasei eif to; ajrocwrhton, tote qa; ejenebainen o **Ι**ou; apo; ton oujanon xafnika; kai; krataiakai; ne; ejtelw" ijlikhn tou ejergeian qa; katestrefen ta; efga tou diabou kai; qa; ejkaqidrue thn ijlikhn tou Basileia epi; th' gh".

³ Bl. shm 1.

Οι Παραθρησκευτικές Οργανώσεις στη νεωτερικότητα

του κ. Σ. Παχουνδάκη

Η επιστροφή του θρησκευτικού στοιχείου. Ιστορικά στοιχεία και διδασκαλίες.*

1. Πρώτος ορισμός του αντικειμένου

Ο αποκρυφισμός δεν αποτελεί μία νέα διανοητική και πρακτική εφεύρεση της εποχής μας, αλλά έχει τις ρίζες του στην πρώτη κιόλας στιγμή της εμφάνισης του ανθρώπου πάνω στη γη. Εμείς θα επικεντρωθούμε στις παραθρησκευτικές οργανώσεις του αποκρυφισμού της νέας εποχής, όπως παρουσιάζονται από το 18^ο αιώνα και μετά, με ιδιαίτερη έμφαση στο 2^ο μισό του 20^{ου} και στο λυκαυγές του 21^{ου} αιώνα. Αυτό το χρονολογικό μοίρασμα το κάνουμε όχι τυχαία, αλλά γιατί αυτή η περίοδος που θα μελετήσουμε έχει ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς το ανορθολογικό στην πραγματικότητα δεν έπαψε να είναι υπαρκτό, παρ' όλες τις εξαγγελίες ότι εισερχόμαστε στην εποχή της ορθολογικοποίησης, του διαφωτισμού και του μοντερνισμού, που επίκεντρο πλέον είναι η ατομικότητα του ανθρώπου, η αξία της μόρφωσης και η αποθέωση της επιστήμης, ως απαντήσεων στα υπαρκτικά αρχέγονα ερωτήματα της ανθρωπότητας «από πού προερχόμαστε, τι είμαστε, γιατί είμαστε, πώς είμαστε, τι είναι ο θάνατος, αν υπάρχει άλλη ζωή, αν υπάρχει Θεός, αν είμαστε πλάσματα Αυτού κ.ο.κ.».

2. Ιστορικές απαρχές και πιθανά αίτια αναζωπύρωσης του φαινομένου

Οι επίσημες θρησκείες, μετασηματιζόμενες και ταυτιζόμενες με το πρόσταγμα του ορθολογικού μοντερνισμού, δεν κατάφεραν να δώσουν τις απαιτούμενες απαντήσεις στα καυτά ερωτήματα του ανθρώπου. Συνέπεια αυτού ήταν η επιστροφή του ανθρώπου στην πίστη του μαγικού-φανταστικού-ανορθολογικού.

Ο αποκρυφισμός εμπεριέχει την ιδέα του κρυφού, του μυστηρίου και του αινιγματικού. Ασχολείται με τα μυστηριώδη πράγματα, με εγχειρήματα ή γεγονότα τα οποία φαίνεται να εξαρτώνται από ανθρώπινες δυνάμεις που ξεπερνούν τις πέντε αισθήσεις. Ασχολείται επίσης με το υπερφυσικό και την εμφάνιση αγγελικών ή δαιμονικών δυνάμεων.

Ο αποκρυφισμός της νέας εποχής ιστορικά βασίζεται σε μία παλαιά σκέψη που συναντάται σε εξωχριστιανικές θρησκείες, αλλά πολλές φορές και μέσα στο χριστιανισμό, σε στοιχεία που έχει δανειστεί από αυτές. Πρόκειται για μια άποψη της αστρολογίας, ότι κάθε 2.000 χρόνια περίπου η ανθρωπότητα εισέρχεται σε μια νέα εποχή. Η πρώτη απ' αυτές τις εποχές ήταν η εποχή των Ιχθύων, ακολούθησε η

εποχή του χριστιανισμού και αυτή την περίοδο βρισκόμαστε στην εποχή του Υδροχόου, η οποία θεωρείται από τους ασχολούμενους με τον αποκρυφισμό ως η χρυσή εποχή της ανθρωπότητας. Η νέα εποχή αποτελεί ένα αόρατο δίκτυο παραθρησκευτικών οργανώσεων, που ενίοτε συμφωνούν μεταξύ τους, άλλοτε διαφωνούν και κάποιες από αυτές είναι εκ διαμέτρου αντίθετες. Όλες όμως αυτές τις οργανώσεις ενώνουν οι κοινοί στόχοι και η κοινή αντίληψη για το Θεό, τον άνθρωπο και τον κόσμο, την οποία αντλούν από τις ανατολικές και τις δυτικές παλαιές θρησκείες. Βασικό χαρακτηριστικό τους είναι ότι αποτελούν ολοκληρωτικού χαρακτήρα ομάδες, οι οποίες αποκρύπτουν τους πραγματικούς τους σκοπούς και δρουν πίσω από ένα παραπλανητικό προσωπείο. Αυτές οι επικίνδυνες λατρείες προσβάλλουν την ανθρώπινη προσωπικότητα και αξιοπρέπεια και αποτελούν απειλή για την ανθρώπινη ζωή. Το φαινόμενο των παραθρησκευτικών οργανώσεων έχει λάβει παγκόσμιες διαστάσεις.

Τα βασικά πιστεύω στα οποία θεμελιώνεται ο αποκρυφισμός της νέας εποχής, είναι ο απρόσωπος Θεός, τα κάρμα και η μετενσάρκωση, ότι ο άνθρωπος μπορεί να γίνει Θεός με τις δικές του δυνάμεις και μόνο, ο διαλογισμός, ο πανθειστικός μονισμός, ότι οι άνθρωποι έχουν μέσα τους απόκρυφες δυνάμεις κι ότι η γη έχει ψυχή.

Ο Θεός δεν είναι προσωπικός και συγκεκριμένος, όπως στο χριστιανισμό. Πιστεύουν σ' ένα συμπαντικό, αφηρημένο Θεό, το οποίο και ονομάζουν και Θείο. Ο Δημιουργός του κόσμου, ο οποίος είναι και δημιουργός του καλού και του κακού ταυτόχρονα, μπορεί να είναι και πάνω από μία θεότητα.

Από το κάρμα (πεπρωμένο) δεν μπορεί κανείς να ξεφύγει μας προκαθορίζει πριν ακόμα κι από τη γέννησή μας. Η φύση του ανθρώπου είναι βασικά καλή, αλλά το παρόν κάρμα του τον εμποδίζει από το να συνειδητοποιεί την καλοσύνη του. Η μετενσάρκωση, η οποία συνδυάζεται με το κάρμα, μάς δίνει την ελπίδα του να ξαναζήσουμε σε τούτη τη γη, μέχρι να εξιλεωθούμε και να επιστρέψουμε στην πρότερη πνευματική μας διάσταση ως οντότητες. Η μετενσάρκωση θεωρείται και ως ένα είδος τιμωρίας από τη Θεία Πρόνοια, ώστε από τη στιγμή που πράττουμε σε μια ζωή το κακό, να επιστρέφουμε σε μια άλλη ζωή μέσα σ' ένα άλλο σώμα, ωστόσο ανακαλύψουμε τον πραγματικό μας εαυτό, που θα πράττει μόνο το καλό. Τότε και θα απελευθερωθούμε από τη σάρκα-σώμα που κρατά το πνεύμα και την ψυχή εγκλωβισμένα. Η ζωή είναι ένας αέναος κύκλος μετενσάρκωσης που ελέγχονται από τον νόμο του κάρμα. Η μετενσάρκωση έχει διαχθεί από διάφορες κουλτούρες σε όλο τον κόσμο κι αποτελεί ένα από τα παλαιότερα θρησκευτικά πιστεύω. Εάν κάποιος μελετήσει αρχαίες θρησκείες, θα συναντήσει συχνά και σε διάφορες μορφές τη διδασκαλία

της. Η πίστη στην μετενσάρκωση όμως δεν περιορίζεται στην αρχαιότητα, αλλά έχει επιστρέψει και στην εποχή μας. Οι απόψεις για τη μετενσάρκωση διαφέρουν ανά ομάδα. Η κεντρική ιδέα που κρύβεται είναι ότι η ψυχή του ανθρώπου ζει μια σειρά ζωών, οι οποίες θα φτάσουν σ' ένα τέλος όταν το άτομο έχει με τα έργα του απορρίψει από τη ζωή του την αμαρτία. Αυτό το στάδιο, όπου η μετενσάρκωση δεν είναι πλέον αναγκαία, είναι γνωστό στην ανατολική σκέψη με το όνομα νιρβάνα ή ενοποίηση με το θεϊκό σύμπαν. Το άτομο γεννιέται, ζει, πεθαίνει κι επιστρέφει μ' ένα νέο σώμα (δηλαδή το μετενσάρκωμένο). Ο κύκλος συνεχίζει μέχρι το άτομο να αγγίξει την αιώνια μακαριότητα. Το δυτικό μοντέλο της μετενσάρκωσης δεν ταυτίζεται με την ανατολική διδασκαλία της μετενσώματωσης της ψυχής, η οποία επιτρέπει στο άτομο να επιστρέψει όχι απαραίτητα σ' ένα ανθρώπινο σώμα, αλλά επίσης σε φυτά και ζώα. Ενώ η μετενσάρκωση περιορίζεται στο ανθρώπινο σώμα, η μετενσώματωση εξακολουθεί να είναι η διδασκαλία του καθαρού ινδουισμού. Πολλά όμως παρακλάδια του ινδουισμού και περισσότερο απ' όλους οι δυτικοί υποστηρικτές τέτοιων ιδεών, απορρίπτουν τη μετενσώματωση και τώρα ασπάζονται μόνο τη μετενσάρκωση (J.McDowell & D.Stewart, 2004 : 82-83, 126-127, 134-135).

Ο άνθρωπος δημιουργεί τη δική του ύπαρξη και είναι υπεύθυνος για τις τωρινές του περιστάσεις, καθώς επίσης γι' αυτό που θα δημιουργήσει μόνος του στο μέλλον (J.McDowell & D.Stewart, 2004:82-83). Το άτομο, χωρίς τη βοήθεια του θείου, μπορεί να φτάσει στο ανώτερο επίπεδο του πνευματικού κόσμου, διότι εξ' ορισμού το άτομο είναι θεός, Θεός ή Χριστός.

Ο διαλογισμός είναι η βασικότερη μέθοδος που χρησιμοποιούν αυτές οι οργανώσεις, διότι είναι αυτός που οδηγεί στην αυτομεταμόρφωση και η απόλυτη παγκόσμια μεταμόρφωση θα επιτευχθεί όταν όλοι οι άνθρωποι αυτομεταμορφωθούν. Ο διαλογισμός ορίζεται ως η πράξη της περισυλλογής. Στην πραγματικότητα, στις ομάδες της νέας εποχής, ο διαλογισμός μεταφέρει την ιδέα της κατάστασης της μη σκέψης, της αδρανοποίησης του μυαλού, της βύθισης στη μακαριότητα της σωτηρίας και της απελευθέρωσης από τη συνειδητή σκέψη. Ο διαλογισμός είναι αποκρυφιστικός και η κοσμοθεωρία του βασίζεται στο μονισμό (όλα είναι ένα) ή στον πανθεισμό (όλα είναι θεός). Έχει στόχο την ένωση με το Ένα. Η επίτευξη αυτού του σκοπού μπορεί να γίνει με το διαλογισμό πάνω σ' ένα μάντρα (συνήθως το όνομα ενός ινδουιστικού θεού) ή με την εστίαση του βλέμματός σ' ένα αντικείμενο, όπως ένα κερί. Κάποιες φορές συνιστώνται συγκεκριμένες στάσεις του σώματος, για να βοηθήσουν την ενεργειακή ροή κατά τη διάρκεια του διαλογισμού (γιόγκα).

Ο κόσμος και το κακό δεν είναι μέρος της πραγματικότητας· έτσι αποκαλούνται ψευδαίσθηση, ή Maya (απατηλότητα του αισθητού κόσμου), όπως την αποκαλούν οι ινδουιστές. Μόνο το πνεύμα και το καλό αποτελούν την πραγματικότητα· όλα τ' άλλα είναι ψευδαίσθηση. Η σωτηρία ή η απελευθέρωση από τον κόσμο (ψευδαίσθησης) πραγματοποιείται μέσα από την ένωση με το Ένα (μονισμός) ή την ένωση με το Θεό (πανθεισμός) (J.McDowell & D.Stewart, 2004:82-83).

Ασκώντας κριτική στην κοσμοθεωρία του αποκρυφισμού, διαπιστώσαμε ότι ο πανθειστικός μονισμός, δηλαδή ότι ο θεός είναι μέσα σε οτιδήποτε βλέπω, προσφέρει μια ολιστική θεώρηση του κόσμου και της κοινωνίας. Τα πάντα μέσα στη ζωή μας εξαρτώνται και κινούνται σύμφωνα μ'

αυτή την κοσμοθεώρηση. Περιθώριο για κριτική και αναστοχασμό δεν υπάρχει.

Ο νεοεποχίτικος αποκρυφισμός διακρίνεται για τη σύγχυση πιστεύω, πεποιθήσεων, γνώσεων, επιστήμης και θρησκειών. Ταυτόχρονα, μέσα στις πρακτικές του επικρατούν οι ηθικές του πανσεξουαλισμού και της εγκράτειας, της βίας και της μαγείας. Οι οργανώσεις της νέας εποχής διακρίνονται για το θρησκευτικό τους συγκρητισμό, ότι όλες οι θρησκείες εμπεριέχουν σπέρμα αληθείας κι ότι οδηγούν σ' αυτήν. Μπορεί κάποιος να είναι χριστιανός οποιουδήποτε δόγματος και ταυτόχρονα να πιστεύει τις πεποιθήσεις, τις μεθόδους-πρακτικές και τις αρχές του αποκρυφισμού, καθώς οι περισσότερες από αυτές τις οργανώσεις δεν αυτοπροσδιορίζονται ως θρησκείες, αλλά ως τρόπος ζωής.

Η απαρχή των νέων θρησκειών, όπως προαναφέραμε, είναι ο 18^{ος} αιώνας, όταν το θρησκευτικό περιβάλλον ελευθερωνόταν από τους ελέγχους της κρατικής εκκλησίας και άρχισε να επικρατεί η θρησκευτική ανοχή. Παρατηρούμε λοιπόν ότι οι εναλλακτικές θρησκείες αποτέλεσαν προϊόν της Δύσης και της θρησκευτικής ελευθερίας.

Έπειτα από μια σειρά ιστορικών γεγονότων, που συνέβησαν τον 20^ο αιώνα (δύο Παγκόσμιοι Πόλεμοι), οι παραδοσιακές θρησκείες άρχισαν να χάνουν την εμπιστοσύνη των πιστών τους, καθώς αδυνατούσαν να απαντήσουν στα κρίρια ερωτήματα της ανθρώπινης ύπαρξης. Ο άνθρωπος απογοητεύεται από τον υλισμό του δυτικού πολιτισμού και αρχίζει να αναζητά το νόημα της ζωής πέραν της Δύσης. Ο άνθρωπος ανακαλύπτει τις ανατολικές θρησκείες και οι ανατολικές θρησκείες, με τους περίφημους χαρισματικούς γκουρού, ξεκινούν το ταξίδι τους προς την Εσπερία. Αποκορύφωμα αυτής της πνευματικής αφύπνισης και της ονομαζόμενης επιστροφής του Θεού είναι οι δεκαετίες του '60 και '70.

Η παγκόσμια αμφισβήτηση εκείνων των δεκαετιών από το φοιτητικό και εργατικό κίνημα, για το οικονομικό (καπιταλισμός) και κοινωνικό (πουριτανισμός) σύστημα της εποχής, η εναντίωση στους πάλαιους των ισχυρών κρατών, ο ψυχρός πόλεμος (Η.Π.Α., Ε.Σ.Σ.Δ.), είχαν ως αποτέλεσμα την εισροή από την Ανατολή φιλειρηνιστικών ιδεών, που ταυτίζονταν όμως με μία ολιστική θρησκευτική κοσμοθεωρία. Εκείνη την περίοδο δημιουργούνται στη Δύση και την Ανατολή κινήματα και άνθρωποι μετακινούνται από και προς την Ανατολή. Η αντίδραση, κυρίως των νέων, εκφράζεται με μαζικά κινήματα, καταγγελία του καπιταλισμού με στροφή προς την αριστερά, την ηθική του πουριτανισμού, που οδηγεί στον πανσεξουαλισμό και το φιλειρηνισμό έναντι του πολέμου. Παρατηρείται, επίσης και μία αυστηρή κριτική στις παραδοσιακές χριστιανικές εκκλησίες, που εκείνη την εποχή ταυτίζονται με τις κρατικές-εθνικές οικονομικές και ιδεολογικές επιλογές. Οι παραδοσιακές θρησκείες δεν καταφέρνουν να αντιληφθούν την αμφισβήτηση των νεανικών φοιτητικών κι εργατικών κινήματων. Μέσα σ' αυτά τα ιστορικοκοινωνικά πλαίσια διαμορφώνονται δύο βασικές θρησκευτικές συνειδήσεις: το έργο ανήκει στο Θεό – στον άνθρωπο ανήκει η συνεργία και ο Θεός είναι το υποκείμενο – ο άνθρωπος το αντικείμενο του έργου Του. Αυτή είναι η κύρια διαφορά των δύο θρησκευτικών συνειδήσεων. Η παλιά θρησκευτική συνείδηση συναντάται πλέον σπάνια και αντιμετωπίζεται ως δυσνόητη. Η νέα θρησκευτική συνείδηση έχει γίνει κοινωνικά αποδεκτή, ώστε συνειδητά ή ασυνειδητά έχει υιοθετηθεί: Θεός, υποκείμενο-άνθρωπος, αντικείμενο. Η αντικειμενοποίηση και επιστημονικοποίηση της θρησκείας στην εποχή μας αποτελεί το χαρακτηριστικό

της νέας θρησκευτικής συνείδησης.

Η επικοινωνία της Δύσης με την Ανατολή στο χώρο της θρησκείας, δημιούργησε το συγκρητισμό, με αποτέλεσμα να γεννηθεί ένα κράμα ιδεών και αντιλήψεων με στοιχεία και των δύο μεγάλων παραδόσεων. Αυτό θα μπορούσαμε να το ονομάσουμε κοσμοθεϊσμό. Ο κοσμοθεϊσμός είναι η επιστημονικοποίηση της θρησκείας, η συνένωση επιστήμης και μυστικισμού (Παπαλεξανδρόπουλος, 1993:33-49).

Θα προσπαθήσουμε να ψηλαφίσουμε τα αίτια που οδηγούν τον άνθρωπο στον αποκρυφισμό. Ο σύγχρονος άνθρωπος αμφισβητεί την πίστη σε όλου αυτού του είδους το μυστικισμό ή από την άλλη το αποδέχεται χωρίς καμία κριτική σκέψη. Ο άνθρωπος σαγηνεύεται και έλκεται από το μυστήριο, το ανεξήγητο, το παράξενο πέραν των λογικών ορίων της πραγματικότητας. Τα γενικά χαρακτηριστικά των ατόμων που συνήθως εμπλέκονται σ' αυτές τις ομάδες αρνούνται να παραδεχθούν την πραγματικότητα και έχουν τάση φυγής. Ο κόσμος του αποκρυφισμού γοητεύει τους ανθρώπους που δυσκολεύονται ν' αντιμετωπίσουν τις ηθικές τους ευθύνες. Ένα δεύτερο χαρακτηριστικό είναι ότι πολλοί απ' αυτούς είναι

προληπτικοί. Ξεπερνώντας τα όρια της κοινής λογικής, ισχυρίζονται πως βλέπουν δαιμονική δραστηριότητα σε αρκετές καταστάσεις: αρρώστια, κατάθλιψη, θυμό, κάθε είδος ασυνήθιστης ή ανεξήγητης συμπεριφοράς. Οι συναισθηματικές κατηγορίες που οδηγούνται στον αποκρυφισμό είναι ο περιεργός που παίζει με αυτού του είδους τις πρακτικές, ο συμβιβαστικός, ο δυσαρεστημένος - απογοητευμένος που η θρησκευτική εμπειρία τον έχει αφήσει ανικανοποίητο και σκεπτικό, ο λυπημένος που το πένθος του για την απώλεια κάποιου συγγενικού ή φιλικού του προσώπου τον οδηγεί σε οτιδήποτε του προσφέρει γνώση για τον κόσμο των νεκρών, ο αμφισβητίας που επαναστατεί ενάντια στο κατεστημένο, στην Εκκλησία και στην κοινωνία, αναζητώντας υποκατάστατα, ο ψυχικά επιρρεπής, που θέλει ν' αναπτύξει λανθάνουσες υπερφυσικές δυνάμεις, ο εύπιστος, που πείθεται από υποσχέσεις για μια άλλη πραγματικότητα γεμάτη ευτυχία και χαρά μέσω της οποίας θα του εκπληρωθούν όλες του οι επιθυμίες, καθώς και οι απόγονοι των αποκρυφιστών, οι οποίοι λόγω της δύναμης της οικογενειακής παράδοσης, παραμένουν στους κύκλους του αποκρυφισμού. (J.McDowell & D.Stewart, 2004:17-19) .

Ο σύγχρονος άνθρωπος αναζητά μια θρησκευτική εμπειρία, η οποία είναι αρκετές φορές απομονωμένη, ατομική, συναισθηματική και επιφανειακή, σε σχέση με την όλη ύπαρξη του ανθρώπου. Ο σημερινός άνθρωπος έχει κάθε λόγο να αναζητά μια πνευματική εμπειρία. Ζει σ' έναν κόσμο χωρίς αξίες, χωρίς νόημα πέραν του εαυτού του. Αυτό εκφράζεται όχι μόνο με το χαμηλό πνευματικό και πολιτιστικό του επίπεδο, αλλά και με τις ραγδαίες αλλαγές στον τρόπο ζωής. Η έλλειψη εμπιστοσύνης και επικοινωνίας προκαλεί μια απέραντη μοναξιά και μια μείωση της προσωπικής αξίας. Τα αίτια που ενδεχομένως οδηγούν τον άνθρωπο στο να θέλει να λάβει μια θρησκευτική εμπειρία,

είναι η απειλή του θανάτου και η αβεβαιότητα για το μέλλον, η αίσθηση του κενού, που προέρχεται από την έλλειψη νοήματος και αξιών, τη στέρηση διαπροσωπικών σχέσεων μέσα στο πλαίσιο μιας κοινωνίας και την ανάγκη του ανθρώπου να γευθεί το μυστήριο του Θεού και το αίσθημα της ενοχής και ο φόβος της καταδίκης (Κοφινάς, 1993 : 69-70).

Τα συναισθήματα της οργής και του έρωτα μάς ενοχοποιούν. Η δήθεν απενοχοποίηση έρχεται με το να ζήσουμε ένα αίσθημα εξάρσεως, με το οποίο θα νιώσουμε λυτρωμένοι και ολοκληρωμένοι και αυτό το βρίσκουμε στην ανορθολογική φαντασική μαγική εμπειρία .

Η συμπεριφορά και τα δομικά χαρακτηριστικά των ατόμων που εμπλέκονται σ' αυτού του είδους τις νέες θρησκείες, είναι ότι αποφεύγουν την αμαρτωλή πραγματικότητα, αρνούνται να την αντιμετωπίσουν αδιάκοπα και αναζητούν υποσχέσεις αναμαρτησίας, ειδωλοποιούν τους κανόνες ηθικής και αντικαθιστούν την πνευματικότητα με στείρα καθηκοντολογία. Κατ' αυτόν τον τρόπο διαιωνίζουν την προσωπική τους ενοχή μ' έναν ναρκισσιστικό τρόπο και αρνούνται να έρθουν αντιμέτωποι με τα αρνητικά τους

συναισθήματα και κατά συνέπεια να βρουν ουσιαστικές και ρεαλιστικές λύσεις στα προβλήματα που τους απασχολούν, αναζητώντας ένα μαγικό ραβδάκι που έτσι απλά θα τους βγάλει από τη δύσκολη θέση...

Μετά την αναζωπύρωση της ανορθολογικής προσέγγισης του Θεού, ο αποκρυφισμός γνώρισε μια ραγδαία αύξηση του ενδιαφέροντος του κόσμου. Οι πρόσφατες στατιστικές στις Η.Π.Α. και την Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένης και της χώρας μας, δείχνουν ότι περίπου το 60% ασχολείται με ζητήματα που αφορούν στον αποκρυφισμό. Ήδη 60.000.000 Αμερικανοί έχουν εμπλακεί

στο νεοεποχίτικο κίνημα, ενώ τα βιβλία, τα βιβλιοπωλεία-εκδοτικοί οίκοι, τα περιοδικά και οι τηλεοπτικές εκπομπές ασχολούνται όλο και περισσότερο ή και αποκλειστικά με αυτά τα θέματα .

Η πανάρχαια έλξη προς το ανεξήγητο παραμένει τόσο επίμονη, όσο και ανεξήγητη, ακριβώς όπως ας πούμε η γήινη βαρύτητα κι ενώ οι παραδοσιακές θρησκείες χάνουν την έλξη τους λόγω του εξορθολογισμού τους, ο αποκρυφισμός και ο συναφής μ' αυτόν ανατολικός μυστικισμός, γίνονται όλο και πιο δημοφιλείς. Δύο κύριοι λόγοι έχουν συμβάλει σ' αυτήν την τάση: ο ένας είναι η θρησκεία του ναρκωτικού, που προκαλεί ένα ενδιαφέρον για θέματα, όπως το να «φτιαχτεί» κανείς μέσα από το διαλογισμό ή παρόμοιες πρακτικές και ο άλλος λόγος είναι η πεποίθηση ότι το μυαλό μπορεί να ελέγξει γεγονότα ή καταστάσεις.

Το ευρύ κοινό ενδιαφέρεται για κοινωνικά σχόλια που αφορούν στη ζωή διασήμων προσωπικοτήτων και συνδέονται με τον αποκρυφισμό. Μεγάλα τηλεοπτικά δίκτυα, προκειμένου να «πουλήσουν», χρησιμοποιούν αστρολόγους, μάντρες και άλλες αποκρυφιστικές πρακτικές, ώστε να δλεάσουν το κοινό τους.

Κάποιοι άλλοι παράγοντες που οδήγησαν στην έξαρση αποκρυφιστικών φαινομένων, είναι η εκκοσμίκευση του

Ο άνθρωπος σαγηνεύεται και έλκεται από το μυστήριο, το ανεξήγητο, το παράξενο πέραν των λογικών ορίων της πραγματικότητας. Τα γενικά χαρακτηριστικά των ατόμων που συνήθως εμπλέκονται σ' αυτές τις ομάδες αρνούνται να παραδεχθούν την πραγματικότητα και έχουν τάση φυγής

Ευαγγελίου από το χριστιανισμό, το οποίο εξορθολογιζόμενο δεν κατάφερε να καλύψει το υπαρκτικό κενό του ανθρώπου, καθώς και να δώσει άμεση απάντηση στα ερωτήματά του. Ένα πρόσφατο παράδειγμα της επισκοπικής εκκλησίας είναι αυτό του επισκόπου James Pike, ο οποίος, μετά την αυτοκτονία του γιου του, άρχισε να συμβουλευείται μέντιουμ, αναζητώντας επαφή με την ψυχή του νεκρού, με σκοπό τη συμφιλίωση πατέρα-γιου, την απάντηση των ερωτημάτων του για το τι είναι θάνατος, καθώς και την ψυχικό εφυσιασμό του ιδίου για το ότι δεν έπραξε κάποιο λάθος στη σχέση του με το γιο του. Ο πνευματισμός αποτέλεσε για τον Pike τη συμφιλίωση με το γιο του και την ιδέα του θανάτου. Ο χριστιανισμός δεν κατάφερε να δώσει απαντήσεις στα ερωτήματά του που να ικανοποιούν το εγώ του.

Ο αποκρυφισμός προσφέρει «πραγματικότητα» στον άνθρωπο που θέλει εδώ και τώρα και αβασάνιστα οριστικές απαντήσεις στα μεγάλα ερωτήματα. Το εγώ και η ανυπομονησία του ανθρώπου τον στρέφουν στον αποκρυφισμό, διότι εκεί πιστεύει ότι θα του δοθούν απόλυτες απαντήσεις, ότι θα βιώσει την απόλυτη πραγματικότητα και ότι δεν είναι ανάγκη να συνεχίσει να αναζητά την αλήθεια. Επομένως, όλα του τα προβλήματα θα έχουν λυθεί και θα βρίσκεται σε μια κατάσταση απέραντης εικονικής ευτυχίας, χωρίς θάνατο, χωρίς δυστυχία, χωρίς προβλήματα. Αυτή την εικονική πραγματικότητα ο αποκρυφισμός την προσφέρει.

Τέλος, ένας τρίτος παράγοντας που οδηγεί στην αναζωπύρωση των αποκρυφιστικών φαινομένων, είναι μια καθολική περιέργεια που χαρακτηρίζει την εποχή μας για το ανεξήγητο και το αλλόκοτο.

3. Αντιλήψεις και πρακτικές των παραθρησκευτικών οργανώσεων. Διδασκαλίες και τρόποι δράσης

Ο χριστιανισμός θεωρείται ως δύσκαμπτος, στενόμυαλος και θρησκόληπτος. Αυτοί οι χαρακτηρισμοί έχουν θεμελιωθεί στην κοινωνική συνείδηση. Ο αποκρυφισμός προωθείται από τα Μ.Μ.Ε., τη μουσική, τον κινηματογράφο, τα βιβλία. Όλα αυτά μαζί ασκούν ισχυρή επιρροή στην κοινωνία. Το πνεύμα της νέας εποχής παρουσιάζεται στα έντυπα μέσα όλων των ειδών, στη μουσική από τη δεκαετία του '60, στον καταϊγισμό κινηματογραφικών ταινιών με αποκρυφιστικό περιεχόμενο και στην τηλεόραση, η οποία αποτελεί μέσο εκμάθησης και διδασκαλίας. Ακόμα και στα κινούμενα σχέδια έχει εισχωρήσει ο αποκρυφισμός. Κατ' αυτόν τον τρόπο οι οπαδοί της νέας εποχής προσπαθούν να επηρεάσουν τα πολιτικά και θρησκευτικά πιστεύω των ανθρώπων, ιδιαίτερα εκείνων που κατέχουν υψηλές θέσεις. Σκοπός τους, ο απόλυτος έλεγχος του ατόμου εκείνου που θα εισχωρήσει στη Χ οργάνωση. Αποκρύπτουν τον πραγματικό τους εαυτό, παρουσιάζοντας πολλαπλά προσώπια. Το πλησίασμα για τη στρατολόγηση νέων μελών μπορεί να γίνει με δωρεάν τεστ προσωπικότητας, με δωρεάν γεύματα, με κύκλους διαλέξεων σε θέματα αυτογνωσίας κι ελέγχου του νου, με αποκορύφωμα τη λεγόμενη επίθεση της αγάπης, όπου τα ήδη στρατολογημένα μέλη ενδιαφέρονται σε υπερβολικό βαθμό για το υποψήφιο μέλος. Τα υποψήφια μέλη βρίσκονται συνήθως σε άσχημη ψυχική κατάσταση, οπότε και είναι συναισθηματικά ευάλωτα εξαιτίας γεγονότων, όπως απόλυση από την εργασία τους, ασθένεια ή θάνατος προσφιλούς προσώπου, αναπάντεχα ατυχήματα,

περίοδοι μεταβολών στη ζωή τους, αύξηση της ηλικίας, περιοδική μελαγχολία και απογοήτευση, μεταβολή οικογενειακής κατάστασης.

Η διαδικασία ένταξης ενός νέου μέλους αποτελείται από έξι στάδια: (α). απόλυτος έλεγχος της σεξουαλικής ζωής, (β). απόλυτος έλεγχος της πληροφόρησης, (γ). όσο το δυνατόν μεγαλύτερη απόκρυψη των πραγματικών σκοπών της οργάνωσης, (δ). η συνεχής διαφώτιση του μέλους και ο τόνισμός του ότι τα μέλη της οργάνωσης είναι «οι καλοί» και όλοι οι υπόλοιποι «οι κακοί», (ε). η δημιουργία φόβου κι ενοχής και (στ). η σωματική άσκηση, με σκοπό την εξάντληση της σάρκας ως του απόλυτου κακού. Η οργάνωση επιθυμεί να γίνει ο τρόπος σκέψης και ζωής του ατόμου, μέσω του ελέγχου του νου, της ψυχής και του σώματος.

Οι συνέπειες για τα μέλη αυτών των οργανώσεων είναι καταστροφικές. Δημιουργούνται ψυχοσωματικές διαταραχές και μπορούν να οδηγηθούν μέχρι και σε ομαδικές ή ατομικές αυτοκτονίες και δολοφονίες. Τέτοια ιστορικά παραδείγματα έχουμε με τις ατομικές και ομαδικές αυτοκτονίες του Τζιμ Τζόουνς το 1979, όπου 923 μέλη της αιρέσεώς του, του ναού του λαού, αυτοδηλητηριάστηκαν στο Johnstown της Γουιάνα. Παλαιότερα, το 1969, η ομάδα του Τσαρλς Μάνσον δολοφονεί την έγκυο Σάρον Τέιτ, ηθοποιό και σύζυγο του σκηνοθέτη Ρόμαν Πολάνσκι. Το θύμα και ο σύζυγός της είχαν εμπλακεί σε αποκρυφιστικές οργανώσεις. Το 1979, ο Έλληνας οπαδός του γκουρού Σαντιανάντα, αφού είχε εξουθενωθεί οικονομικά και ψυχολογικά, αυτοκτόνησε έξω από το Άσραμ (δωμάτιο/κτίριο ιερό) του γκουρού στην Παιανία. Το 1971, ο γκουρού της ινδουιστικής οργάνωσης Ανάντα Μάργκα, καταδικάστηκε σε ισόβια για τη δολοφονία 14 πρώην μελών της οργάνωσής του. Άλλοι οπαδοί της οργάνωσης αυτής αυτοπυρπολήθηκαν. Το 1988 αυτοκτονεί ο νεαρός οπαδός της Σαϊεντολογίας, Πάτρικ Βικ και άλλα 11 μέλη της ίδιας οργάνωσης αυτοκτονούν στην Αμερική. Το 1993, στο Wako του Τέξας, 95 άτομα, οπαδοί του Μεσσία David Kores, 17 εκ των οποίων ήταν παιδιά, οδηγήθηκαν στο να καούν ζωντανά. Το 1994 στην Ελβετία, 53 μέλη της ομάδας ναός του ηλίου, του Λυκ Ζυρέ, αυτοκτόνησαν. Οι πιο δειλοί βοηθήθηκαν από τους πιο θαρραλέους. Το 1995, άλλα 15 μέλη βρέθηκαν δολοφονημένα στο δάσος Βεκόν. Τέλος, το 1995, η ομάδα Αούμ Σίνρι Κίο του Ιάπωνα γκουρού Σόκο Ασαχάρα επιτίθεται με το φονικό αέριο σαρίν στο μετρό του Τόκιο. Αποτέλεσμα, 11 νεκροί και 5.000 τραυματίες. Η ίδια ομάδα συγκέντρωνε δηλητήρια, για να επισπεύσει τα γεγονότα της αποκάλυψης. Τα θύματα των αυτοκτονιών βρίσκονται σε απόλυτη εξάρτηση από τον γκουρού-Μεσσία της οργάνωσης. Την πίστη σε σύγχρονους Μεσσίες την επιζητά ο κόσμος ως λύση στα υπαρκτικά και καθημερινά του προβλήματα. Πολύ πρόσφατο γεγονός, η έλευση του Γ. Γκέλερ, που καθήλωσε εκατομμύρια τηλεθεατές στους δέκτες τους, καθώς και την κοσμοσυρροή που επέφερε ο ερχομός του, εκεί που φιλοξενήθηκε.

Οι λατρείες αυτές υπόσχονται αυτογνωσία, υγεία, ελευθερία, ευτυχία, σωτηρία, ξεπέραςμα των φόβων, ανάπτυξη της προσωπικότητας, αποδοχή και αγάπη μέσα στην ομάδα, κυριαρχία στις εξωτερικές συνθήκες (χρήμα, επάγγελμα). Η πραγματικότητα όμως είναι άλλη Εκμετάλλευση, υποταγή στην αυθεντία της ομάδας ή του Μεσσία της, ιδεολογική σύγχυση, συναισθηματικές διαταραχές, νευρολογικές βλάβες, αλλοίωση της προσωπικότητας, οικονομική αφαιμάξη, διάπραξη εγκλημάτων, αυτοκτονία, θάνατο.

Οι επικίνδυνες αυτές λατρείες χρησιμοποιούν επίσης πλύση εγκεφάλου, καταστολή της ελεύθερης σκέψης,

καλλιέργεια φοβίας, πνευματική τρομοκρατία, εξαπάτηση, εκβιασμό. Τα δολώματά τους, η αυτογνωσία, η σωτηρία και η λύτρωση. Συνήθως αυτές οι οργανώσεις αυτοπροσδιορίζονται ως φιλανθρωπικές κι επιστημονικές, ποτέ όμως ως θρησκευτικές. Σφειτερίζονται τίτλους επιστημονικών ιδρυμάτων, επιδιώκουν συνεργασίες με δημόσιους φορείς, επικαλούνται συνεργασίες με πανεπιστήμια και διεθνείς οργανισμούς, καθώς και το ότι χορηγούν πανεπιστημιακούς τίτλους και διπλώματα.

Οι λατρείες χωρίζονται σε θρησκευτικές, οι οποίες έχουν χαρακτήρα θρησκείας με ιεραρχία, ιδιαίτερο λατρευτικό τυπικό κι εορτές, σε θεραπευτικές, οι οποίες χρησιμοποιούν με θεραπευτικό σκοπό πρακτικές που δεν γίνονται αποδεκτές από την επίσημη ιατρική επιστήμη, σε λατρείες αυτογνωσίας, που υπόσχονται εξέλιξη, βελτίωση των υπαρχουσών ικανοτήτων και απόκτηση νέων, καθώς και ανάπτυξη της προσωπικότητας και αυτοπραγμάτωση του ανθρώπου, σε πολιτικές λατρείες, οι οποίες έχουν εμφανείς ή αφανείς πολιτικούς στόχους κι εμπλέκονται σε εθνικά ή διεθνή προβλήματα, σε εμπορικές λατρείες, οι οποίες πωλούν υπηρεσίες (σεμινάρια, διαλέξεις), καθώς και βιβλία-περιοδικά, σε λατρείες των νέων, οι οποίες απευθύνονται κυρίως στη νεολαία και σε σατανιστικές ή λατρείες τελετουργικών θυσιών, οι οποίες προβαίνουν σε όργια, θυσίες ζώων, ακόμα και ανθρωποθυσίες.

Οι πρακτικές που χρησιμοποιούνται στον αποκρυφισμό είναι :

(α) η αστρολογία, (β) η μαντεία, (γ) η μαγανεία, (δ) η μαγεία, (ε) τα μάντιουμ, (στ) οι οιωνοί ή σημεία, (ζ) η πρόγνωση, (η) η προφητεία και η διάραση, (θ) η βασκανία και (ι) ο μάγος. Όλα αυτά αποτελούν αρχέγονες πρακτικές και μορφές που αναβιώνουν στη νεωτερικότητα. Το όλο ζήτημα έχει τις βάσεις του στην βαθιά ριζωμένα πίστη του ανθρώπου στο πεπρωμένο, υιοθετώντας ο άνθρωπος αντιλήψεις όπως εκείνες του εξ' ορισμού από τη γέννηση χαμένου ή νικητή της ζωής σύμφωνα με το τι θα ορίσουν τ' άστρα. Τ' άστρα προκαλούν την τέλεση γεγονότων συμβάλλοντας στα δρώμενα της ζωής. Το πρόβλημα που διαπιστώνεται είναι η ψυχική και σωματική εξάρτηση η οποία αποκτάται εξετάζοντας τη ζωή μοιρολατρικά, καθορισμένη από την ημέρα της γέννησης του ανθρώπου χωρίς να αφήνονται περιθώρια αλλαγής.

Η αστρολογία αποτελεί σύνολο μεταβλητών που ισχύουν τα πάντα και τίποτα. Οποιαδήποτε πρόβλεψη πραγματοποιείται όχι γιατί πράγματι προβλέπεται αλλά γιατί η αστρολογία δίνει διαφορετικές προβλέψεις.

Η χαρτομαντεία προβλέπει το μέλλον χρησιμοποιώντας περίτεχνες και εικονογραφημένες κάρτες οι οποίες αποκαλούνται ταρώ. Αυτές οι κάρτες «πιστεύεται» ότι φυλάσσουν τα μυστικά του μέλλοντος, οι κάρτες ταρώ φαίνεται να εξασκούν ιδιαίτερη γοητεία γιατί είναι πολύ δημοφιλείς. Όσον αφορά στην ιστορική προέλευση των καρτών ταρώ οι πληροφορίες που έχουμε δίστανται, η επικρατέστερη άποψη είναι ότι η προέλευσή τους μας έρχεται από την αρχαία Αίγυπτο από το βιβλίο του Θούθ, του Θεού της σοφίας. Άλλοι τις συνδέουν με τα είκοσι δύο μονοπάτια της Εβραϊκής Καμπάλα και άλλοι υποστηρίζουν ότι οι δυτικοί γνώρισαν τις κάρτες από τους Βοημούς. Φαίνεται πως αυτοί που στρέφονται στις κάρτες ταρώ νοιώθουν μια ιδιαίτερη ανασφάλεια για το μέλλον τους.

Η σφαίρα κρυσταλλοσκοπίας είναι μια γυάλινη σφαίρα μέσα στην οποία ο μνημένος – το μάντιουμ – προβλέπει το μέλλον και παράλληλα βλέπει το παρελθόν και το παρόν.

Ο καθρέπτης, το γυαλί και το νερό επίσης πανάρχαιες πρακτικές μαγείας που χρησιμοποιούνται για την ανακάλυψη χαμένων αντικειμένων. Τα όνειρα ως μέθοδος πρόβλεψης γεγονότων που θα συμβούν στο μέλλον τα οποία βλέπει το μάντιουμ η ο μνημένος ή εξηγεί στους ενδιαφερόμενους που επιθυμούν να αποκρυπτογραφήσουν τα νοήματα των ονείρων τους.

Η αριθμολογία έχει δύο βασικές θεωρίες η πρώτη υποστηρίζει ότι οι αριθμοί συνδέονται άμεσα με την αληθινή ουσία της υπόστασης του ατόμου. Η δεύτερη θεωρία έχει τη βάση της στα ονόματα και της ημερομηνίας γέννησης που ελέγχονται καθολικά από μια κοσμική δύναμη αποκαλύπτοντας το χαρακτήρα του ατόμου καθώς επίσης και την πορεία του στη ζωή. Η αριθμολογία πιστεύει ότι το σύμπαν και ο κόσμος κατασκευάστηκε σύμφωνα μ' ένα μαθηματικό μοντέλο, οι αριθμοί στη ζωή μας, καθορίζουν τα πάντα ακόμη και την παραμικρή λεπτομέρεια.

Οι χρησμοί μέσω ιερών βιβλίων, ο μνημένος σ' αυτή την πρακτική παίρνει ένα οποιοδήποτε ιερό βιβλίο των θρησκειών και εντελώς τυχαία ανοίγεται το βιβλίο σε μια σελίδα διαβάζεται ένα χωρίο τυχαία και αυτό από τη συγκεκριμένη σελίδα και βγαίνει το πόρισμα για τον ενδιαφερόμενο. Οι μνημένοι στη συγκεκριμένη μέθοδο δεν αποδίδουν τις προβλέψεις τους στην τυχαιότητα αλλά στο ότι κάποια ανώτερη εξωκοσμική δύναμη καθοδηγεί το χέρι τους σ' αυτό το συγκεκριμένο χωρίο για να δει ή να προβλέψει ή οτιδήποτε άλλο.

Το Αι – Τσίγκ είναι ένα βιβλίο Κινεζικής μαντείας βασισμένο στη φιλοσοφική δυαρχία του γιν - γιαγκ. Ο τρόπος με τον οποίο παίρνει κάποιος αποφάσεις βασίζεται σ' ένα πολύπλοκο σύστημα όπου πετώντας βέργες αχίλλειας, ερμηνεύεις το σχήμα που δημιουργείται. Αυτό γίνεται με την αντιστοίχιση του σχήματος με το εξάγραμμα το οποίο προσδιορίζει τα λεγόμενα του βιβλίου των αλλαγών. Αντί για βέργες αχίλλειας δύναται να χρησιμοποιηθούν νομίσματα, τράπουλα, ζάρια ή και πέτρες. Στην περίπτωση αυτή, τρία αντικείμενα ρίχνονται έξι φορές και κάθε φορά καταγράφονται τα σχήματα που δημιουργούνται, το σχήμα αντιστοιχείται στο εξάγραμμα και έτσι βρίσκειται η ζητούμενη απάντηση.

Ιερογλυφικά ή Ρουνική γραφή χρησιμοποιήθηκε κατά κόρον για μαντεία και προστασία από το κακό, η γραφή αυτή προέρχεται από αλφάβητο των Βόρειων Ευρωπαίων, έχει είκοσι τέσσερα γράμματα και ένα κενό σύμβολο. Με τη Ρουνική γραφή υποτίθεται ότι είναι σε θέση να περιγραφούν καταστάσεις και να βοηθήσουν το άτομο να αντιδράσει με τον κατάλληλο τρόπο που θα του υποδειχθεί. Η διαδικασία μαντείας μέσω των Ρουνών γίνεται ως εξής: κατά αρχάς οι Ρουνοί κατασκευάζονται από πέτρες ή ξύλο, ο μάντης τους κουβαλάει μαζί του μέσα σε μια τσάντα, όπου βγάζει κάθε φορά έναν από την τσάντά του, κάθε Ρουνός έχει θετικούς ή αρνητικούς χρησμούς και αυτό εξαρτάται από το εάν ο Ρουνός θα βγει από την τσάντα από την καλή ή από την ανάποδη. Επίσης υπάρχει η εναλλακτική μέθοδος των τριών Ρουνών που απαιτεί να γίνει πρώτα η περιουλολογία γύρω από το πρόβλημα και στη συνέχεια τραβιούνται τρεις Ρουνοί, ο πρώτος σημαίνει το παρελθόν, ο δεύτερος το παρόν και ο τρίτος το μέλλον.

Τα βιβλία των χρησμών περιέχουν κάποιο Χ ή Ψ αριθμό χρησμών με μηνύματα και οδηγίες, το βιβλίο ανοίγεται τυχαία και ο ενδιαφερόμενος παίρνει την κατάλληλη οδηγία ή μήνυμα.

Το στρίψιμο του νομίσματος γίνεται τρεις φορές και

ύστερα από εσωτερική περισυλλογή οδηγείται σ' ένα νέο μήνυμα μέσα απ' την ερμηνεία του νοήματος.

Η βιβλική ρουλέτα. Ο μάντης ανοίγει την Αγία Γραφή και με το δάκτυλό του πέφτει πάνω σ' ένα χωρίο και ερμηνεύει ανάλογα, αυτό επαναλαμβάνεται τρεις φορές.

Η πνευματιστική δέλτος είναι ο τρόπος επικοινωνίας ζώντων και πνευμάτων, είναι ένα όργανο κατασκευασμένο με διάφορα σχήματα και σχέδια κάποια από τα οποία χρησιμοποιούνται από τον 6^ο αιώνα π.Χ.. Το κοινό όλων αυτών των διαφόρων σχεδίων είναι τα γράμματα του ΑΒ και το αντικείμενο που μετακινείται από το χέρι του πνευματιστή που άρχει της συνάντησης. Αυτό το αντικείμενο έχει προσάρτημα ένα βέλος, το οποίο μεταδίδει διάφορα μηνύματα, καθώς το βέλος πηγαίνει από γράμμα σε γράμμα. Η πνευματιστική δέλτος αποκαλύπτει το παρελθόν, παρόν και μέλλον. Επίσης έχουμε και περιπτώσεις πνευματοληψίας.

Η χειρομαντεία, είναι η μέθοδος με την οποία «διαβάζονται» και ερμηνεύονται τα σημάδια της παλάμης του χεριού προβλέποντας το μέλλον.

Η ψυχομετρία είναι η λεγόμενη όραση ή ικανότητα ορισμένων χαρισματικών ατόμων τα οποία μπορούν να δουν πέραν αυτού που βλέπει ο «κοινός» άνθρωπος, κρατώντας ένα οποιοδήποτε αντικείμενο του ενδιαφερομένου ατόμου. Ο ψυχομέτρης διακρίνει πράγματα και καταστάσεις που αφορούν στο συγκεκριμένο άτομο.

Η ραδιοισθησία – ραβδί και εκκρεμή. Η ραβδοσκοπία ή το εκκρεμές ενεργοποιείται με τη δύναμη που διαθέτει κατά θαυμαστό τρόπο ο χειριστής του ραβδιού ή του εκκρεμούς, ο χειριστής είναι φορέας δυνάμεων που τα δύο αυτά αντικείμενα, του είναι βοηθητικά στο να επιτευχθεί ο σκοπός του όπως στο να ανακαλύψει νερό στο υπέδαφος, πολύτιμα μέταλλα ή την ασθένεια που υπάρχει σ' έναν άνθρωπο. Σύμφωνα με την κίνηση του ραβδιού ή του εκκρεμούς ανακαλύπτεται αυτό που αναζητάμε. Στο εκκρεμές η κίνηση με τη φορά των δεικτών του ρολογιού είναι το θετικό και η αντίθετη κίνηση από τη φορά των δεικτών είναι το αρνητικό.

Καφές, Τσάι, κερύ. Ο καφές μπορεί να είναι οποιασδήποτε ποικιλίας. Ο ενδιαφερόμενος καλείται να πει όλον τον καφέ από το φλυτζάνι, και να το γυρίσει ανάποδα πάνω στο πιατάκι του καθώς το κατακάθι του καφέ θα δημιουργήσει σχήματα στο εσωτερικό του φλυτζανιού, ο μνημένος μπορεί και τα διαβάζει βλέποντας το παρελθόν, το παρόν και μέλλον μέσα σ' αυτά. Όσον αφορά τώρα στο τσάι συνήθως χρησιμοποιείται Ινδικό ή Βρετανικό επειδή αυτές οι δυο ποικιλίες διαθέτουν μεγαλύτερα φύλλα. Ο ενδιαφερόμενος και πάλι καλείται αυτή τη φορά για την πόση του τσαγιού αφήνοντας εξήντα χιλιοστά από το τσάι ανακινώντας το περιεχόμενό του, ούτως ώστε τα φύλλα

του τσαγιού να αρχίσουν ν' ανεβαίνουν προς τα πάνω. Τότε καλείται να πιώσει σφικτά το φλυτζάνι, ενώ συγκεντρώνεται στην ερώτηση που του τίθεται. Για τη χρήση του κεριού τώρα, ενώ σκέφτεται το άτομο την ερώτηση που θέλει να κάνει, χύνει αργά το καυτό κερύ μέσα σ' ένα μπρούτζινο σκεύος γεμάτο με παγωμένο νερό. Το κερύ θα απλωθεί με τη μορφή λεπτών στρωμάτων και εντός ολίγων λεπτών δημιουργούνται διακριτά σχήματα τα οποία διαβάζονται από τον μνημένο και δίνονται προς το ενδιαφερόμενο άτομο οι απαντήσεις που έχει ζητήσει.

Η αναπήδηση του τραπέζιου έγινε ιδιαίτερα δημοφιλής από τις αδερφές Φοξ και την πνευματιστική κίνηση. Για να γίνει η αναπήδηση χρειάζεται πάνω από δυο άτομα να συμμετέχουν στην τελετή. Στην συγκεκριμένη τελετή ο ένας κρατάει το χέρι του άλλου ως εάν να σχηματίζουν αλυσίδα και παράλληλα πρέπει να βρίσκονται σε περισυλλογή καλώντας πνεύματα νεκρών. Ο πνευματισμός ξεκίνησε στις Η.Π.Α. το 1847 από τις Μάργκαρετ και Κέιτ Φοξ. Το βασικό πιστεύω του πνευματισμού είναι η πεποίθηση του ότι ο άνθρωπος είναι θεός.

Συμπερασματικός Επίλογος

Το ζήτημα που κληθήκαμε να εξετάσουμε αφορά στην επιθετική επιστροφή του θρησκευτικού με τη μορφή αρχέγονων λατρειών προσαρμοσμένων στη σύγχρονη κουλτούρα και λογική, που πολλές φορές καθίστανται επικίνδυνες τέτοιες μορφές, λόγω του επιθετικού τους χαρακτήρα με αυταρχικές και ολοκληρωτικές μεθόδους προσηλιτισμού αλλά και σκληρών εσωτερικών δομών ελέγχου των μελών τους. Τα ερωτήματα που θέσαμε είναι γιατί ο μοντέρνος άνθρωπος προσφεύγει σε τέτοιου είδους σέκτες ή μεμονωμένες περιπτώσεις μέντιουμ ή θαυματοποιών; Τι είναι αυτό που τον κινητοποιεί; Σίγουρα οι υποθέσεις που κληθήκαμε να δώσουμε δεν αποτελούν και τις οριστικές απαντήσεις στο υπό έρευνα ζήτημά μας, αλλά ενδεχομένως να έχουμε καταφέρει να προσεγγίσουμε ιστορικά το φαινόμενο θέτοντας κάποιες βάσεις για την περαιτέρω μελέτη του.

** Παραδόσεις στη Σχολή Μετεκπαιδύσεως & Επιμορφώσεως της Αστυνομικής Ακαδημίας της Ελληνικής Αστυνομίας κατά το ακαδημαϊκό έτος 2005-2006.*

Ο κ. Σιδερής Παχουνδάκης είναι υποψήφιος Διδάκτορας της Κοινωνιολογίας της Θρησκείας στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου Αθηνών και κατά το ακαδ. έτος 2005-2006 δίδαξε στην Αστυνομική Ακαδημία ως Αν. Καθηγητής.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

1. J. McDowell & D. Stewart, με τη βοήθεια του K. Van Gorden, Αποκρυφισμός, η εξουσία του πιστού πάνω στις δυνάμεις του σκότους, [Αθήνα 2004], Εκδόσεις Ο Λόγος.
2. Σ. Κοφινά, Νέες θρησκείες: Κίνητρα μιας θρησκευτικής εμπειρίας, σσ. 69-72, *Περιοδικό Σύναξη*, τχ. 47, Αθήνα 1993.
3. Σ. Παπαλεξανδρόπουλος, Για τις νέες θρησκείες, σσ. 33-56, *Περιοδικό Σύναξη*, τχ. 46, Αθήνα 1993.
4. Ένας σύγχρονος εφιάλτης, χ.χ., χ.τ.
5. Πορίσματα: Οι αιρέσεις και η παραθρησκεία ως ποιμαντικό πρόβλημα, Θ' Συνδιάσκεψη εντεταλμένων Ορθοδόξων Εκκλησιών και Ιερών Μητροπόλεων για θέματα αιρέσεων και παραθρησκείας, Άγιος Ιωάννης ο Ρώσος, 8-13 /10 /1997.
6. Επίσημα κείμενα της Ζ' Συνδιασκέψεως εντεταλμένων Ορθοδόξων Εκκλησιών και Ιερών Μητροπόλεων για θέματα αιρέσεων και παραθρησκείας, Αλιάρτος 20-26/9/1995.
7. Πορίσματα: Έτοιμοι προς απολογία παντί τω αιτούντι ημάς λόγον περί της εν ημίν ελπίδος, ΙΓ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη εντεταλμένων Ορθοδόξων Εκκλησιών και Ιερών Μητροπόλεων για θέματα αιρέσεων και παραθρησκείας, Ν.Προκόπι Ευβοίας, 29/10 έως 2/11/2001.
8. Α. Βλιαγκόφτης, Η αλήθεια για τη λεγόμενη Νέα Εποχή, χ.χ., χ.τ.

Ήλιος μετά την Καταιγίδα

του Mike Bassous

Οδοιπορικό στον Νότιο Λίβανο. Μια ομάδα της Βιβλικής Εταιρίας του Λιβάνου (www.biblesociety.org.lb) επισκέφθηκε τον περασμένο Αύγουστο κατεστραμμένα χωριά στα σύνορα με το Ισραήλ και προσφέρει βοήθεια στους κατοίκους. Μικρό αφιέρωμα στο έργο των Βιβλικών Εταιριών. Όπως είναι γνωστό, η πρώτη Κυριακή του Νοεμβρίου είναι παγκοσμίως αφιερωμένη στην Αγία Γραφή. Και σ' αυτήν την ημέρα αφιερώνεται το παρακάτω άρθρο. Αφηγείται (14.09.2006) ο διευθυντής της Βιβλικής Εταιρίας του Λιβάνου Mike Bassous.

ΥΟ βδομάδες εκχειρίας και η ομάδα της Βιβλικής Εταιρίας αποφάσισε να οργανώσει ένα ταξίδι στα χωριά που βρίσκονται κατά μήκος των συνόρων με το Ισραήλ, στον νότο. Τον περασμένο μήνα, τον Αύγουστο, είχαμε συμβάλει σε ένα πρόγραμμα «Περίθαλψη και Βίβλος» για τις οικογένειες των προσφύγων, που είχαν καταφύγει βόρεια για ασφάλεια σε πρόχειρους καταυλισμούς στις αυλές των σχολείων στη Βηρυτό και τον βόρειο Λίβανο.

Τώρα πια πολλοί απ' αυτούς είχαν ξαναγυρίσει πίσω στον νότο σε ό,τι είχε απομείνει από τα σπίτια τους και τα χωριά τους. Ένα ταξίδι που είχαμε ξανακάνει στον νότο με ανθρωπιστική βοήθεια, είχε αποδειχτεί πως ήταν μια καλοδεχούμενη και πολύ αποτελεσματική διακονία. Ωστόσο αποφασίσαμε ότι τώρα ήταν καιρός να κάνουμε ένα ταξίδι κατά μήκος των συνόρων για να εκτιμήσουμε την κατάσταση από πρώτο χέρι.

Αντικειμενικός μας στόχος ήταν να εξακριβώσουμε ποιες ήταν οι ανάγκες των προσφύγων που γύριζαν στις εστίες τους, να μοιράσουμε δέματα βοήθειας, να επισκεφθούμε εκκλησίες και να ενθαρρύνουμε τους χριστιανούς που έχουν επιστρέψει στα χωριά τους μετά από 34 μέρες πολέμου.

Το προσωπικό της Βιβλικής Εταιρίας συναντήθηκε την Τρίτη το πρωί της 29^{ης} του Αυγούστου για προσευχή, μια συνήθεια που είχε αρχίσει από τότε που ξέσπασε ο πόλεμος. Μαζί με την εβδομαδιαία συνάντησή μας για μελέτη και προσευχή κάθε Τετάρτη πρωί, η καθημερινή αυτή συνάντηση για αλληλοενθάρρυνση και υποστήριξη είναι κάτι σαν βιταμίνη που μας έχει κρατήσει όρθιους στις δύσκολες μέρες και αναπέρωσε το πνεύμα της ομάδας.

Αφού προεσηγήθηκαμε για ασφάλεια στο ταξίδι μας, φορτώσαμε τα τρία βαν της Εταιρίας και το δικό μου αυτοκίνητο με 220 δέματα. Στη συνέχεια η οκταμελής ομάδα μας ξεκίνησε για τον νότιο Λίβανο. Καθώς ταξιδεύαμε, μετρήσαμε 30 ανατιναγμένες γέφυρες, και περάσαμε τα ποτάμια Zahraní και Litani από προσωρινές γέφυρες που είχε κατασκευάσει ο στρατός. Επίσης, ο δρόμος μας περνούσε από τη Σιδώνα και μετά από τρεις ώρες φτάσαμε τελικά στην Τύρο.

Πρώτη μας στάση ήταν η Ελληνο-Καθολική

Επισκοπή της Τύρου (των Μελχιτών¹), όπου συναντήσαμε τον επίσκοπο George Baakoumi, που είναι και εκπρόσωπος αυτής της Εκκλησίας στη Γενική Συνέλευση της Βιβλικής Εταιρίας. Ήταν ανεπίσημα ντυμένος και πολύ ενθουσιώδης με την επίσκεψή μας. Μας έδειξε φωτογραφίες των εκκλησιών, των εκκλησιαστικών κέντρων και 180 σπιτιών της περιοχής ευθύνης του, που είχαν όλα καταστραφεί από τους βομβαρδισμούς. Πάνω στο γραφείο του βρισκόταν ένα σπασμένο δισκοπότηρο, θλιβερό απομεινάρι μιας κατεστραμμένης εκκλησίας. Τον ρωτήσαμε ποιες είναι οι ανάγκες του κόσμου, και ποιος ήταν ο καλύτερος δρόμος για να πάμε στα χωριά. Μετά από λίγο ξεκινήσαμε για τη συνέχεια.

Οι δρόμοι για τα χωριά ήταν ασυνήθιστα ήσυχοι και έρημοι. Σε πολλά μέρη υπήρχαν ρήγματα από τους ισραηλινούς βομβαρδισμούς. Καθώς κατευθυνόμασταν προς τα βουνά, προς τα σύνορα, όλο και περισσότερο μέναμε εμβρόντητοι από το μέγεθος του ολέθρου που γινόταν όλο και πιο αισθητός. Κάποια στιγμή η σχετική ησυχία διακόπηκε από μια τρομερή έκρηξη. Στην αρχή δεν ξέραμε καλά καλά τι συνέβαινε, και συνεχίσαμε τον δρόμο μας, μέχρι που φτάσαμε σε ένα σημείο ελέγχου του λιβανικού στρατού. Είχε μετατραπεί σε τόπο ελεγχόμενης έκρηξης μιας βόμβας του ισραηλινού στρατού, η οποία δεν είχε εκραγεί. Από τότε και μετά ακούγαμε συνέχεια εκρήξεις στο μεγαλύτερο μέρος του ταξιδιού μας.

Το πρώτο χωριό που συναντήσαμε λέγεται Tebnin. Εκεί ο πόλεμος είχε αφήσει πίσω του καμένα αυτοκίνητα και σπίτια. Στην Ελληνο-Καθολική εκκλησία (των Μελχιτών) μας υποδέχτηκαν μερικοί νέοι, ενθουσιασμένοι που είχαμε φτάσει εκεί. Στο χωριό αυτό οι Χριστιανοί είναι μειονότητα. «Πιστεύαμε πως ο κόσμος μάς έχει ξεχάσει» μας έλεγαν οι κάτοικοι. «Εσείς είστε η πρώτη φιλανθρωπική αποστολή που μας επισκέπτεται από τότε που άρχισε ο πόλεμος». Αφήσαμε 40 δέματα μέσα στο κτίριο της εκκλησίας για να μοιραστούν στις οικογένειες των πιστών και στους γείτονες, και υποσχεθήκαμε να ξαναπάμε.

Συνεχίζοντας τον δρόμο μας ανεβήκαμε το βουνό και φτάσαμε στον τελευταίο σταθμό των Ηνωμένων Εθνών πριν τα σύνορα. Οι στρατιώτες που ήταν υπηρεσία μάς συνόδεψαν στη γη του πουθενά, μια περιοχή που δεν ήταν υπό τον έλεγχο ούτε

των Ηνωμένων Εθνών ούτε του λιβανικού στρατού. Ήταν σαν να μπαίναμε σε μια πόλη φαντασμάτων: άδειοι δρόμοι, πού και πού περνούσε κανένα αυτοκίνητο, και χωρίς σήμα στα κινητά μας.

Σε λίγο φτάσαμε στην πόλη Aih Ebel, μια χριστιανική βασικά πόλη κοντά στα ισραηλολιβανικά σύνορα. Όταν σταματήσαμε στην τοπική εκκλησία των Μαρωνιτών², μας υποδέχτηκε ο ίδιος ο επίσκοπος των Μαρωνιτών της Τύρου, Nabil Chukralah Hajj. Συζητήσαμε με συντομία για τις ανάγκες όλων των εκκλησιών σ' αυτήν την περιοχή και μετά, με τη βοήθεια του τοπικού εφημέριου και μερικούς εθελοντές, μεταφέραμε 50 δέματα στην αποθήκη της εκκλησίας. Η καταστροφή αυτού του χριστιανικού χωριού μάς συγκλόνισε, καθώς διαπιστώσαμε πως η καταστροφή δεν είχε αφήσει κανέναν ανέπαφο. Όλοι είχαν μια συμφορά να διηγηθούν.

Το επόμενο κοντινότερο χωριό ήταν το Debel. Δεν καταφέραμε να βρούμε τον τοπικό εφημέριο και κατευθυνθήκαμε στον «συντονιστή προσφύγων» του χωριού, που έμενε προσωρινά στο σχολείο του χωριού, μαζί με άλλες οικογένειες προσφύγων, για να έχουν τα στοιχειώδη μέσα (τουαλέτες κλπ.) Όλοι στον πρόχειρο καταυλισμό ξαφνιάστηκαν και χάρηκαν που μας είδαν. Αφήσαμε εκεί στο σχολείο άλλα 50 δέματα βοήθειας με την υπόσχεση να ξαναπάμε. Οι λίγοι κάτοικοι που είχαν απομένει στο Debel κάθονταν εδώ κι εκεί χωρίς να κάνουν τίποτα. Δεν είχαν ρεύμα, δεν είχαν βενζίνη, δεν είχαν νερό και προφανώς δεν είχαν καμιά ελπίδα. Η προσευχή μας είναι να βρουν παρηγοριά κι ελπίδα στις Γραφές που τους μοιράσαμε.

Στο σημείο αυτό έπρεπε ν' αποφασίσουμε πού θα δίναμε τα υπόλοιπα 80 δέματα με τρόφιμα, κλινοσκεπάσματα, φάρμακα, τετράδια για να ζωγραφίζουν τα παιδιά και Γραφές. Αποφασίσαμε να κατευθυνθούμε πίσω στα παραθαλάσσια χωριά κοντά στα σύνορα και να επισκεφτούμε τις τοπικές εκκλησίες. Δεν θέλαμε τα ταξιδέψουμε για πολύ σ' αυτήν την εκτεθειμένη και επικίνδυνη περιοχή, αλλά η μόνη μας επιλογή ήταν ν' ακολουθήσουμε έναν μικρό επαρχιακό δρόμο.

Είχαμε, ωστόσο, προχωρήσει μόλις λίγα μίλια, και είδαμε ότι ο δρόμος ήταν κλειστός λόγω ενός τεράστιου κρατήρα, που είχε δημιουργηθεί στο έδαφος από μια βόμβα. Μανουβράραμε τα τέσσερα αυτοκίνητα σ' έναν χωματόδρομο εκεί κοντά και συνεχίσαμε το ταξίδι μας. Κανονίσαμε τα τρία αυτοκίνητα να ξαναμπούν μετά από λίγο στον κεντρικό δρόμο και το ένα να κινηθεί στον χωματόδρομο, που άλλωστε πήγαινε παράλληλα.

Και οι δύο δρόμοι φαίνονταν επικίνδυνοι. Βόμβες που δεν είχαν εκραγεί κείτονταν στα πλάγια από δω κι από κει και καθώς αναπόφευκτα οδηγούσαμε σε ανοιχτές περιοχές νιώθαμε σαν εκτεθειμέ-

νοι στόχοι κι ότι κάποιοι συνεχώς μας παρακολουθούσαν!

Λίγα μίλια μετά, καταλάβαμε πια πως οι δύο δρόμοι δεν επρόκειτο να συναντηθούν. Έτσι, μπροστά στο ενδεχόμενο να χωριστούμε, γυρίσαμε πίσω στο Debel. Αργότερα μάθαμε πως ο χωματόδρομος είχε ανοιχτεί από τον ισραηλινό στρατό για την εισβολή τους στη χώρα. Ο παράλληλος κεντρικός δρόμος ήταν εγκαταλελειμμένος και γεμάτος νάρκες, και θεωρείτο ανασφαλής. Ευχαριστούμε τον Θεό που αποφασίσαμε να γυρίσουμε πίσω!

Από το Debel κατευθυνθήκαμε προς το συνοριακό χωριό Rmeish, όπου επισκεφθήκαμε τη μονή του Αντωνίνου και εφοδιάσαμε τις αδελφές Γκεράρδη και Ζωρζέττα με 40 δέματα για τις φτωχές οικογένειες της περιοχής.

Τελευταίος μας σταθμός ήταν στο πιο κοντινό με τα σύνορα χωριό, όπου κι έγιναν οι περισσότερες μάχες, το Yaroun. Ο εφημέριος, πατήρ Ηλίας Σαλίμπα μάς συνάντησε έξω από το χωριό και μας οδήγησε μέσα από κατεστραμμένους δρόμους, που πολλές φορές ήταν κλειστοί από τα ερείπια των κατεστραμμένων σπιτιών. Τελικά φτάσαμε στην εκκλησία.

Μετά από μια σύντομη συζήτηση, σημειώσαμε τις οδηγίες του πώς να πάμε πίσω στην Τύρο, και φύγαμε, περνώντας μέσα από το πιο κατεστραμμένο χωριό του νότιου Λιβάνου, ένα οχυρό της Χεζμπολλάχ, που ονομαζόταν Bint Jbeil. Όλα ανεξάρτητα τα σπίτια είχαν ισοπεδωθεί, ακόμη και τα σχολεία. Νιώθαμε απόλυτα νικημένοι από τη φοβερή έκταση της καταστροφής, και καταλάβαμε πως το έργο μας να προσφέρουμε κάποιο είδος φυσικής και πνευματικής τροφής θα πρέπει ν' αποτελέσει για μας έναν μακροπρόθεσμο στόχο –και να γίνει για όλους αυτούς τους ανθρώπους ένας ήλιος μετά την καταιγίδα...

Την ίδια εκείνη νύχτα φτάσαμε πίσω στο κέντρο μας, στη Βιβλική Εταιρία, ευχαριστώντας τον Θεό για την οδηγία του και την προστασία του. Προσευχόμασταν η μικρή αυτή βοήθεια να φέρει ελπίδα και ενθάρρυνση στις πόλεις και στις οικογένειες που είχαμε επισκεφθεί. Η αλήθεια είναι πως εμείς είχαμε ένα σπίτι να πάμε. Σ' όλο τον Λίβανο, όμως, γύρω στα 25.000 σπίτια έχουν καταστραφεί κι άλλα 100.000 έχουν πάθει σοβαρές ζημιές, Δεκάδες χιλιάδες παιδιά δεν θα μπορέσουν να ξαναρχίσουν έγκαιρα το σχολείο τους για την επόμενη χρονιά. Προσευχόμαστε, όμως, «η ειρήνη του Θεού, που είναι ασύλληπτη στο ανθρώπινο μυαλό, να διαφυλάξει τις καρδιές και τις σκέψεις τους κοντά στον Ιησού Χριστό» (Φιλ 4,7 –*Νέα Μετάφραση της Βίβλου*)».

Μετάφραση: Χάρης Ι. Νταγκουνάκης
Ειδικός Συνεργάτης της
Ελληνικής Βιβλικής Εταιρίας

Υποσημειώσεις

¹ Σ.τ.Μ.: «Μελχίτες» (*Melkites*). Χριστιανική κοινότητα (700.000 στη Μ. Ανατολή) με θρησκευτικό κέντρο τη Συρία. Έτσι ονομάστηκαν μετά τη Σύνοδο της Χαλκηδόνος (451 μ.Χ.) διάφορες εκκλησίες στη Μέση Ανατολή. Ο όρος χρησιμοποιήθηκε από τους αντι-Χαλκηδόνιους περιφρονητικά για τις εκκλησίες αυτές, που μετά το σχίσμα (1054 μ.Χ.) τάχθηκαν υπέρ των αυτοκρατόρων του Βυζαντίου. Προέρχεται από τη συριακή λ. *malkāyā* που σημαίνει «αυτοκρατορικός». Η Εκκλησία των Μελχιτών έχει προσχωρήσει στη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία διατηρώντας το βυζαντινό τυπικό.

² Σ.τ.Μ.: Οι Μαρωνίτες είναι χριστιανική αίρεση, συριακής προέλευσης, που κυρίως απαντάται στον Λίβανο. Ισχυρίζονται πως η Εκκλησία τους ιδρύθηκε από κάποιον Άγιο Μάρωνα, φίλο του Ιωάννου του Χρυσοστόμου. Πιο βέβαιο είναι ότι η προέλευσή τους δεν είναι προγενέστερη του 7^{ου} μ.Χ. αι. Από το 1181 έχουν προσχωρήσει τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία.

Μια προσευχή για την πόλη

Προσευχόμαστε για την πόλη μας, Θεέ.
Εκεί που μας έταξες να ζούμε.
Λίδαξέ την, ευλόγησέ την, προστάτεψέ την.
Φώτισε τους άρχοντες της πόλης μας
να βαδίζουνε στο δρόμο τον δικό Σου
κι εμάς, στο πλάι τους μ' ενωμένα τα χέρια
-κρिनοδάκτυλα και ροζιασμένα, παιδικά και γερασμένα-
να υψώνουμε ύμνους σε Σένα.

Κι αντάμα,
να σκορπίσουμε στους κήπους και στα παρτέρια μας σπόρους μεστούς,
ανθούς μ' αρώματα και χρώματα αρμονικά πλεγμένους, όπως Εσύ ορίζεις.
Ν' απλωθεί ομορφιά στην ζωή και στον τόπο μας.

Κι ακόμα να φυτέψουμε δέντρα καρποφόρα,
να ρουφήξουν τα παιδιά μας το χυμό τους,
να χορτάσει η πόλη μας απ' τον καρπό τους.
Δόξα Σοι, Κύριε Σπορέα Ειρήνης.

Σαν τελειώσει η εργασία, μαζεμένοι όλοι στην πλατεία,
ντόπιοι, ξένοι, νέοι, κορίτσια, γερόντοι, όλοι ένα,
να δοξάσουμε Εσένα
της Παιδείας Δάσκαλε,
του Δικαίου Νομοθέτη,
της Πόλης μας Φρουρέ,
της Αγάπης Χορηγέ,
της Χαράς Δότη,
της Ειρήνης Άρχοντα.

Τέτοια πόλη, ας γίνει κάθε πόλη.
Του Κυρίου είναι η γη.

Λ. Βαλαή

Γκέοργκ Σπάλατιν και Μαρτίνος Λούθηρος

Ζητήματα Βεβαρυμμένης Συνείδησης

του Μαρτίνου Λούθηρου

σχόλια του κ. Ι. Κρεμμύδα

1. Εισαγωγικό Σημείωμα

Ανάμεσα στα έργα του μεγάλου μεταρρυθμιστή του 16^{ου} αιώνα, του Λουθήρου, έχει διασωθεί και μια επιστολή του προς τον Γκέοργκ Σπάλατιν (1483-1545). Ο Σπάλατιν υπήρξε από τους πρωταγωνιστές της ευαγγελικής μεταρρύθμισης¹. Γεννήθηκε στο Σπάλτ κοντά στη Νυρεμβέργη. Το πραγματικό του όνομα ήταν Γκέοργκ Μπούρκχαρντ, υιοθέτησε όμως το λατινίζον επώνυμο Spalatin. Κατά την διάρκεια των σπουδών του, στα πανεπιστήμια της Ερφούρτης και της Βιττενβέργης, επηρεάστηκε από το ρεύμα του ουμανισμού. Το 1505 έγινε μοναχός στην Ερφούρτη, υπηρέτησε ως παιδαγωγός και βιβλιοθηκάρης στην αυλή του Εκλέκτορα της Σαξονίας. Διατέλεσε Εκκλησιαστικός Σύμβουλος και Αρχιγραμματέας² του Εκλέκτορα Φρειδερίκου του Σοφού και, από τη θέση του αυτή, διευκόλυε το σύνδεσμο του Λουθήρου με τον Φρειδερίκο. Ζούσε στο Άλτενμπουργκ και ήταν επιστήθιος φίλος του Λουθήρου από το 1513. Συνεργάστηκε με τον Μελάγχθωνα και τον Λούθηρο για την σύνταξη της Αυγουσταίας Ομολογίας³ (*Confessio Augustana*) του 1530 και μετέφρασε κάποια από τα έργα τους.

Σε κάποια φάση, ένα σχεδόν χρόνο πριν το θάνατό του, ο ίδιος ποιμένας και προεστός μιας μεγάλης κοινότητας Ευαγγελικών εκκλησιών, έδωσε την άδεια σε συνάδελφό του ποιμένα, κήρυκα του Ευαγγελίου, να παντρευτεί την μητριά της θανούσης συζύγου του. Ο απόηχος της ενέργειάς του αυτής ήταν, θα μπορούσε να πει κανείς, εκκωφαντικός! Πάταγος γίνθηκε στις τοπικές εκκλησίες της ευρύτερης περιοχής, επειδή ο γάμος αυτός θεωρήθηκε ως αντιβαίνων προς την αποστολική οδηγία της Α' Κορ 5 και στο δευτερονομιακό ηθικό κώδικα (Δευτ 27:23). Ήταν αυτονόητο

ότι ο νιόπαντρος κήρυκας, αμυνόμενος και απολογούμενος, θα επικαλείτο το γεγονός της συγκατάθεσης του προεστού του, ότι ενήργησε δηλ. με τη σύμφωνη γνώμη του Σπάλατιν, πράγμα που γίνηκε. Αποτέλεσμα αυτού ήταν μια σχετικά ευμεγέθους αντιπροσωπεία εκκλησιαστικών παραγόντων να κατακλύσει το σπίτι του Σπάλατιν. Με τις Γραφές στα χέρια, φωνές και βιβλικά επιχειρήματα φώναζαν για να του δώσουν να καταλάβει πόσο αποτρόπαια και μιαινή ήταν η αμαρτία που είχε διαπράξει και στην οποία, αλλοίμονο, είχε συμπαρασύρει και το ζευγάρι που μόλις είχε παντρευτεί και όχι μόνον. Για να μην μακρηγορούμε, ο Γκέοργκ Σπάλατιν βούλιαξε, κατακυριευμένος από συναισθήματα απελπισίας και μελαγχολίας. Περιορίστηκε στην απομόνωση του σπιτιού του, σε κατάσταση απόγνωσης και απελπισίας. Τον κατείχαν τύψεις, μελαγχολία και απογοήτευση. Θρηνούσε καθώς οι κατήγοροί του μαινόταν εναντίον του (Ιω 5:45 & Απ 12:10).

Όταν ο Λούθηρος πληροφορήθηκε το συμβάν, έγραψε προς τον Σπάλατιν την επιστολή που ακολουθεί η οποία, σημειωτέον, αποτελεί υπόδειγμα ποιμαντορικής επικοινωνίας και ειλικρινούς μέριμνας για το λαό του

Θεού (Πρ 20:31 πρβλ. Ρω 5:1). Το ζητούμενο, σε κάθε περίπτωση, είναι "μή τὸ χωλὸν ἐκτραπή, ἰαθὴ δὲ μάλλον" (Εβρ 12:13).

Ο Θεός ούτε αστειεύεται ούτε ασχολείται με υποθέσεις της φαντασίας. Όταν έστειλε τον Υιόν Του στον κόσμο και Τον θυσίασε για χάρη μας το έπραξε με τη μέγιστη και απόλυτα βεβαία σοβαρότητα

2. Η Επιστολή του Λουθήρου προς τον Σπάλατιν

«Χάρις και ειρήνη από Θεού, εν Χριστώ και τις παρηγορίες του Πνεύματος του Αγίου, στον άξιο εν Χριστώ, κύριο Γκέοργκ Σπάλατιν, προεστό των εκκλησιών και πιστό διάκονο του Άλτενμπουργκ, αγαπητόν εν Κυρίω. Αμήν.

Πολύ αγαπητέ μου Σπάλατιν, συμμερίζομαι εγκάρδια τον πόνο σου και ειλικρινά προσεύχομαι ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός να σε ενδυναμώσει και να ευφράνει την καρδιά σου. Θα ήθελα να ξέρω - και σε διαβεβαιώνω ότι προσπαθώ με όλες μου τις δυνάμεις να κατανοήσω- ποια είναι η αιτία του κλονισμού σου. Πληροφορήθηκα ότι η κατάθλιψή σου και η βαριά σου καρδιά οφείλεται στο γεγονός της τέλεσης του γάμου κάποιου ποιμένα συνδούλου μας με την μητριά της θανούσης συζύγου του. Στην περίπτωση που αυτό αληθεύει, σε παρακαλώ επειγόντως να μην κλειστείς στον εαυτό σου, αφουγκραζόμενος τις σκέψεις, τα αισθήματα και τις εντυπώσεις της καρδιάς σου, αλλά να ακούσεις εμένα, τον αδελφό σου, ο οποίος σου μιλάει εν τω Ονόματι του Χριστού. Αν δεν το πράξεις αυτό, η αποθάρρυνσή σου θα γιγαντωθεί πέραν των αντοχών σου και θα σε σκοτώσει, επειδή ο Άγ. Παύλος λέει, στη Β' Κορ 7:10 -“*Η λύπη του κόσμου γεννά θάνατον*”. Έχω κατά το παρελθόν περάσει και εγώ αρκετές φορές από την ίδια εμπειρία και έχω υπάρξει μάρτυρας τέτοιων περιστατικών, όπως το 1540, με την περίπτωση του Μαγίστρου Φιλίππου, ο οποίος σχεδόν κατέρρευσε από κατάθλιψη και αποθάρρυνση, στην περίπτωση του σκανδάλου με τον χώρο για το νεκροταφείο. Εν τούτοις ο Χριστός χρησιμοποίησε τη γλώσσα μου για να μπορέσει ο αδελφός να σταθεί ξανά στα πόδια του. Και τα λέω αυτά δεδομένου ότι έχεις αμαρτήσει και ότι, μερικώς τουλάχιστον, ευθύνεσαι για τον προαναφερθέντα γάμο, επειδή έδωσες την συγκατάθεσή σου για να τελεστεί.

Βεβαίως και θα επεκταθώ, ρωτώντας σε: έκανες περισσότερες και χειρότερες αμαρτίες από εκείνες που διέπραξε ο Μανασσής, ο βασιλιάς του Ιούδα, τα εγκλήματα του οποίου ξεριζώθηκαν μονάχα με την άλωση των Ιεροσολύμων; Το δικό σου παράπτωμά είναι ελαφρότερης μορφής, από τη στιγμή που είναι και χρονικά περιορισμένο αλλά και επιδέχεται διόρθωση. Παρά ταύτα, επαναλαμβάνω πως αναγνωρίζω ότι εσύ ευθύνεσαι για το ολίσθημα αυτό. Όμως θα επιμείνεις να βουλιάζεις στο τέλμα της απελπισίας έως θανάτου με το να σκοτώνεις τον εαυτό σου, διαπράττοντας έτσι την πλέον αποτρόπαια αμαρτία εναντίον του Θεού; (Ο γάμος αυτός, ως άνομος, διαλύεται. Η κατάσταση διορθώνεται! Μεγαλύτερη όμως αμαρτία είναι η άρνηση του ελέους και της χάριτος του Θεού, επειδή στην ουσία η στάση αυτή εξ ορισμού κάνει τον Θεό ψεύτη!). Αρκετή είναι η αναγνώριση του λάθους σου, σε αυτή την φάση. Τώρα μην επιτρέπεις στην αμαρτία να κολλήσει σαν αβδέλα στο μυαλό σου! Ξεκόλλησε την! Τερμάτισε την απελπισία

σου, η οποία είναι μεγαλύτερη αμαρτία! Άκουσε την ευλογημένη παρηγοριά του Κυρίου η οποία σου προσφέρεται διά στόματος του προφήτη Ιεζεκιήλ: 33:11- «*Ζώ εγώ, λέγει Κύριος ο Θεός, δεν θέλω τον θάνατον του αμαρτωλού, αλλά να επιστρέψη ο άσεβης από της όδοῦ αὐτοῦ καὶ νὰ ζῆ*». Είσαι της εντύπωσης ότι η χείρα του Κυρίου εσμικρύνθη εις το να μη δύναται να σώζει, για την δική σου περίπτωση; (Ησ 59:1). Ή, για την δική σου περίπτωση, ξέχασε να είναι ελεήμων και οικτιρμών; (Ψαλ 77:10). Ή είσαι ο πρώτος αμαρτήσας σε τέτοιο βαθμό, ώστε έπαυσε να υπάρχει Αρχιερέας δυνάμενος να συμπαθήσει, περασθείς κατά πάντα καθ' ομοιότητά μας (Εβρ 4:15). Θαυμάζεις και απορείς με κάποιον -ο οποίος ζει σε σάρκα ανθρώπινη- και τον οποίο οι διάβολοι, με τα πυρωμένα τους βέλη, συνέτριψαν πληγωμένο στο έδαφος; Απορείς; Αν ναι, μου φαίνεται ότι

Ο Λούθηρος

η πείρα σου στη μάχη κατά της αμαρτίας, την πονηρή και βεβαρυμμένη συνείδηση, το Νόμο και την τρομοκρατία του θανάτου, είναι πολύ μικρή! Το άλλο που μπορεί να συμβαίνει είναι να έχει καταφέρει ο σατανάς τη διαγραφή από τη μνήμη σου όλων των παρηγοριών του Λόγου Του. Τις μέρες πριν την επίθεση που δέχτηκες, ήσουν καλά στερωμένος και ήξερες πολύ καλά ποιά είναι τα δικαιώματα και οι προνομίες του Χριστού. Εκείνο που διακρίνω είναι ότι ο διάβολος έχει μάλλον ξεριζώσει από τη μνήμη και την καρδιά σου όλα τα θαυμάσια εκείνα κηρύγματα για τη χάρη και το έλεος του Θεού εν Χριστώ με τα οποία νουθετούσες, και παρηγορούσες και προέτρεπες τους άλλους, με πνεύμα χαρούμενο και αξεπέραστο θάρρος. Μόνο ένας απλά κοινός αμαρτωλός ο οποίος συνεπαίρνεται από ουτιδανά και ασήμαντα σφάλματα, ασήμαντες αποτυχίες, θα ξεχνούσε αυτά τα κηρύγματα πάνω στη χάρη και στο έλεος του Θεού. Παρεκτός αν έχεις υπάρξει τέτοιος!

Ως εκ τούτου θερμή μου παράκληση και προτροπή είναι να έρθεις στην δικιά μας παρέα, να σχετιστείς μαζί με μας που είμαστε πραγματικοί, μεγάλοι και σκληροτράχηλοι αμαρτωλοί! Μην κάνεις το Χριστό τιποτένιο, ευτελή και ασήμαντο στα μάτια μας, λες και είναι βοηθός μας μονάχα όταν θέλουμε να απαλλαγούμε από τις αμαρτίες της φαντασίας ή τις κοινές και τις παιδαριώδεις. Όχι, όχι! Αυτό είναι πέρα για πέρα απαράδεκτο! Ο Χριστός είναι Σωτήρας και Λυτρωτής και από τις πραγματικές, τις μεγάλες, τις σοβαρές και τις καταδικαστέες παραβάσεις και ανομίες, ναι, από τις μεγαλύτερες και τις πλέον απαίσιες αμαρτίες, και μάλιστα από όλες τις αμαρτίες προστιθέμενες μαζί σε ένα τεράστιο σύνολο.

Εμένα με παρηγόρησε ο Δρ. Στάουπιτς, σε κάποια συγκεκριμένη περίπτωση, τότε που νοσηλευόμουν στο ίδιο νοσοκομείο και υπέφερα από την ίδια πάθη-

ση, με τα ακόλουθα λόγια: “Μπα! Μου φαίνεται ότι θέλεις να είσαι μογιατισμένος [ευπρεπισμένος] αμαρτωλός και ανάλογα προσδοκός έναν μογιατισμένο [ευπρεπισμένο] Σωτήρα. Θα πρέπει να συνηθίσεις στην ιδέα της πίστης σε έναν πραγματικό Σωτήρα και στο γεγονός ότι είσαι ένας πραγματικός αμαρτωλός.”

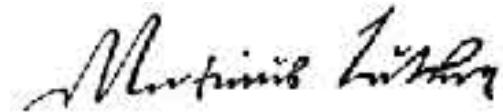
Βλέπεις ο Θεός ούτε αστειεύεται ούτε ασχολείται με υποθέσεις της φαντασίας. Όταν έστειλε το Υιόν Του στον κόσμο και Τον θυσίασε για χάρη μας το έπραξε με τη μέγιστη και απόλυτα βεβαία σοβαρότητα (Ρω 8:32, Ιω 3:16). Αυτές και άλλες διαβεβαιώσεις, που συνάγονται από παρηγορητικά χωρία της Γραφής, τις έχει αρπάξει από τη μνήμη σου ο καταραμένος ο σατανάς, με αποτέλεσμα να μην είσαι σε θέση να τις ανακαλέσεις μέσα στην μεγάλη οδύνη και αποθάρρυνσή σου. Για όνομα του Θεού στρέψε την τ' αυτιά σου προς τα εδώ, αδελφέ, και άκουσέ με που ψάλλω με χαρά – εμένα τον αδελφό σου ο οποίος τη στιγμή αυτή δεν είναι χτυπημένος από την αποθάρρυνση και τη μελαγχολία που καταπιέζει εσένα και ως εκ τούτου είναι δυνατός σε πίστη, έτσι που εσύ ο αδύναμος, λεηλατημένος, εκλελυμένος και βασανισμένος από το διάβολο να μπορέσεις να ακουμπήσεις για να στηριχτείς έως ότου ανακτήσεις την παλιά σου δύναμη για να αντεπιτεθείς με περιφρόνηση προς το διάβολο και να ψάλλεις με χαρά: “Με ώθησας δυνατά διά να πέσω, αλλ’ ο Κύριος με εβοήθησε” (Ψαλ. 118:13). Δες με σαν να είμαι ο Πέτρος που σου απλύνω το χέρι και σου λέω: “Εν τω ονόματι του Ιησού Χριστού σηκώθητι και περιπάτει” [Πρ 3:3]. Το ξέρω πως ούτε λάθος κάνω, ούτε ο διάβολος μιλάει μέσα από μένα. Εφ’ όσον λοιπόν ανοίγω μπροστά σου τον Λόγο του Χριστού ο Ίδιος ο Χριστός μιλάει μέσα από μένα και σε παρακαλεί να ακούσεις και να εμπιστευτείς τον αδελφό σου ο οποίος είναι οικείος της πίστewς. Ο Χριστός είναι Εκείνος που παρέχει άφεση όχι μονάχα αυτής της αμαρτίας αλλά και όλων των άλλων αμαρτιών σου. Εγώ είμαι εδώ κοινωνός της θλίψης σου, για να σου συμπαρασταθώ να απαλλαχτείς από το βάρος της.

Αναλαμβάνω την ευθύνη της πράξης μου αυτής επειδή γνωρίζω ότι στην μεγάλη Ημέρα της Κρίσεως ο Χριστός θα μου πει: Έπραξες το σωστό, επειδή ήρθες σε σένα με βεβαρημένη και πληγωμένη συνείδηση και αυτό που χρειαζόταν το έκανες, διακόνησες το Ευαγγέλιο σε αυτόν. Πρόσεξε καλά, να αποδεχτείς και να οικειοποιηθείς την ανακούφιση που σου προσφέρω, επειδή είναι βεβαία, αληθής και αξιόπιστη, από τη στιγμή που ο Κύριος με διατάζει να την επικοινωνήσω σε σένα και σε παρακαλώ να την δεχθείς. Μπορεί εγώ να πονάω βαθιά βλέποντάς σε στην ζοφερή αυτή κατάσταση της βαριάς σου μελαγχολίας, πολύ όμως περισσότερο πονάει ο Θεός ο Οποίος μάλιστα απεχθάνεται αυτό που βλέπει, επειδή είναι “...ελεήμων και

οικτίρμων, μακρόθυμος και πολυέλεος και μεταμελούμενος διά το κακόν” (Ιωήλ 2:13). Για το λόγο αυτόν μην αποστρέφεις εκείνον ο οποίος έρχεται να σε παρηγορήσει και να ανακοινώσει σε σένα το θέλημα του Θεού, ο Οποίος μισεί και σιχαίνεται την αποθάρρυνση και τη μελαγχολία ως πληγή την οποία προξενεί ο σατανάς. Επ’ ουδενί μην επιτρέψεις στο διάβολο να σκιαγραφήσει για σένα το πορτρέτο ενός Χριστού διανοητικού από αυτό που πραγματικά είναι. Πίστεψε στο λόγο της Γραφής η οποία βεβαιώνει το γεγονός ότι ο Υιός του Θεού “...εφανερώθη διά να καταστρέψη τα έργα του διαβόλου” (Α’ Ιω 3:8). Η μελαγχολία σου είναι έργο του διαβόλου, το οποίο ο Χριστός θέλει να καταστρέψει, αν Του το επιτρέψεις. Είχες το μερτικό της αγωνίας σου, αρκετά εθλίβεις. Σε παρακαλώ μην αρνηθείς την παρηγοριά μου, άσε με να σε βοηθήσω! Δες την ειλικρίνεια της καρδιάς μου, αγαπητέ μου Σπάλατιν, καθώς σου μιλάω και σε συμβουλεύω. Θα είναι η μεγαλύτερη χάρη που θα μου κάνεις αν δεχτείς την παρηγοριά που σου προσφέρω, και αφήσεις την άφεση, τη συγχώρηση και την επούλωση, την οποίαν ο Χριστός χαρίζει, να σε γεμίσει. Αν το κάνεις αυτό, μετά την αποκατάστασή σου, θα αναγκαστείς να ομολογήσεις ότι προσέφερες την πλέον ευάρεστη και δεκτική από τον Κύριο θυσία, μέσα από την υπακοή σου. Στον Ψαλ 147:11 είναι γραμμένο: “Ο Κύριος ηδύνηται εις τους φοβουμένους Αυτόν, εις τους ελπίζοντας επί το έλεος Αυτού” και πάλι, στον Ψαλ. 34:18 - “Ο Κύριος είναι πλησίον των συντετριμμένων την καρδίαν και σώζει τους ταπεινούς το πνεύμα” και στον Ψαλ 51:17 - “Θυσίαι του Θεού είναι πνεύμα συντετριμμένον. Καρδίαν συντετριμμένην και τεταπεινωμένην Θεέ δεν θέλεις καταφρονήσει”. Άσε λοιπόν τον καταραμένο το διάβολο να το βάλλει στα πόδια σαν χτυπημένο σκυλί. Θέλει να σε χρησιμοποιήσει για να με θλίψει. Ζητάει να δυναμίσει την χαρά μου εν Κυρίω, μάλιστα αν ήταν δυνατόν να μας καταπιεί και τους δυο σε μια γουλιά. Ο Χριστός να τον επιτιμήσει και να τον συντρίψει, εσένα δε είθε να ενδυναμώσει, παρηγορήσει και διατηρήσει διά του Πνεύματός Του! Αμήν.

Παρηγόρησε τη σύντροφό σου με αυτά και με τα δικά σου αποτελεσματικά λόγια. Δεν έχω την ευχέρεια να γράψω και σε εκείνην.

Zeit, 21^η Αυγούστου, Anno Domini 1544

Σχόλιο και μετάφραση, Δρ. Ιωάννης Π. Κρεμμύδας,
Ελληνική Βιβλική Σχολή, Πικέρμι.

Υποσημειώσεις

¹ I. Höss: *Georg Spaltin 1484–1545. Ein Leben in der Zeit des Humanismus und der Reformation*, (Weimar 1989).

² M. Brecht, *Martin Luther, Ordnung und Abgrenzung der Reformation, 1521-1532, Zweiter Band*, (Stuttgart 1986).

³ Th. Brandt, *Basiswissen Kirchengeschichte- Kirche im Wandel der Zeit*, (Wuppertal 1999), σ.σ. 290-291.

Γράμμα Αγάπης του Πατέρα

Σ' έναν κόσμο μεγάλης αβεβαιότητας ένα πράγμα παραμένει αληθινό. Ο Θεός ξέρει τα πάντα για σένα. Ό,τι έχεις κάνει, ό,τι έχεις πει, κάθε σου σκέψη. Είναι καταπληκτικός Θεός! Να λοιπόν ένα γράμμα αγάπης για σένα.

Παιδί μου,

Ίσως εσύ δεν με ξέρεις, αλλά εγώ γνωρίζω το κάθε τι για σένα,

ξέρω πότε είσαι καθιστός και πότε όρθιος, γνωρίζω κάθε σου ενέργεια(Ψλ 139,1-3).

Ακόμη και οι τρίχες στο κεφάλι σου είναι αριθμημένες (Μτ 10,29-31).

Δημιουργήθηκες σύμφωνα με τη δική μου εικόνα (Γεν 1,27).

γιατί μέσα μου ζεις και κινείσαι και υπάρχουν, δική μου είσαι γενιά (Πραξ 17,28).

Σε γνωρίζω πριν ακόμη σε πλάσω, (Ιερ 1,4-5) σε διάλεξα πριν ακόμη δημιουργήσω την κτίση (Εφ 1,11-12).

Δεν δημιουργήθηκες κατά λάθος γιατί όλες σου οι μέρες είναι γραμμένες στο βιβλίο μου (Ψλ 139,15-16).

Εγώ προσδιόρισα τον ακριβή χρόνο της γέννησής σου και τον τόπο της κατοικίας σου (Πραξ 17,26).

Σε δημιούργησα με τρόπο θαυμαστό και εξάισιο, σε ύφανα μες στην κοιλιά της μάνας σου (Ψλ 139,13-14) και σ' έφερα στην ύπαρξη τη μέρα που γεννήθηκες (Ψλ 71,6).

Αυτοί που δεν με ξέρουν δεν με παρουσίασαν σωστά (Ιω 8,41-44).

Δεν είμαι απόμακρος και θυμωμένος, είμαι η απόλυτη έκφραση της αγάπης (Α' Ιω 4,16) και η επιθυμία μου είναι να σου δείξω την απέραντη αγάπη μου απλώς γιατί εσύ είσαι το παιδί μου και εγώ είμαι ο Πατέρας σου (Α' Ιω 3,1).

Σου προσφέρω περισσότερα απ' ότι θα μπορούσε ποτέ να σου προσφέρει ο επίγειος πατέρας σου (Μτ 7,11) γιατί είμαι ο τέλειος πατέρας (Μτ 5,48).

Κάθε τέλειο δώρο που παίρνεις προέρχεται από το χέρι μου (Ιακ 1,17) γιατί εγώ φροντίζω για σένα και καλύπτω όλες τις ανάγκες σου(Μτ 6,31-33).

Τα σχέδιά μου για το μέλλον σου είναι γεμάτα ελπίδα (Ιερ 29,11) επειδή σ' αγαπώ με αιώνια αγάπη(Ιερ 29,11).

Οι σκέψεις μου για σένα είναι αναρίθμητες όπως η άμμος της θαλάσσης (Ψλ 139,17-18).

Χαίρομαι κι αναγαλλιάζω όταν σε βλέπω (Σοφ 3,17).

Ποτέ δεν θα σταματήσω να κάνω το καλό σε σένα (Ιερ 32,40) γιατί είσαι το πολύτιμο απόκτημά μου (Εξ 19,5).

Θέλω μ' όλη μου την καρδιά και μ' όλη μου τη δύναμη να σ' εγκαταστήσω στη χώρα μου και να σου δείξω πράγμα-τα μεγάλα και θαυμαστά (Ιερ 32,41 & 33,3).

Αν με αποζητήσεις μ' όλη σου την καρδιά θα με βρεις (Δτ 4,29).

Ζήτα την ευτυχία σου σ' εμένα και θα σου δώσω ό,τι η καρδιά σου λαχταρά (Ψλ 37,4) γιατί εγώ σου έχω δώσει αυτές τις επιθυμίες (Φιλ 2,13).

Μπορώ να κάνω για σένα περισσότερα απ' όσα μπορείς ίσως να φανταστείς (Εφ 3,20) γιατί εγώ είμαι εκείνος που σε ενισχύει περισσότερο από άλλους (Β' Θεσ 2,16-17).

Είμαι ακόμα ο Πατέρας που σε ενισχύει σε κάθε σου θλίψη (Β' Κορ 1,3-4).

Όταν είσαι αποθαρρημένος είμαι κοντά σου (Ψλ 34,18).

Όπως ο βοσκός κρατάει ένα αρνάκι, έτσι σε κρατώ δίπλα στην καρδιά μου (Ησ 40,11).

Κάποια μέρα θα σκουπίσω τα δάκρυα απ' τα μάτια σου και θα πάρω όλο τον πόνο που υπέφερες όσο ήσουν στη γη (Απ 21,3-4).

Είμαι ο Πατέρας σου και σ' αγαπώ, όπως αγαπώ τον γιο μου τον Χριστό (Ιω 17,23), γιατί σ' Αυτόν αποκαλύφθηκε η αγάπη μου για σένα (Ιω 17,26). Αυτός είναι η τέλεια έκφραση της υπόστασής μου (Εβρ 1,3).

Ήρθε για να δείξει ότι είμαι με το μέρος σου και όχι εναντίον σου (Ρωμ 8,31) και να σου πει ότι δεν μετρώ τις αμαρτίες σου (Β' Κορ 5,18-19).

Ο Χριστός πέθανε για να συμφιλιωθούμε εσύ κι εγώ (Β' Κορ 5,18-19). Ο θάνατός του ήταν η απόλυτη έκφραση της αγάπης μου για σένα (Α' Ιω 4,10). Εγκατέλειψα ότι αγαπούσα για να κερδίσω την αγάπη σου (Ρωμ 8,31-32).

Αν δεχτείς το δώρο του γιου μου του Ιησού Χριστού, δέχεσαι εμένα (Α' Ιω 2,23), και τίποτα πια δεν θα μας χωρίσει απ' αυτή την αγάπη (Ρωμ 8,38-39).

Έλα στο σπίτι και θα κάνω τη μεγαλύτερη γιορτή που έχει δει ποτέ ο ουρανός (Λκ 15,7).

Εγώ πάντα ήμουν Πατέρας και θα συνεχίσω να είμαι για πάντα Πατέρας (Εφ 3,14-15).

Η ερώτησή μου είναι «Θέλεις να είσαι παιδί μου;» (Ιω 1,12-13)

Σε περιμένω (Λκ 15,11-32)

Με αγάπη
Ο Πατέρας σου
Ο Παντοδύναμος Θεός,

Απόδοση: Έρση Αντωνιάδου

Ύδατος Κίνησις

«Τι δειλοί έστε ούτω, πώς ουκ έχετε πίστιν;»

Μάρκος δ' 40

Έπειτα από μια εξαιρετικά κοπιαστική ημέρα, ο Κύριος ταξιδεύει με τους δώδεκα Αποστόλους στη θάλασσα της Γεννησαρέτ, για να φτάσει στην αντικρουνή παραλία. Αλλά είναι τόση η κούρασή του από τη συνεχή διδασκαλία, ώστε καθισμένος στην πρύμνη του πλοίου παραδίνεται σε ύπνο βαθύ. Να όμως που δυνατός άνεμος αρχίζει να ταλαιπωρεί το μικρό πλοίο. Τα άγρια κύματα το χτυπούν και απειλούν από στιγμή σε στιγμή να το βυθίσουν. Οι μαθητές φοβούνται, αγωνιούν. Δεν θα ήθελαν με κανέναν τρόπο να ενοχλήσουν τον Δάσκαλο. Αλλά η ώρα περνά. Ο κίνδυνος μεγαλώνει. Τι να γίνει; Φοβισμένοι και γεμάτοι αγωνία, Τον ξυπνούν: «Διδάσκαλε, ου μέλει σοι ότι απολλύμεθα;» Δεν σε νοιάζει, δεν βλέπεις ότι κινδυνεύουμε από στιγμή σε στιγμή να πιγούμε;

Ω, οι καλοί μαθητές! Μπροστά στον κίνδυνο λησμόνησαν την μεγάλη αλήθεια, ότι «ου νυστάξει ουδέ υπνώσει ο φυλάσσω τον Ισραήλ» (Ψαλμ. ρκ' 4). Δεν είχαν ακόμη την φωτεινή πίστη ότι ο Θεός παρακολουθεί τους δικούς Του ανθρώπους, μέρα και νύχτα ως παντοδύναμος προστάτης και βοηθός.

«Ου μέλει σοι...». Αλλά έφτασε η σειρά του Κυρίου να μιλήσει. Ανεπηρέαστος από τους κλυδωνισμούς του μικρού πλοίου, θεοπρεπής και επιβλητικός, απευθύνει την παντοδύναμη προσταγή Του προς τα στοιχεία της φύσης: «Σιώπα, πεφίμωσο». Άνεμε, πού ξεχύθηκες ασυγκράτητος και αναστατώνεις τα κύματα, πάψε να φυσάς. Και συ, θάλασσα, που μουγκρίζεις και ζητάς να καταπιείς τους μαθητές μου, σώπασε!... Και η παντοδύναμη προσταγή γίνεται αμέσως πραγματικότητα...

Οι μαθητές γεμάτοι έκπληξη, νιώθουν βαθύ θαυμασμό. Ο φόβος τους για τα στοιχεία της φύσης μεταβάλλεται τώρα σε ευλαβικό φόβο λόγω της παρουσίας του Παντοδύναμου που

εξουσιάζει τη φύση. Όταν αργότερα θα ξαναφέρουν στο νου τους τη σκηνή εκείνη, το φόβο και τη δειλία τους από την τρικυμία και θα αναλογιστούν τη μεγαλειώδη συμπεριφορά του Διδασκάλου και την παντοδύναμη προσταγή του προς τον άνεμο και τη θάλασσα, θα αναγνωρίσουν πόσο δίκιο είχε ο Κύριος, όταν τους είπε: «τι δειλοί έστε ούτω; πώς ουκ έχετε πίστιν;» Γιατί είστε τόσο δειλοί; Γιατί δεν έχετε αρκετή πίστη στην παντοδυναμία μου; Γιατί δεν εμπιστεύεστε τους εαυτούς σας στην αγάπη μου; Αφού ήμουν εγώ στο πλοίο, πώς φανταστήκατε ότι ήταν δυνατό να σας συμβεί κάτι κακό;

«Τι δειλοί εστε; πώς ουκ έχετε πίστιν;»

Ω, αδελφέ μου, το ίδιο παθαίνουμε κι εμείς πολλές φορές. Λησμόνησαν τότε οι μαθητές, το λησμονούμε όμως πολλές φορές κι εμείς. Όταν οι θύελλες της ζωής ξεσπούν με μανία και νομίζουμε ότι τα πάντα έχουν χαθεί για μας, ξεχνούμε ότι υπάρχει πάντα για μας ο Ουράνιος Πατέρας, που μας έχει δώσει τη ρητή διαβεβαίωση «ου μη σε ανώ, ουδ' ου μη σε εγκαταλίπω» (Εβρ. ιγ' 5). Δεν θα σε αφήσω απροστάτευτο την ώρα της θλίψης, δεν θα σε εγκαταλείψω βοήθητο την ώρα της ανάγκης. Κι όταν πόλεμοι αιματοκυλούν τα έθνη και ήχοι πολέμων δημιουργούν αναστάτωση μεταξύ των λαών, ξεχνούμε και τότε την παραγγελία Του «μη θροείσθε» (Ματθ. κδ' 6). Μην ταραζέστε, μην αγωνιάτε. Τα ξεχνούμε όλα αυτά και με την ψυχή μας ανήσυχη και γεμάτη αγωνία, καταφεύγουμε στον Κύριο, που μοιάζει να κοιμάται και να αδιαφορεί τάχα για τα όσα μας συμβαίνουν, και Του λέμε: «Διδάσκαλε, ου μέλει σοι ότι απολλύμεθα;»

Ο Θεός όμως, ακόμα κι όταν φαίνεται ότι κοιμάται, πάντοτε είναι στο

πλευρό μας. Κι όταν Εκείνος κρίνει, θα αλλάξει τη ροή των πραγμάτων. Κι εκεί που εμείς νομίζαμε ότι υπάρχει αδιέξοδος και απειλείται καταστροφή, Εκείνος θα μας χαρίσει τη γαλήνη και την ησυχία. Στην προσταγή Του υπακούν οι δυνάμεις της φύσης. Τίποτε απολύτως δεν μπορεί να αντισταθεί στην παντοδυναμία Του. Κι όταν ακόμη η θέληση των ανθρώπων αντιστρατεύεται στο δικό Του άγιο θέλημα, βρίσκει Εκείνος με την πανσοφία Του άπειρους τρόπους, για να ματαιώσει τα σχέδια των κακών ανθρώπων και να βγάλει από το πικρό γλυκό, κι από το κακό να δημιουργήσει καλό. Ένα μόνο ζητά από μας: να έχουμε βαθιά και ζωντανή την πεποίθηση ότι Αυτός ως απόλυτος Κυρίαρχος και Εξουσιαστής διευθύνει το σύμπαν και με την πίστη αυτή να καταφεύγουμε σ' Αυτόν με την προσευχή.

Παντοδύναμη και πανάγαθε Κύριε, Κυβερνήτη όλου του κόσμου, σκύβουμε ευλαβικά μπροστά στη Μεγαλοσύνη Σου και ομολογούμε ότι Εσύ μόνος κυβερνάς και εξουσιάζεις το σύμπαν και σε Σένα καταφεύγουμε, τον Κύριο που εξουσιάζει τα πάντα. Φώτισε, Κύριε τους λαούς ώστε να υποτάσσονται στο δικό Σου πανάγιο θέλημα. Μην αφήνεις, Κύριε, να κυριαρχούν στην ψυχή μας η ολιγοπιστία και ο φόβος για το μέλλον. Αξιώνέ μας να εμπιστευόμαστε εξολοκλήρου «εαυτούς και αλλήλους και πάσαν την ζωήν ημών» στη στοργική και πανάγαθη προστασία Σου. Δώσε ειρήνη, Κύριε, στους λαούς και κάνε από τα στόματα και τις ψυχές όλων των ανθρώπων, να αναπέμπεται η προσκύνηση και η δοξολογία σε Σένα, τον αιώνιο Βασιλιά και Κυβερνήτη του κόσμου. Αμήν.

Λόγοι της Χάριτος

Το Δείπνο του Κυρίου

Το Δείπνο, η Κοινωνία, είναι η πιο ιερή και κορυφαία τελετή της Εκκλησίας. Αυτός που συμμετέχει προετοιμάζει τον εαυτό του με αυτοεξέταση και προσευχή. Δεν θεολογεί επάνω στη σημασία της τελετής. Απολαμβάνει την ευλογία της κοινωνίας με τον αναστημένο Κύριό του και κάμνει ένα καινούργιο ξεκίνημα στην πνευματική του πορεία.

Ξέρει ότι το Δείπνο, που καθιέρωσε ο Λυτρωτής του είναι **αναμνηστικό**. Αυτό θα κάμνετε σε ανάμνησή μου. Ζωντανεύει στη μνήμη μας η θυσία του ουρανού Αμνού, που υπέστη θάνατο σταυρικό για να μας σώσει. Θυμάται ο πιστός με συντριβή τα πάθη του Κυρίου του. Είναι το αίμα της Καινής Διαθήκης που τον εισήγαγε στη Βασιλεία του Θεού.

Δεν είναι μόνο αναμνηστικό το Δείπνο. Είναι και **διαγνωστικό**. Αποκαλύπτει το βάθος και την έκταση της αγάπης του Θεού και κάμνει πραγματικότητα το ότι οι πιστοί αποτελούν μια οικογένεια. Ένας άρτος είμαστε οι πολλοί γιατί ένας Άρτος μας τρέφει (Α΄ Κορινθ. 10:17).

Είναι ακόμη το Δείπνο **προφητικό**. Αποτελεί την πιο γλυκεία πρόγευση των ουρανίων ευλογιών που περιμένει ο πιστός και που θα του δοθούν στον ουρανό. Γι' αυτό ο Παύλος λέει ότι τώρα, όταν μετέχουμε στο Δείπνο υψώνουμε και καταγγέλλουμε τον σταυρικό θάνατο του Χριστού "μέχρι της ελεύσεως αυτού" (Α΄ Κορινθ. 11:26). Και αυτό ετόνισε ο ίδιος ο Κύριος όταν είπε: "Δεν θα ξαναπιώ από τούτον τον καρπό της αμπέλου ως την ημέρα εκείνη που θα το πίνω καινούργιο στη βασιλεία του Πατέρα μου" (Ματθ. 26:29).

Το Δείπνο λοιπόν είναι το σημείο που ενώνει το παρελθόν με το παρόν και το μέλλον. Αναφέρεται στο παρελθόν όσον αφορά στη θυσία του Αμνού, αναφέρεται στην παρούσα ευλογημένη κοινωνία, που οι πιστοί απολαμβάνουν με τον Σωτήρα τους και με όλους τους αδελφούς τους. Και αναφέρεται στο ένδοξο μέλλον στην ουράνια δόξα.

Κλεόπας ο Αθηναίος

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΙΔΡΥΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΑΣΤΗΡ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ
"ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ"
ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΘΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΟΥΜΕ
ΔΙΑΣΠΑΡΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ,
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ, ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ,
ΑΡΧΕΙΑ, ΥΜΝΟΛΟΓΙΑ Κ.ΛΠ.

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η Χριστιανική Οικογένεια

Η αγάπη δίνει, δεν παίρνει

Ο ευτυχισμένος γάμος βασίζεται στην αγάπη και εκτίμηση του ενός συζύγου προς τον άλλον σε ο,τιδήποτε αφορά στη ζωή και τις δραστηριότητες του συντρόφου του. Ο άνθρωπος που παντρεύτηκε για να αγαπήσει τον σύντροφό του όπως είναι, ο άνθρωπος αυτός είναι σοφός, δίκαιος, ειλικρινής με τον ίδιο τον εαυτό του και ιδιαίτερα άνθρωπος ευτυχισμένος, που ξέρει να κάνει και το σύντροφό του ευτυχισμένο. Κάνοντάς τον, λοιπόν, ευτυχισμένο, γεμίζει αυτός πρώτα με ευτυχία και χαρά. Στο γάμο ερχόμαστε όχι μόνο για να πάρουμε, **αλλά για να δώσουμε και να δοθούμε**. Για την ευτυχία του γάμου είμαστε έτοιμοι να πληρώσουμε οποιοδήποτε κόστος και βάρος. Είμαστε έτοιμοι να βγούμε από τον εαυτό μας και να μπούμε στη ζωή του αγαπημένου μας συντρόφου, πληρώνοντας το τίμημα της ταπείνωσης, του κόπου και του χρόνου που χρειαζόμαστε για να καταλάβει ο σύντροφός μας ότι τον αγαπούμε και ενδιαφερόμαστε για ο,τιδήποτε αφορά τη ζωή του.

Η Αγία Γραφή, για την προσπάθεια κάθε καλού συζύγου να αγαπήσει, να υπηρετήσει, να καταλάβει και να κατανοήσει το σύντροφό του αναφέρει τα παρακάτω:

"Εάν λοιπόν, υπάρχει κάποια χριστιανική ενθάρρυνση, κάποια παρηγορία αγάπης, κάποια συμμετοχή εις το Πνεύμα, κάποια ευσπλαχνία και έλεος, κάνετε την χαρά μου πλήρη με το να έχετε το ίδιο φρόνημα, την ίδια αγάπη, μία ψυχή, ένα φρόνημα. Χωρίς να κάνετε τίποτε από διάθεση φιλονεικίας ή ματαιοδοξίας, αλλά με ταπεινοφροσύνη ο ένας να θεωρεί τον άλλον ανώτερό του. Ας μη φροντίζει ο καθένας μόνον δια τα δικά του συμφέροντα, αλλά και δια τα συμφέροντα των άλλων" (Φιλιπ. 2:1-4).

Ο Απόστολος Παύλος, γράφει αυτή την επιστολή στους Χριστιανούς των Φιλιππών, για να τους τονίσει πόσο πολύ σπουδαίο είναι να ζούνε με το Άγιο Πνεύμα μέσα τους, με αγάπη που βγαίνει από τα σπλάγχνα, με συγχώρηση και ιδιαίτερα με λογική (το ίδιο φρόνημα) ψυχική ένωση. Για να πετύχει αυτή η ευλογημένη σχέση, ο Απ. Παύλος (στα εδάφια 3 και 4) τονίζει, ότι δεν πρέπει να υπάρχει διάθεση για καβγάδες και ματαιοδοξίες. Ο συνδεδετικός κρίκος της αγάπης, ο πιο γερός κρίκος, είναι η ταπείνωση και η πεποίθηση ότι ο σύντροφός μας είναι ανώτερος από μας. Όταν έτσι σκέφτεται και ενεργεί ο σοφός σύζυγος ή η σοφή σύζυγος, τότε δεν υπάρχουν σοβαρά προβλήματα στην οικογένεια. Τότε ο καλός σύντροφος, όπως φροντίζει τον εαυτό του, φροντίζει και τον σύντροφό του. **Επειδή ο σύντροφός του είναι ο ίδιος ο εαυτός του**, που έχει κι εκείνος ανάγκη όπως έχει και ο ίδιος.

Η σύγχρονη εγωιστική, συμφεροντολογική και υλιστική ζωή, έχει πείσει τον σημερινό σύζυγο, ότι θα είναι ευτυχισμένος, μόνον όταν πάρει όσα περισσότερα μπορεί από τον σύντροφό του. Η αλήθεια όμως είναι ότι ευτυχισμένος είναι ο σύζυγος που δίνει. Ο σύντροφος εκείνος που αγαπάει, κατανοεί, προσφέρει και προσφέρεται. Η αγάπη δίνει, δεν παίρνει.

Ε. Στέφανος

ΒΛΕΨΑΤΕ ΕΙΣ ΤΑ ΚΡΙΝΑ ΤΟΥ ΑΓΡΟΥ

Ματθ. 6:28

Πότε μες στα γαλάζια,
πότε στα λευκά,
πότε μες στα χρυσά μέσα στον κάμπο
σε βλέπω, λουλουδάκι ταπεινό,
κρινάκι του αγρού,
και λέω να μπω
να σε ρωτήσω: Τόση ομορφιά
ποιος σου την έχει δώσει,
που σε ζηλεύουνε σοφοί με φρόνηση και
γνώση;

Ποιος σ' έχει κάνει
τόσο ζηλευτό,
να ξεχωρίζεις με τ' αβρό σου χρώμα
σαν βασιλόπουλο εσύ,
χωρίς παλάτι και θρονί,
χωρίς καμιά κορώνα;
Κρινάκι του αγρού ξεχωριστό,
ο Κύριος εμίλησε για σένα,
σε άγγιξε με το δικό Του βλέμμα.

Μετάξι απ' την Ανατολή
δεν έχεις συ,
ούτε και σπάνια μύρα,
μα ούτε ο βασιλιάς ο Σολομών
φόρεσε τη δική σου την πορφύρα.
Ω! έχεις Κύριο Εκείνον π' αγαπώ,
που τρέφει τα πουλιά
και τα λουλούδια
και ντύνει τ' αγγελούδια.

As ήταν σαν κι εσένα
να κοιτώ
στο Δώρο του Πατέρα,
με την ειρήνη στην ψυχή,
χωρίς την έγνοια την πικρή
τι θα μου φέρει η μέρα·
με της καρδιάς τα φύλλα
να ρουφώ
τον ήλιο το δικό Του,
να ζω μες στον αγρό Του.

Ρέα Συλβία